

KOČEVJE – Danes se začne v NAMI „gospodinski teden“. Ves teden bodo prodajali s popustom kuhinjsko pohištvo, pralne stroje in hladilnike. Gorenje, televizorje Iskra, posteljino, odeje, preproge, talne obloge, zavese in drugo blago, ki se uporablja v gospodinjstvu.

RIBNICA – Poročilo o stečaju podjetja STANGRAD in prisilni poravnavi bodo obravnavali na današnji seji občinske skupščine.

TREBNJE – Jutri popoldne bodo člani občinske konference SZDL in občinskega sindikalnega sveta na skupni seji obravnavali politično in gospodarsko usmerjenost, načrte občine, izvajanje programa nalog za letošnje volitve ter družbeno dogovarjanje o potrebah za letošnje splošno in skupno porabo.

RIBNICA – Odbor za ustanovitev temeljne skupnosti otroškega varstva bo imenovan danes.

TREBNJE – V torek so dotedanja začasno skupščino kmetijsko zemljiške skupnosti preimenovali v stalno. Sprejeli so nov statut skupnosti in pregledali dosedanje delo iniciativnega odbora.

METLIKA – Člani občinske konference SZDL in plenuma občinskega sindikalnega sveta bodo na današnji skupni seji sprejeli volilni pravilnik, analizirali evidentiranje kandidatov za bodoče delegate ter se dogovorili o kandidacijskih postopkih.

METLIKA – Predčerašnjim je pozornost Metličanov vzbudil velik smetnjak, ki bo odslej odvažal smeti v mestu. Kupilo ga je „TGP“, odvažanje smeti pa naj bi bilo odslej bolje urejeno.

KRŠKO: SPET VEČER DOLENJSKIH PISCEV

V počastitev slovenskega kulturnega praznika – Prešernovega dne bodo ljubitelji umetniške besede v Krškem spet lahko prisluhnili domačim pesnikom in pisateljem na literarnem večeru, ki bo najverjetneje 9. februarja v čitalnici Valvasorjeve knjižnice. Za ta večer se je napovedala že večina ustvarjalcev, katerih dela sta novembra lani v Dolenjski galeriji v Novem mestu uspešno recitala član ljubljanske Drame Boris Kralj in članica novomeškega amaterskega gledališča Božena Žigante. Valvasorjeva knjižnica nadaljuje lepo tradicijo in letos že tretjič prireja literarni večer dolenskih piscev.

1306 novih naročnikov

Zadnji teden je bil spet uspešen: pri uresničevanju gesla „V VSAKO HIŠO DOLENJSKI LIST!“ so pismoonoše iz 9 občin pridobili 137 novih naročnikov. Najprej so roko pri tem so imeli dostavljajoči iz občin Novo mesto, Krško in Kočevje. Po devetih tednih smo dosegli naslednji uspeh:

na DOLENJSKI LIST se je naročilo 1306 novih naročnikov, od tega: v brežiški občini 100, v črnomaljski 41, v kočevski 96, v krški 158, v metliški 30, v novomeški 308, v ribniški 31, v sevniški 260 in v trebanjski 90. Iz raznih pošt v Sloveniji in v SFRJ smo v tem času dobili 139 novih naročnikov, iz tujine pa 53.

Tudi danes se z oglednimi številkami predstavljamo prebivalcem naših krajev s povabilom: naročite si DOLENJSKI LIST na domači naslov! Tako ga boste prejeli najceneje in najhitreje.

Za nove naročnike

DO KONCA MARCA 1974

BREZPLAČNO!

Uredniški odbor in uprava Dolenjskega lista vabita v vrste novih naročnikov vse tiste prebivalce v 9 občinah našega področja, ki domačega tednika še ne poznajo ali ne dobivajo na svoj naslov. Da bi jim omogočili spoznati naš list, se jim bomo do konca marca 1974 predstavljali vsak teden z brezplačnim izvozom. Pogoj za to je: naročilo na Dolenjski list pri vašem pismoonoši ali dopisnica, ki jo pošljete naši upravi.

Naročilnico za vas ima vaš pismoonoša

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

V počastitev 50-letnice smrti velikega revolucionarja Lenina se je z učenci osnovne šole v Kočevju pred kratkim pogovarjal o njegovem življenju in delu novinar Pionirskega lista Rado Vouk. (F. Brus)

Ni še znano, od kakšnih „plač“

Rok za davčne napovedi od osebnih dohodkov podaljšan do 15. marca

Običajne zadnjejanuarske norije na davkarjih letos ne bo, ker je republiški zakon o davkih občanov v veliki zamudi in naj bi ga slovenska skupščina sprejela šele sredi prihodnjega tedna. Za večino zaposlenih bo v tem zakonu najpomembnejše določilo o davku na letni dohodek občanov. Po enem predlogu naj bi bila neoddavčena osnova do 30.000, po drugem pa 35.000 din. Tudi za olajšave so predlagani višji zneski. Znano pa je že, da bo zadnji rok za vložitev tovrstnih davčnih napovedi 15. marec.

Jože Florjančič iz nevomeške davkarje pravi, da zaradi čakanja na republiški zakon še niso začeli pozivati občanov k napovedim skupnega dohodka v letu 1973. Pozive bodo objavili takoj, ko bo znano, od kak-

šne osnove bo treba plačati davek. Dovolj zgodaj pa so se oskrbeli s potrebnimi obrazci, ki jih lahko zavezanec takoj dobe za 1 din kar v davkarji. Priporočajo, naj si ljudje te obrazce čimprej nabavijo, da ne bo kasneje nepotrebnih izgovorov in sklicevanja na višjo silo.

Ce je treba zaposlenim čakati, pa to ne velja za obrtnike (tudi pavšalste), advokate, župnike, nosilce avtorskih pravic, izumitelje in avtorje tehničnih izboljšav, ki imajo danes zadnji rok za davčne napovedi. Prav tako se danes izteka zadnji dan za napovedi občanom, ki si ustvarjajo dohodek od premoženja (z najemninami od zgradb, poslovnih prostorov, od oddajanja opremljenih sob) ter tistim upokojevcem, ki so

se na novo zaposlili in njihov mesečni osebni dohodek presega 3.610 din.

PAPIR ZA ZDRAVJE

5.000 kg papirja je bilo zbrane ga v zadnji akciji, ki jo je organiziral občinski odbor RK Kočevje. Denar, ki so ga dobili za zbrani papir, je RK namenil kot svoj prispevek za boj proti raku. Svobodne akcije so že večkrat lepo uspeli, zato jih bodo še ponovili.

Veliko so že opravili

Posvet predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov na Travnj gori

25. januarja je bil na Travnj gori posvet predsednikov in tajnikov ob-

činskih sindikalnih svetov širše Dolenjske in Spodnjega Posavja. Na njem so razpravljali o uresničevanju sklepov 4. konference slovenskih sindikatov v zvezi z novo organiziranostjo sindikatov.

Ugotovili so, da so v vseh občinskih sindikalnih svetih opravili že veliko dela pri organiziranju osnovnih organizacij sindikata in občinskih sindikalnih strokovnih konferenc. V ribniški občini pa so organizirali nove občinske konferenc že izvolili. Prav tako so v teku volitve delegatov za področne medobčinske konference posameznih strokovnih sindikatov ter delegatov za republiške strokovne sindikalne konferenc.

Navzoči predstavniki sindikatov so tudi poročali, da bodo v vseh občinah imeli letne občne zbornice občinskih sindikalnih svetov do konca meseca februarja. Predsedniki in tajniki so se zavzeli, da bi se tudi v bodoče sestajali, čeprav so dejansko porazdeljeni na tri regije.

Istocasno je bil posvet tehničnega osebja v občinskih sindikalnih svetih, kjer so razpravljali o finančnih vprašanjih poslovanja občinskih sindikalnih svetov.

SREBRO, BRON, PRIZNANJA

Planinsko društvo „Bohor“ Senovo ima v svojih vrstah veliko prizadevnih in zaslužnih članov. Na občnem zboru januarja letos so jim podelili značke in priznanja. Srebrni častni znak je dobila akademska kiparka Vladka Štovičková; bronzasti častni znak Drago Bizjak, Marinka Bizjak, Janko Kranjc; mentorski znak dr. Rudi Škapin; častni planinski znak Bojan Radej.

Značko o prehojeni slovenski transverzali so dodelili Jožetu Zajcu in Slavku Tomašiču, značko o prehojeni zasavski transverzali pa Janku Kranjcu in Dragu Kozoletu. Srebrni znak Pionir planinec je prejela Ksenija Škapin, bronzasti znak pionir planinec pa Daša Škapin ter dva srednješolca, ki sta izpolnila pogoje zanj že v osnovni šoli. Društvena priznanja so prejeli: osnovna šola Brestanica, Janko Kozole, Fanka Novak, Vlado Bizjak in Ivan Flego.

OBISK IZ BELJA V KRŠKEM

V nedeljo, 27. januarja, se je od Krškega poslovila skupina delavcev in sindikalnih funkcionarjev Kmetijsko-industrijskega kombinata Belje, ki ima poslovne odnose s podjetjem SOP v Krškem oz. z njegovo delovno enoto v Kostanjevici. Gošnje so bili na obisku tri dni. Prvi dan so si ogledali prostore kostanjeviškega Kleparstva in kulturno zgodovinske spomenike tega kraja. Drugi dan so preželi na izletu v Bohinju, v nedeljo pa so jih gostitelji odpeljali na brestaniški grad.

NOVI TAJNIK KERSNIČ

Na zadnji seji občinskega odbora ZZZB NOV Ribnica so na lastno željo zaradi preobremenjenosti na delovnem mestu in zaradi velikega števila funkcij razrešili dolžnosti tajnika občinske organizacije ZZZB NOV Karla Oražma. Tovarišu Oražmu so izrekli zahvalo za njegov doprinos v organizaciji ZB. Za novega tajnika je bil izvoljen Vinko Kersnič, znani družbeno politični delavec.

V Mokronogu gre zares

V mokronoško ISKRO nad 14 milijonov naložb

Minuli četrtek so se mudili v Trebnjem pomočnik glavnega direktorja ISKRE tov. Barborič, glavni direktor IEZE Iskre iz Ljubljane Vladimir Klavs, sekretarka sveta ZK v IEZE Iskra, katere TOZD je v Mokronogu, inž. Aleksandra Gorup in drugi sodelavci. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij v občini so seznanili s potekom akcije za sanacijo in modernizacijo mokronoške tovarne.

V Mokronogu naj bi prihodnje leto 14-milijonska investicija že dajala na trg elektrolite, izdelane na najodobnejši način. Dodatno bi se lahko zaposlilo 100 novih delavcev. Le-ti naj bi ustvarjali nad 45 milijonov prometa. Prodaja elektrolitskih kondenzatorjev ima velike možnosti tako doma kot tudi v tujini. Najodobnejše navijalne stroje naj bi nabavili v Angliji. Denar za naložbo bodo zagotovili tudi iz inozemskih posojil, posojil ljubljanske banke in sklada skupnih rezerv republike. Program naložb in sanacije je Ljub-

ljanska banka že pregledala, predvidoma naj bi bil odobren na prvi naslednji seji izvršnega odbora banke. Skupno z dejavniki v občini bodo sodelovali pri iskanju potrebnih novih kadrov, preureditvi in gradnji proizvodnih prostorov. S tem naj bi bila končno odpravljena negotovost, v kateri je živočaril vrsto let kolektiv v Mokronogu.

A. Z.

SEVNIŠKA ŠOLA O LENINU

Minuli petek na osnovni šoli Sava Kladnika v Sevnici niso priredili le navadne proslave v spomin 50-letnice smrti revolucionarja in misleca Lenina. Vsi višji razredi, kar 17 oddelkov, je tekmovalo v obliki kviza z vprašanji o življenju, delu in vplivu tega velikega revolucionarja. Vsak zmagovalni razred v skupini oddelkov je dobil po 250 dinarjev nagrade za zaključni izlet.

Tone Vencelj: Največja tolažba je vsestranska pomoč vaščakov. (Foto: Železnik)

Avto vžgal hlev

Pogorelcu pomaga soseska

V nedeljo okrog pol enajstih so pogoltnili plameni Antonu Vencelju iz Breze pri Trebnjem veliko gospodarsko poslopje. Domačine je na požar opozoril neki Novomeščan, ki je opazil ogenj med vožnjo po bližnji avtomobilski cesti.

Vse kaže, da je pričelo goret v listnici. Tu je imel sin ponavadi parkiran svoj avto. V nedeljo se je odpeljal okrog osme ure. Domnevajo, da se je od izpušne cevi vnela stara odeja, ki je ležala na tleh in so jo ob mrazu imeli za pokrivanje motorja. Voznik, ki je opazil požar, je pomagal reševati živino, skupno z gasilci z Občin pa je požar požrtvovalno gasilo še sedem društev. Poslopje je zgorelo tako, da v glavnem ne bo moči kaj uporabiti pri obnovi.

Prizadetemu gospodarju pomaga vsa soseska. Vseh 9 glav živine je pri sosedih, iz Gornje Nemške vasi so pripeljali vso seno že v nedeljo. Gasilci iz Velike Loke so se na nedeljskem občnem zboru odločili za pomoč in so iz Škocva že v ponedeljek pripeljali seno s traktorjem.

A. Z.

Pri otvoritvi šahovskega turnirja prijateljstva 26. januarja v Kočevju je zbranim pionirjem šahistom spregovoril predsednik občinske zveze za telesno kulturo Kočevje Alojz Petek. Stanje na turnirju po III. kolu: 1. Popovič 3, Goši 2 (1), Telečki, Nikolič, Kirasič, Žilevski 2, Stipič 1,5 Orel 1 (1), Ofak 1, Kovač 0,5 Mohar in Terbovc 0. (Foto: F. Brus)

Do konca tedna bo so-razmerno toplo vreme, brez večjih padavin.

Zaupanje na tehtnici

Mesarji pri obračunih »pozabljajo« všteti vrednost kože in drobovine, da prikažejo manj

Mesarji skoraj vedno trdijo, da je živina predraga, češ da imajo pri prodaji mesa izgubo. Kmetje pa menijo, da je pri sedanjih cenah mesa živina prepepeni. Zlasti po jesenskem zvišanju cen mesa. Pri odkupnih cenah se pozna, da je povpraševanje po pitani živini pustilo in je med mesarji manj konkurence. Zato se jim dokazovanje lastnih izgub zdi še bolj potrebno.

Mesarji se ne marajo pripraviti z živinorejci niti s kupci mesa. Zato jim poizkušajo z računi dokazati, da imajo pri svojem delu celo izgubo, ker je živina res predraga ali meso prepepeni.

Pri nas se sicer lahko zgodi tudi to, saj vemo, kakšne nepredvidene spremembe se dogajajo tako v živinoreji in preskrbi s krmili kot pri prodaji in izvozu mesa.

Nekaterim mesarskim obračunom na prvi pogled ni kaj oporekati. Pri 50-odstotni klavnosti pitanega goveda je bilo prodano vse meso in kosti, izkupiček pa prikazan kot dohodek. Meso je bilo razdeljeno po kakovosti in obračunano po veljavnem ceniku. Enako kosti, ki so bile prodane posebej. Na drugi strani je bila prikazana nakupna cena živali z vsemi dodatnimi stroški, potem stroški klavnice in prodaje mesa na drobno. Niso pozabili niti na akumulacije delovne organizacije. Pod črto je bila ugotovljena razlika, ki je, seveda, kazala izgubo.

Živali pa imajo tudi drobovino in kožo. Gospodinje vedo, da je v naših mesnicah drobovina tako draga kot meso, pa je vzlic temu ni težko prodati. Tudi kože ne morejo biti poceni, saj se usnje in obutev močno dražita. Zakaj mesarji ne prikažejo izkupička pri do-

New Delhi – Med svojim pravkar končanim uradnim obiskom v prijateljski Indiji se je predsednik republike Tito srečal tudi s predsednico Sri Lanke (nekdanji Ceylon) Sirimavo Bandaranaike, ki se je prav v teh dneh mudila na obisku v Indiji. Državnika sta izrabila priložnost za široko izmenjavo mnenj o dvostranskem sodelovanju in mednarodnem položaju. Na sliki: od leve proti desni soproga predsednika republike Jovanka Broz, indijski podpredsednik L. Patak, predsednica Sri Lanke Sirimavo Bandaranaike, predsednica indijske vlade Indira Gandhi, predsednik SFRJ Josip Broz Tito. (Telefoto: Tanjug)

hodkih? Ali menijo, da ljudje ne bodo dolgo razmišljali o njihovih obračunih, prvi trenutek pa se ne bodo spomnili na to? Morda se zgodi tudi tako, toda to ni pošteno. Ljudje pa vse manj verjamejo takim številkam. Bolj se zanesajo na posplošeno trditev, da se od izgube ne da živeti.

Ob sestavljanju republiškega sporazuma o cenah živine in mesa so strokovnjaki natančno ugotovili razmerja med odkupno ceno živine in poprečno ceno mesa posamezne živali. V njem so upoštevani vsi stroški in akumulacija mesarjev. Če dodamo, da včasih dobijo kupci slabše meso po višji ceni, kot je na ceniku, ali da tehtnica potegne v korist mesarjev, je njihov čisti dohodek še višji, kot naj bi ga imeli po sporazumu. Sicer je težko ugotovljati, kdaj je to dohodek delovne organizacije in kdaj prodajalca v mesnici – toda njihov dohodek je, čeprav nepredviden oziroma nezaluzen.

Veliko se govori o medsebojnem zaupanju. To nam je res potrebno. Težko pa ga bo najti, dokler bodo nekateri poizkušali prikazovati svoje stroške večje, kot so v resnici, dohodke pa manjše, da bi si zagotovili še večje ugodnosti na škodo drugih.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

LONDON – Prva javna anketa med britanskimi rudarji je pokazala, da se bo 80 odstotkov od 270.000 jamskih delavcev v premogovnikih izreklo za splošno stavko. Če bo ta izbruhnila, bo britanska industrija delala le še s tretjino svojih zmogljivosti, brezposelnih bo več kot milijon delavcev. Notranji minister Carr je izjavil, da bo zahteval, naj vmes poseže britanska vojska, če bodo rudarji pred skladišči premoga postavili straže, da bi onemogočili preskrbo elektram s premogom.

BUENOS AIRES – Perujski predsednik Juan Velasco Alvarado je predlagal latinskoameriškim državam sklenitev »pakta časti«, s katerim bi preprečili nevarno oboroževalno tekmo. Predlagal je, da bi za obdobje desetih let ustavili vse nakupe orožja. Njegova pobuda zajema samo sosednje Peruja, to so Bolivija, Čile, Brazilija, Ekvador in Kolumbija. Predlog je naletel na veliko pozornost v vsej Ameriki.

MOSKVA – Ze nekaj dni se skupine gasilcev borijo z velikim požarom, ki je zajel nahajališče nafte v Bahru ob Kaspijskem morju.

Medtem ko suša v Etiopiji (pa tudi v nekaterih drugih afriških državah) neusmiljeno terja kruti davek, se je v nekaterih krogih v etiopski prestolnici začela razprava o tem, če bi bilo mogoče tragedijo preprečiti še predno se je začela. Del javnosti namreč obtožuje vlado, da je dolgo časa namenoma zatiskala oči pred grozečo sušo, ker bi menda novice o bližajoči se katastrofi neugodno vplivale na svetovno javnost. Da te obtožbe niso brez podlage, priča tudi dejstvo, da je cesar Haile Selassie, ki tudi dolgo ni vedel za resnične razmere, nemudoma odstranil tri najodgovornejše pokrajinske funkcionarje na sušo najbolj prizadetem območju... Izkušnje za prihodnjic...

Nekako istočasno pa se je v Združenih državah Amerike začela širiti vrsta obrekljivih govoric o razdoru v zakonu Nixonove hčerke Tricije. Pravijo, da se bo ločila od svojega soproga pravnika Coxa. Trdijo, da sta bila med nedavnim skoraj tritedenskim bivanjem predsednika Nixona v njegovi hiši v Sant Clementu na zahodni obali ZDA ves čas ločena. Hčerka se je namreč zaprla skupaj z očetom v hišo in menda ni hotela z njim govoriti niti po telefonu. Govorice so se tako zelo razširile, da jih je moral zanikati celo uradni tiskovni predstavnik Bele hiše, ki je rekel, da je bila ločitev zgolj začasna. To pa je takoj pobudilo zopet nove govorice. Začeli so namreč namigovali, da je predsednik ZDA Richard Nixon zaradi nenehnih težav afere Watergate tako zelo na koncu s svojimi živci, da ga lahko razvedri edinole njegova hči. Ta naj bi zato morala biti ves čas ob njem v Sant Clementu, zaradi česar menda tudi ni mogla biti pri svojem soprogu. Sicer pa, mimogrede rečeno, postaja vse bolj očitno, da se gibanje za odstavek predsednika Nixona na oni strani oceana krepi od dneva do dneva... nesreča nikoli ne pride sama...

(Iz zadnjega PAVLIHE)

– Mi delavce zmerom postavimo v prvi plan.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Republiški izvršni svet je po temeljiti razpravi pripravil (in na svoji zadnji seji – ta ponedeljek – tudi odobril) predlog letošnjega republiškega proračuna. Ker ima republiški proračun po novem precej drugačno vlogo kot doslej, manj državno intervencijsko in bolj povsem operativno, kot bi lahko rekli, mu velja tokrat posvetiti nekaj več pozornosti.

Kot rečeno, je IS sprejel predlog republiškega proračuna 1974, ki naj bi v celem znašal 1.762,4 milijona dinarjev – toliko bo namreč za proračunske potrebe nujno zagotoviti denarnih sredstev za pokrivanje potreb in izvrševanje nalog, ki jih bo letos dolžna izvesti SR Slovenija. Ta znesek upošteva novo vlogo republiškega proračuna – to je prenos nekaterih dolžnosti (ki so bile doslej večinoma proračunska kategorija) neposredno na samoupravne interesne skupnosti, razen tega pa vključitev nekaterih dosedanjih obveznosti republike (ki so bile doslej prav tako delno proračunska kategorija) kot dotacija računa za izravnavanje v gospodarstvu.

Kot je ob tem poudaril republiški sekretar za finance Jože Florjančič – bistvena novost v oblikovanju letošnjega republiškega proračuna je zmanjšanje proračunske vloge v razširjeni reprodukciji gospodarstva, saj se ta naloga sedaj, po novih ustavnih načelih, prenaša na neposredne porabnike in na interesne skupnosti v gospodarstvu, in sicer prek raznih oblik samoupravnega sporazumevanja.

Iz proračunskega financiranja pa se po novem prenaša tudi financiranje določenega

dela negospodarske porabe – prenaša se v pristojnost republiških samoupravnih interesnih skupnosti, in sicer skladno z vnaprej sprejetimi samoupravnimi sporazumi.

Če povzamemo – republiški proračun, naj bi se torej po novem omejil predvsem na tisti del financiranja, ki zagotavlja nemoteno

delo državne uprave, to je njegova bistvena in umevna vloga. Sredstva zanj se bodo zbirala iz davkov in taks – po določenem ključu in do dogovorjenega obsega. Seveda bo dokončni sklep o letošnjem republiškem proračunu morala sprejeti še skupščina, kar lahko pričakujemo na njenem prvem prihodnjem zasedanju v začetku februarja.

Zbor narodov zvezne skupščine je na zasedanju prejšnji teden (minuli torek) že sprejel besedilo predloga nove zvezne ustave. Uvodni ekspozé ob tem je imel predsednik zvezne

O predlogu nove zvezne ustave se bodo v kratkem izrekli tudi drugi zbori zvezne skupščine ter republiške in pokrajinske skupščine – nato pa bo, kot je predvideno, v drugi polovici februarja že začel veljati novi, najvišji zakon naše države. Tako se bo končala tudi druga faza naše ustavne reforme, ki smo jo začeli v Jugoslaviji že pred tremi leti. Todorović je v svojem ekspozéju pred zborom narodov poudaril, da je bilo to izredno dejavno obdobje, tako na teoretičnem kot na praktičnem, ideološkem in političnem področju. Ob širokih razpravah je bil izveden praktičen preizkus novih načelnih izhodišč na podlagi prvega dela reforme – in tako je mogoče reči, da so v pripravah na novo ustavo sodelovali milijoni ljudi po vsej državi. V našo novo ustavo so vložene izkušnje vse naše skupnosti, pa tudi napredne težnje in hotenja vseh naših delovnih ljudi.

Zvezni izvršni svet je sredi prejšnjega tedna – minuli četrtek – obravnaval in sprejel program akcije proti inflaciji; to naj bi bil, kot so poudarili, sestavni del akcijskega program za izvajanje zvezne resolucije o temeljnih naših družbeno-ekonomskih politikah v letošnjem letu.

Poudarek v tej protinflacijski akciji velja uresničevanju večje stopnje gospodarske rasti, znižanju poslovnih stroškov v gospodarstvu ob sočasnem razumnem zmanjšanju vseh oblik porabe, sprejetju ustreznih zaščitnih mehanizmov, ki naj bi preprečili prelivanje težav svetovnega gospodarstva neposredno v naše tokove, slednjič pa naj bi v tem okviru akcije proti inflaciji uskladjali instrumente našega gospodarskega sistema ter ukrepe tekoče ekonomske politike z odločno protinflacijsko politiko. Inflacijski tokovi so še vedno najhujša bolezen našega gospodarstva – in če želimo postaviti naš družbeni razvoj na zares trdna tla, se bomo morali z njimi spoprijeti prav na vseh frontah.

Proračun v novi vlogi

skupščine Mijalko Todorović – ki je med drugim poudaril, da so sedaj pred nami volitve, ki pomenijo korenito spremembo v primerjavi s klasičnimi oblikami parlamentarnih volitev ter pomenijo povsem novo stanje družbeno-političnih odnosov v naši socialistični samoupravni družbi. Volitve delegatov in delegacij ter kadrovske rešitve v celotnem novem družbeno-političnem ter državnem mehanizmu bodo prvi preizkus naše politične pripravljenosti, da zares sprejmemo in začnemo izvajati nova ustavna določila, je še dejal.

tedenski zunanjepolitični pregled

Jugoslovanski predsednik je končal uradni obisk v Indiji in odpotoval v Dako, glavno mesto Bangladeša. Potovanje predsednika republike po nekaterih azijskih državah (po doslej znanim programom bo obiskal še Nepal) je seveda v središču pozornosti.

PRIZNANJE DRŽAVNIKU IN HUMANISTU: v tudi topot zelo delovnem programu obiska predsednika Tita v Indiji je s svojo neposrednostjo in globoko občuteno toplino izstopal en dogodek: podelitev Nehrujeve nagrade za mednarodno razumevanje, ki jo je naš predsednik dobil sicer že leta 1971, pa jo je lahko šele topot osebno sprejel iz rok indijskega predsednika Girija.

Nehrujevo nagrado za mednarodno prizadevanje podeljuje samo izjemnim osebnostim današnjega sveta, ljudem, ki so s svojo dejavnostjo vtisnili širšemu okolju neizbrisni pečati.

Predsednik Tito je dobil za svoje dolgoletno delo na mednarodni politični sceni, za svojo pionirsko aktivnost na področju nevrščeniosti, za mirovna prizadevanja in za trud pri zblizevanju narodov. Dobil je tudi za svoj globok in izjemen humanizem, za nenehno prisotno skrb za človeka, njegovo življenje in delo. Nehrujeva nagrada za mednarodno razumevanje ni samo priznanje državniku, marveč tudi humanistu, mislecu.

Podelitev tega priznanja je tokratni predsednikov obisk v Indiji obarvala še s posebno prisrčnostjo, značilno sicer za vsa Titova potovanja v to prijateljsko deželo, ki jo je obiskal že petkrat, prvič leta 1954.

V trenutku, ko to poročamo, sicer še niso objavili običajnega skupnega poročila o indijsko-jugoslovanskih političnih pogovorih, kljub temu pa je mogoče s precejšnjo mero zanesljivosti povedati, kaj so govorili in tudi kaj so sklenili med srečanjem Tito – Gandhi. Pogovori so, kot je to običaj, zajeli tako dvostranske odnose, kot pregled najpomembnejših mednarodnih tem. Kar zadeva slednje, so še posebno pozornost namenili delovanju nevrščeniosti. Kot je znano, je po končani konferenci na vrhu v Alžiru izbruhnila četrta izraelsko-arabska vojna, ki je v mnogočem (denimo uporaba nafte kot pomembnega arabskega orožja) spreminila razmerja sil na mednarodni sceni.

Kar zadeva nevrščeniosti, sta državnik menila, da ni razloga za predčasno sklicanje nove konference na vrhu, kajti alžirski sestanek je dal dovolj jasne smernice za delovanje. Tisto, kar je v tem trenutku zato bolj pomembno, je predvsem dosledno uresničevanje v Alžiru sprejetih sklepov. Pač pa sta dva predsednika menila, da bi kazalo čimprej sklicati koordinacijski biro, telo, ki ga je v

Alžiru predvidela konference nevrščeniosti kot pomemben člen v verigi dejavnosti nevrščeniosti držav med dvema konferencama. Na njem bi morali, sta menila Tito in Gandhi, razpravljati o različnih vidikih nafte krize, uresničevanju resolucij varnostnega sveta, ki zadevajo Bližnji vzhod in o vseh drugih zadevah, ki predstavljajo za nevrščene življenjsko pomembna vprašanja.

Med pogovori v New Delhiju sta obe strani znova izpričali tradicionalno prijateljstvo med Indijo in Jugoslavijo ter potrdili, da se stališča dveh strani ujemajo v vseh bistvenih vprašanjih.

Kot pričakujejo opazovalci, je predsednik Tito izrekel povabilo, naj njegovi gostitelji obiščejo Jugoslavijo. Povabilo je bilo, se je zvedelo neuradno, sprejeto z zadovoljstvom datum obiska pa bodo po diplomatski poti določili kasneje.

Tito končal obisk v Indiji

OBISK V DAKI: Iz New Delhija je predsednik Tito s soprogom Jovanko in spremstvom odpotoval v Dako. Tudi ta obisk sodi med utrjevanje prijateljskih stikov med državama, izmed katerih je ta, ki jo sedaj naš predsednik obiskuje, stopila v svetovno družino šele nedavno.

Nobene dvoma ni, da bo predsednik Tito sprejel toplo in prijateljsko in da bodo pogovori z bangladeškimi voditelji (o katerih bomo lahko izčrpeje poročali prihodnjič) prispevali k še tesnejšemu sodelovanju med dvema državama.

V skladu s prej sprejetim programom bo predsednik Tito in Bangladeša odpoval v Nepal, ni pa izključeno, da ne bo obiskal še kako drugo državo med svojim sedanjim potovanjem miru po Aziji.

TELEGRAMI

HOUSTON – Tretja posadka ameriškega vesoljskega laboratorija „Skylab“ nadaljuje svoj predvideni program. Tako je te dni opazoval in fotografiral Zemljo in Sonce.

AMAN – Jordanski list Al Destur piše, da se bo kralj Husein zadnji dne januarja uradno mudil v Romuniji. List posveča napovedanemu obisku posebno pozornost.

KAIRO – ZRN bo dala Jordaniji 40 milijonov mark posojila, ki bodo uporabili za financiranje nacrto v dolini reke Jordan. Delegacija nemške agencije za razvoj po prihodnji mesec potovala v Jordanijo, da bi o tem posojilu podpisali sporazum.

Mladinski pevski zbori v Posavju pridno vadijo. Letos spomladi jih bomo lahko slišali na skupni pevski reviji, ki jo namerava organizirati Posavska pevka zveza, da bi spodbudila sodelovanje amaterskih pevskih skupin vseh starosti. Na sliki pevke iz brežiške občine. (Foto: J. T.)

Gradisovci predelujejo novomeško kanalizacijo, Dolenjska vodna skupnost iz Novega mesta pa širi ozko grlo sevniske kanalizacije od železniške postaje do TVD Partizan, kar je prejšnja leta povzročalo izlive odpadka v skladišča. Nenavadno mila zima gre delavcem na roko. (Foto: Zeleznik)

Obiskovalcev razstave ptic v Kočevju, ki je trajala od zadnjega januarja, niso privlačevale samo ptice, ampak tudi bogat srečelov z okoli 2.000 dobitki. Okoli bobna, v katerem so bile srečke, je bilo vedno precej živahnih. Več o razstavi na zadnji strani. (Foto: Jože Primc)

Na novomeškem Glavnem trgu že o človeka leta sameva podrt kandelaber in čaka na koga, ki bi ga postavil nazaj. „Kdo neki ga je podrl?“ se sprašujejo mimoidoči, nihče pa se ne sprašuje, kdo je odgovoren, da bi ga postavili nazaj. (Foto: B. Krže)

BREZ TAJNIKA NE GRE

Komisija za ugotavljanje izvora premoženja v Krškem ugotavlja, da brez poklicnega tajnika ni kos obsežnemu delu, ki ji ga nalaga družbeno skupnost. Resda ima oporo pri davčni upravi, vendar je to premalo.

OSEMENJEVALNICO TUDI V ZAVRATEC

Občani obeh Hubajnic, Primoža, Impol, Orel, Zavratca in Brezovega so že pred leti izrazili željo, da bi imeli bližje osemenjevalno postajo. V Zavratcu je prazen hlev vdove Znidaršič, ki bi bil za to primeren. Osemenjevalec bi se tu lahko ustavljal na poti iz Sevnice na Studenece.

K. Z.

Sejmišča

NOVO MESTO - Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 306 prašičev, mlajših od 12 tednov, in 39 starejših živali. Prodali so 296 prašičev; kupci so morali za mlajše odšteti od 490 do 620 dinarjev, za starejše pa tudi do 900 dinarjev. Promet je bil srednje živahen, kupci so bili pretežno iz dolenjskih občin, cene pa v primerjavi s prejšnjimi nespremenjene.

BREZICE - V soboto so na sejmu prodajali 484 mlajših in 26 starejših prašičev. Za mlajše, ki so jih prodali 397, so zahtevali prodajalci po 28 do 30 dinarjev za kilogram žive teže, za starejše, ki so jih prodali 18, so zahtevali za kilogram žive teže po 18 dinarjev.

Komunisti in tudi člani drugih družbenopolitičnih organizacij moramo spremeniti metode svojega dela. Obuditi bomo morali pozabljeni aktivizem, ki sicer marsikomu ni všeč, izkazalo pa se je, da je lahko tudi zelo učinkovit. Tako so menili na zadnji seji občinske konference ZKS v Črnomlju.

Na sestanku na Dolžu pod Gorjanci

Navadili smo se klicati ljudi k sebi, namesto da bi šli sami k njim. Na prebivalce bolj oddaljenih manjših vasi in zaselkov smo kar pozabili in jih prepustili vplivu drugih, tistih, ki jim je prišlo forumsko delo družbenopolitičnih organizacij zelo prav in so to slabost naše družbe iz-

koristili. In jo še izrabljajo v svoje namene.

V cerkvah ponujajo prebivalcem svojo ideologijo, ki se ljudi, če niso dovolj trdni, še posebno pa, ker so „zapuščeni“ od družbenopolitičnih organizacij, kaj hitro „prime“. To pa se nam lahko nekoč hudo maščuje.

Spoznanje o potrebi delovanja v vaseh in zaselkih najbrž ni prišlo prepozno, pet minut pred dvanajsto pa! Vendar le v primeru, če bodo člani družbenopolitičnih organizacij izpolnili dano obljubo, odšli v vasi, med ljudi, jim pomagali in prisluhnili njihovim željam in potrebam.

Zaupanje ljudi se bo tako gotovo vrnilo, tudi tam, kjer je delno že izgubljeno!

B. P.

Le izjema: mleko in dva teleta povrh

Le kriza strezni?

Ivan Pompe iz Križa pod Lisco je v potu svojega obraza redil krave, oddajal mleko, računal in potem dejal našemu novinarju: „Nak, sedanja cena je mnogo prenizka. Mleko bi moralo biti po tri dinarje! Kaj je danes 1,90 dinarja? Koliko dobiš za ta denar? Zakaj že skoraj dve leti ne popravijo cene?“

Mleko je najbolj stalen vir dohodka na kmetijah; prav temu viru pa se mnoge že odpovedujejo. Sicer pa najbolj zgovorno pokažejo podatki

največjega kupca in zbiralca mleka - Ljubljanskih mlekar. Na nedavni seji poslovnega združenja je direktor inž. Perovšek sporočil, da je bil po odkupu mleka lanski december najslabši v zadnjih desetih letih, zato je odločno zahteval popravek cen oziroma premij za mleko.

Dobil je sicer zagotovilo, da se bo vse v kratkem medrepubliško uskladilo in uredilo (medtem so se republiški kmetijski sekretarji že sestali), vendar pa tako počasno ukrepanje zagotovo že pušča posledice v reži krav in pridobivanju mleka. Toliko truda in časa je treba, preden se kmet usmeri v to dejavnost, preden se organizira odkup, potem pa tako poceni, na obeh vsem, zapravljamo doseženo.

Leta 1966 je veljala odkupna cena mleka 1,02 din, leta 1972 pa 1,92 din, po enaki ceni pa bi ga hoteli imeti v letu 1974(!) Ali je treba res čakati, da se zastavljeno delo podira, da šele kriza, ki nujno sledi, strezni nas vse? Resda vsaka šola nekaj stane, ni pa nujno, da po že opravljenem izpitu - spet pademo.

M. L.

Še nezanimivo?

Pred leti je bilo dosti govorjenja o gradnji pretočnih hidrocentral na Savi. Stale naj bi od Renk tja do Krškega. Vsako leto naj bi proizvedle okrog milijardo kilovatnih ur električne energije. Baje naj bi šlo za 200 mW instalirane moči, kar je več kot premore nova termocentrala Trbovlje II.

Nekaj takih pretočnih central naj bi stalo v sevnjski občini. Kot se je lep čas veliko govorilo o teh centralah, je zatem vse o njih naenkrat ostalo nekje v predalih. Baje naj bi šlo za nerentabilno naložbo. Kako je s tem danes, ko je vse več težav s takimi viri, kot sta premog in nafta in se predvsem slednja vrtoglavo draži?

Pridobivajo ti načrti kaj tudi na vrednosti z zamislili za hlajenje jedrskega velikana v Krškem? Po nekaterih načrtih naj bi v blejskem kotu pri Radovni zgradili veliko akumulacijsko jezero, ki naj bi zagotavljalo Savi dovolj vode tudi v sušnih časih. To bi pomenilo torej stalnejšo raven za savske pretočne cen-

trale. Ob sedanjem pomanjkanju električne energije bi bilo dobro spet slišati, kaj so danes še vredni načrti za savske elektrarne!

A. Z.

V Sloveniji rojstva naraščajo

Žive številke

Število porok v Jugoslaviji upada, medtem ko je ločitev približno toliko, kot jih je bilo pred 23 leti. Tako govore najnovejši podatki Zveznega zavoda za statistiko. V preteklem letu je bilo v državi sklenjenih 8,8 zakona na 1000 prebivalcev obnemem je bila 1,1 ločitve.

Največ so se poročali na ožjem ozemlju Srbije (9,2) najmanj pa v Črni gori (6,5 na 1000 prebivalcev), toda zato imajo Črnogorci tudi najmanj razvezanih zakonov: samo 0,5. Kaže, da se tu težko odločajo stopiti v „kletko“, toda ko so enkrat notri, ne silijo ven.

Statistiki ugotavljajo dalje, da je, kot že nekaj let, nataliteta naraščala samo v Sloveniji, sicer pa je bilo lani v Jugoslaviji na 1000 prebivalcev 17,8 živo rojenih otrok. Zanimiv pojav je, da je število rojstev lani začelo upadati na področju Kosova, Makedonije in Bosne, ki jih štejemo za predele z največjo nataliteto v SFRJ.

Slovenci smo v tej statistiki še enkrat pri vrhu, in sicer glede števila umrlih. Poprčna umrljivost je znašala v državi 9 na 1000 prebivalcev, v Vojvodini, Sloveniji in na Hrvaškem pa je umrlo poprčno 10,5 ljudi. Z najmanjšo umrljivostjo se lahko ponašajo v Črni gori, kjer so zabeležili 5,5 umrlih na 1000 prebivalcev.

R. B.

credno je zapisati...

Neki stari rimski verzi pravijo nekako takole: priložnost obrača plešasto butico, potem ko je pokazala svoje sprednje kodre in jih ni nihče zgrabil. Tako nasploh velja. Pri taroku, denimo, se igralcu zagotovo maščuje, če ne izkoristi dobre karte.

Za enajsterico manj razvitih slovenskih občin - imenujejo jo tudi klub enajstih - je taka priložnost: že tri leta ponudena roka za hitrejši gospodarski napredek. Četudi je enajsterica, v kateri sta tudi občini Črnomelj in Trebnje, ni povsem izkoristila, je pa vendarle dosegla opazen napredek. O tem smo že poročali, zdaj pa imamo na voljo še nekatere nove podatke, ki potrjujejo, da je bila z republiškim zakonom začrtana politika na tem področju v resnici dobra.

Klub dohaja

Leto 1972 je bilo leto preobrata. Takrat se je ustavilo dotlej nenehno večanje razlik med razvitimi in zaostalimi predeli Slovenije. V celoti gledano so zaostali začeli dohajati razvite; kaj takega pa seveda ni mogoče trditi za vsak kraj ali predel Slovenije. V tem letu je bila stopnja rasti družbenega proizvoda pri manj razvitih za 70 odst. večja kot pri razvitih, število zaposlenih pa se je večalo kar za 5,5 odst., kar je več kot v vsej republiki.

Novi podatki pa povedo še naslednje: v minulih treh letih so bančni krediti manj razvitim območjem znašali nad 700 milijonov dinarjev, republiška pomoč (v glavnem za beneficiranje obresti) pa 72,5 milijona dinarjev. Republiška cestna skupnost je tem območjem namenila v preteklih treh letih 166 milijonov (četrtnina vsega svojega denarja), republiški vodni sklad je investiral 76,3 milijonov dinarjev ali 35 odstotkov vsega svojega denarja, povečala se je socialna pomoč itd.

Tako rekoč sami spodbudni podatki. Ostane le vprašanje, na katero je težko odgovoriti. Zakaj ni naše manj razvito območje, ki ima nekatere primerjalne prednosti pred Pomurjem ali Kozjanskim, še bolj izkoristilo možnosti, trdnije „zgrabilo butice, ko je pokazala svoje kodre“?

M. L.

Kmetijski kotiček

Dognojniti z dušikom

Vsa dušična gnojila se hitro topijo, zato ozimnemu zitu z njimi ne moremo pognojiti „na zalogo“ ob jesenski setvi podobno, kot smemo storiti s fosfornimi in kalijevimi gnojili. Dušična gnojila bi se iz tal prehitro izprala in ne bi delovala takrat, ko jih mlado žito najbolj potrebuje, to pa je spomladi, ko začne rasti.

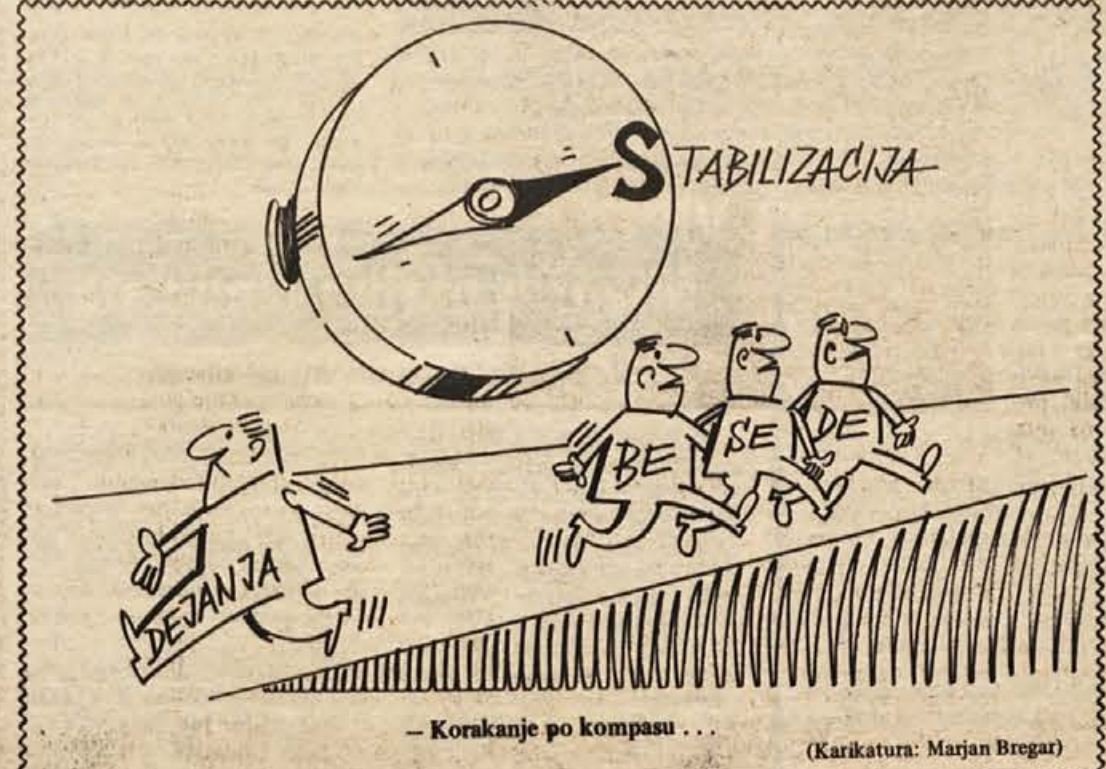
Zato poljedelec ozimnemu zitu, predvsem pšenici, dognojuje kasneje. V tem dognojevanju in izbiri intenzivnih sort pšenice tiči pravzaprav ključ do velikih pridelkov. Kmetijski strokovnjaki so te stvari v naših razmerah natančneje raziskali in priporočili tako imenovano jugoslovansko metodo dognojevanja, ki se delno razlikuje od italijanske, saj v Italiji raste pšenica v drugačnih okoliščinah.

Torej: fosforna in kalijeva gnojila ter nitrofoskale z malo dušika zadelamo v zemljo ob setvi, z dušikom pa dognojujemo. V Italiji dognojujejo že pozimi, pri nas pa to ni potrebno, ker zaradi hujšega mraza rastline bolj mirujejo. Dognojniti pa je obvezno potrebno zgodaj spomladi - še preden se začne spomladanska rast. V tem najbolj odločilnem obdobju potrosimo na hektar 150 do 200 kg nitromonkala (KAN) ali 75 do 100 kg sečnine (uree). Kot je videti iz navedenih količin, z gnojenjem vseeno ne pretiravamo, saj bi sicer preveč pogrnili pšenico v rast, da bi kasneje celo polegala, premočno pa bi spodbudili k rasti tudi plevelne rastline.

Zato dognojujemo še enkrat - takrat, ko posevek kolenciči. Zitne rastline delajo kolenca, ki jih lahko otipljemo med listi. To je čas druge polovice aprila. Tokrat količine dušičnega gnojila malo zmanjšamo (trosimo od 100 do 170 kg nitromonkala). V tem času skropimo tudi proti plevelu v žitih s herbicidi; oba postopka, gnojenje in skropljenje proti plevelu, pa lahko opravimo hkrati.

In še tretjič lahko dognojujemo, vendar pa to ni več tako nujno potrebno. Tretjič dognojujemo v času med klasenjem in cvetenjem zita. Ugotovili so namreč, da potrebuje zitni posevek veliko dušika v zgodnjem poletju, med klasitvijo in voščeno zrelostjo.

Inž. M. L.

- Korakanje po kompasu ...

(Karikatura: Marjan Bregar)

Delo Lenina živi...

Petdeset let je minilo od smrti Vladimira Iljiča Lenina. Takrat, 21. januarja 1924, je prenehalo utripati srce voditelja prve uspešne socialistične revolucije v svetu. Lenin je umrl, živi pa še njegovo revolucionarno delo. Leninizem je vtisnil pečat vsakemu resnično revolucionarnemu delavskemu gibanju v svetu, njegovi teoriji in družbenopolitični praksi. Leninizem je vtkan tudi v temelje naše socialistične revolucije in naše samoupravne socialistične poti.

Z Leninovim imenom je povezano novo obdobje marksizma, boj za resnično socialno in politično osvoboditev delavskega razreda, zatiranih in zaslužjenih množic in narodov vsega sveta. Leninizem še danes neizprosno razgalja vse kompromise in kupčije na račun delavskega razreda in delovnih množic, razkrinkuje lažne prijatelje ljudstva in jim trga maske z obrazov. Tako kot takrat, ko je veliki revolucionar še živel, njegovo revolucionarno misel tudi danes odklanjajo tisti, ki spletajo kompromise z meščansko miselnostjo in se trudijo, da bi spet zaslužili delavski razred. Leninizmu se ne moremo odreči, če se nočemo odpovedati revoluciji, niti sedaj. Kajti njegove vrednote so se in se bodo še ohranile.

Jasne Leninove misli ni mogel razvednotiti stalinizem, ki je grobo uporabil tisto, kar je ustrezalo pragmatističnemu stalinističnemu obdobju. Stalinizem je prikazoval Leninovo delo mnogokrat tudi v namerno potvorjeni obliki. „Resnica“, ki jo je stalinizem ponujal, je od prave resnice in vrednote leninizma prav tako daleč kot tista, ki so jo prikazovali glasniki meščanstva. Duh leninizma tudi danes ni izgubil svoje aktualnosti

V graph in kotanjah se krpe snega, na osonnih pobočjih pa že skoraj predpomladansko vzdušje – tako je te dni na Gorjancih. Na sliki: novomeški in straški taborniki pravkar postavljajo šotor tipa H-4 nad manjšim šotorom, ki je skrit pod večjim. Vmesna plast zraka bo odlična izolacija za mrzle noči. Za tabornike tudi pozimi velja preizkušeno načelo, da vaja dela mojstra. (Foto: Lojzek Retelj)

ZA KONEC TEDNA: REPORTAŽA Z GORJANCEV

Gorjanci pa se kopljejo v soncu...

Šotori novomeških in straških tabornikov pod smrekami blizu »Tovarne« - Presenečenje: obnovljeni in povečani Dom Vinka Paderšiča pri Gosposodični - Slovesna otvoritev bo 27. aprila

Dolina se je ves teden kopala v gosti megli. Tudi krog poldneva se je komaj za spoznanje dvignila nad novomeške dimnike in modro nebo smo lahko samo slutili. „To je vreme za november ali marec, ne pa zima,“ pravijo ljudje in kimajo, ko radijski napovedovalec že zgodaj zjutraj spet napove, da bo megla posebno gosta na Dolenjskem.

Pripovedovanje, da je onkraj Gorjancev Bela krajina vsa v blagem simskem soncu, a hkrati že skoraj pomladansko razigrana, nas je v soboto potegnilo na Gorjance. Skozi mesto, Zabjo vas, Pogance in Korosko vas megla, da bi jo lahko rezal ali odnašal v koših. Previdno tipajo avtomobilske luči krog vogalov ovinkarske spolzke ceste in šele blizu cestarske hiše pod novimi, velikimi nasadi smrek se nam modrina neba prvič nasmeje skozi cunjaste oblačke meglice, ki se na Vahti nenedoma popolnoma razkrojijo. Z asfalta zavijemo na dobro vzdrževano gozdno cesto proti Tovarni in Gosposodični. Na prvi večji jasi moramo na zrak. Pod nami se skriva Dolenjsko v meglinem morju. Kum in Bohor komaj kukata iz kopastega mrtvila pod nami, daleč levo se kopljejo na obzorju Julijci, veliko bližje nas pa slutimo vrhove Roga, Trdinov vrh, Malčev krč in gorjanske košenice žarijo v toplen soncu. Na dosegljaj roke so, tako blizu jih čuti in kar ne moremo verjeti, da je globoko pod nami tudi Novo mesto

potopljeno v zimsko žalost, saj smo pred dobre pol ure še dihali njegovo megleno puščobo.

Pri Tovarni se drugič ustavimo. Iz gozdarske hiše se suklja modrikast dim pod čisto nebo. Na robu smrekovega gozda pravkar postavljajo novomeški in straški taborniki že tretji dvojni šotor. Na debelo plast smrečja in starih šotorskih kril jih postavljajo: pravkar se je začela zimska gozdna šola, s katero zaključuje jesenski vodniški tečaj. Starešina prof. Tomaž Dobovešek in načelnik Milan Obradnovič povesta, da bo popoldne prvi orientacijski izlet na Malčev krč, zvečer pa taborni ogenj. Do torka popoldne bodo imeli še vaje iz prve pomoči, predavanje o splošnem ljudskem odporu, spoznavanje narave; gozdarski inženir in lovec tovariš Pavec ve toliko zanimivega o življenju v gozdu, da je sprehod v zimsko naravo z njim resničen užitek! Sem sodijo še spretnostne igre in številne druge taborniške veščine. Petnajstim tabornikom na Gorjancih ne bo dolgčas; samo veselje in smeh sta jih, brez šale skoraj

ne morejo opraviti nobenega dela. Tadi so sredi narave tudi pozimi, v njej se učijo za življenje.

Nato se vzpnejo do Gosposodične. V senčnih legah in jarkih ob poti ležijo krpe snega, kot bi se zima že poslavljala. Avtomobil pustimo na umikališču nad počitniškim domom SGP Pionir, krog katerega se vse blesti v snagi in redu. Sonce pripeka. Večja skupina novomeških zobozdravstvenih delavcev se je pravkar peš vrnila od Miklavža. Nekatere tovarišice so nabrale šopke izredno lepega teloha. Dom pri Gosposodični nas pozdravi ves prenovljen in polepšan. Notranjost – pravo presenečenje: nova sodobna kuhinja, preurejeni gostinski prostori, centralno ogrevanje, prijazna in hitra postrežba, nove sobe za turiste in dvojce planinskih skupnih ležišč! V ničemer ne zaostajamo za gorenjskimi planinskimi domovi. Pa načrti? Planinci, sodnik Anton Trunkelj, upokojeni sodnik Leon Korošec in predm. učitelj Franc Kocuvan, mi jih naštejejo, da bo o tem potreben poseben zapis – še pred 27. aprilom, ko bodo prenovljeni dom Vinka Paderšiča slovesno odprli. Treba je povedati kaj več o prizadevnosti Novoteksovega kolektiva, ki je v obnovo doma skupaj s SPD Novo mesto lani in letos vložil toliko dela. Dom je že zdaj odprt za vse goste. Večje skupine dobe vso oskrbo, če se prej dogovorijo z upravo doma. Tudi z radiotelefonsko zvezo z Novim mestom računajo še letos.

Z obnovljeno Gosposodično, domom IMV pri Miklavžu, s počitniškimi domovi delovnih organizacij in še s čim grede Gorjanci v lepšo turistično in izletniško prihodnost. Nameniti jim moramo docela drugačno vlogo za oddih delovnih ljudi, kot smo tega bili vajeni doslej. Novi pogoji jim to omogočajo, sonce na njih pa nas vabi tudi v teh zimskih dneh, da jih obiščemo še pred uradno otvoritvijo obnovljenega Doma heroja Vinka Paderšiča pri Gosposodični.

TONE GOŠNIK

SVEČANA PODELITEV DIPLOM

V soboto, 26. januarja, so v prostorih kluba poslancev v Ljubljani študentom Pedagoške akademije svečano podelili diplome. Zbrane sta nagovorila profesor Franc Plevnik in direktor zavoda za šolstvo SRS Boris Lipužič. Diplome je prejelo 257 študentov, med temi kar 130 izrednih. Med dolenjskimi študenti, ki študirajo na Pedagoški akademiji, jih je od 35 končalo študij že 22.

S. SK.

V torek, 29. januarja, se je na razširjeni seji predsedstva sestel v dvorani samskega doma SGP PIONIR republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije. Pregledali so sklepe 20. seje predsedstva, razpravljali in sprejeli stališča predsedstva o stanovanjski gradnji in o osnutku družbenega dogovora o cenah stanovanjske gradnje. Sprejeli so finančni načrt republiškega odbora za letošnje leto in razpravljali o izvajanju ustavnih dopolnil v gradbeništvu. Za konec so si ogledali še reklamni film o resnično zavidljivih uspehih gradbenega podjetja PIONIR iz Novega mesta. (Foto: Sandi Mikulan)

ZAHVALA

Ob prezgodnji in nenadomestljivi izgubi našega sina, brata in strička

MIRKA ROZMANA

iz Gor. Podboršta pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali pokojniku vence in cvetje ter ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo Otroškemu zdravilišču Sentvid pri Stični, osnovni šoli, Mizarstvu in Beti iz Mirne peči, Kovinarju in avtokleparju Petru Perdecu iz Novega mesta za podarjene vence in cvetje. Posebna hvala osnovni šoli Mirna peč za petje in poslovlilne besede, župniku pa za opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem.

Žalujoči: mama in ata ter bratje Marjan z ženo, Franci z družino, Tine in Vinko, sestra Joži z družino in drugo sorodstvo

Mladi v okrilju sindikata

V Jurjevici med prvimi po novem

V TOZD SUKNO Zapuže v Jurjevici so med prvimi v ribniški občini ustanovili aktiv mladih delavcev. Na ustanovnem sestanku se je zbralo 25 mladih, ki so sprejeli program dela, izvolili vodstvo aktiva, za predsednico pa Vido Markovič.

Mladinski aktiv bo deloval v okviru osnovne organizacije sindikata. Ustanovili so ga predvsem zato, da bodo dobili mladi, ki jih je v tovarni tretjina vseh zaposlenih, svoje mesto v organih samoupravljanja in političnih organizacijah. Program dela

aktiva obsega izobraževanje, rekreacijo in druge naloge, med njimi tudi organiziranje modne revije.

Mladina jurjeviške tekstilne tovarne je lahko vzele ostalim delovnim organizacijam v ribniški občini, kjer šele pripravljajo ustanovitev aktivov mladih delavcev v okviru osnovne sindikalne organizacije. Tako organiziranost pa narekujejo tudi sklepi 4. konferencie slovenskih sindikatov in program dela ZMS. Zato je dolžnost vodstev sindikalnih organizacij, da nudijo mladim – tako je bilo tudi v Jurjevici – vso pomoč pri ustanavljanju aktivov.

rekliso

V. V. Giri:

Največja čast, ki jo lahko izkažemo državljanu sveta

Nagrado Džavaharlala Nehruja za mednarodno razumevanje dobiva velik in pravi prijatelj Indije in je največja čast, ki jo naša država lahko izkaže kakemu državljanu sveta. Naš cenjeni gost predsednik Tito je velik voditelj dinamičnega ljudstva, in ko mu izročamo to nagrado, se klanjamo vzvišenim idealom, ki jim je posvetil vse svoje življenje. Njegovo ime je postalo sinonim neomajne volje, hrabrega državnštva in čvrstega revolucionarnega poleta.

Ni mogoče najti boljše osebnosti za dodelitev Nehrujeve nagrade, kakor je maršal Tito. Obe veliki imeni sta nastali kot junaški osebnosti, ki ju je spodbujal isti duh – nesebično delo za tlačene, neomajna zavzetost v nasprotovanju izkoriščanju in trdna odločnost zgraditi nov svet. Oba sta se srečevala s podobnimi okoliščinami – s političnim zatiranjem, gospodarsko zaostalostjo in družbenimi motnjami. Oba sta združevalno vodila svoje sodržavljane, da bi jih osvobodila tujega nadzorstva, da bi ustvarila boljše življenjske razmere za svoje narode, da bi dosegla nacionalno integracijo.

(Predsednik indijske republike ob podelitvi nagrade Džavaharlala Nehruja tovarišu Titu)

Miloš Minić:

Svet je zdaj na prelomnici

Svet je danes na prelomnici: katero pot ubrati za ureditev glavnih mednarodnih gospodarskih problemov, od česar bo sta v veliki meri odvisna splošno stanje v mednarodnih odnosih kakor tudi mir na svetu?

Energetska kriza, ki je dramatično opomnila svet na medsebojno odvisnost, je opozorila na nevdržnost reševanja mednarodnih gospodarskih problemov po starem, na parcialen način, z različnimi dogovori v ozkem, zaprtim in izoliranim krogu držav. Prav tako nevarno bi bilo, če bi razvite dela sveta zoperstavljali državam v razvoju in če bi iskali rešitve za svoje probleme v razbijanju enotnosti držav v razvoju in neuvrčenih držav ali v tem, da bi vsiljevali tem državam nove rešitve s staro, neenakopravno vsebino ali pa celo z uporabo sile. Tem prej, ker države v razvoju ne želijo konfrontacije z razvitimi državami, da bi škodovala njihovu gospodarstvu, temveč je njihov glavni cilj, da najdejo rešitve v sodelovanju z njimi, na podlagi enakopravnosti.

(Podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve 22. januarja v zvezni skupščini)

Janez Vipotnik:

Ni delitve brez ustvarjanja

Mislim, da je potrebno v tem času posebej podčrtati nenehno opozarjanje sredstev informiranja na boljše, uvajati kvalitetnejše delo, na večjo produktivnost. V ustavnih razpravah smo zelo veliko pozornosti posvečali pravicam delovnega človeka in to je bilo prav. Toda pravic ne more biti brez dolžnosti. Ne more biti delitve brez ustvarjenih sredstev. Zaskrbeti nas mora nekajletna težnja upadanja storilnosti in istočasno občja družbena usmerjenost k vprašanju delitve dohodka, medtem ko smo domala puščali v nemar ustvarjanje dohodka kot temelj družbenega napredka.

Nadalje bi bilo treba v predkongresni propagandni dejavnosti bolj poudariti skrb za človeka, za njegov standard, stanovanje, kulturo, izobraževanje, rekreacijo. Pa tudi notranji podobi človeka, njegovim moralno-političnim vrednotam, humanizmu, tovarištvu, prijateljstvu, odnosom torej, ki so vedno dajali komunistom tisto, prav legendarno notranjo moč v boju za začrtane cilje.

(Iz uvodnih besed predsednika komisije CK za propagandne priprave VII. kongresa CK ZKS)

Boris Zihrel:

Leninizem - dragocen vir

Lenin je vsekakor najpomembnejši predstavnik ustvarjalnega marksizma, kar se jih je rodilo po Marxu in Engelsu. Naslonjen na dialektično-materialistične osnove teorije in metode se je Lenin lotil velikih in v marsičem novih družbenih problemov svojega časa, konkretnih problemov mednarodnega delavskega gibanja, ki so se začeli z obdobjem imperializma, ter prve zmagovite socialistične revolucije v Rusiji. Tisto, kar imenujemo leninizem, je postalo neločljiv sestavni del sodobne marksistične misli. Brez te enotnosti bi danes verjetno zelo težko govorili o zares avtentičnem in sodobnem marksizmu. V našem času je Leninova misel dragocena teoretična in metodološka izhodiščna točka za vsakega, ki se želi uspešno spoprijeti s sodobnimi in v marsičem novimi problemi, nastalimi z družbenimi dogodki v zadnjih desetletjih, s problemi, kakršne neprestano postavlja boj za socializem, to je konkretno uresničevanje Leninove zamisli o samoupravljanju delovnih ljudi.

(Akademik prof. B. Zihrel na mednarodnem seminarju „Lenin in znanost“ v Beogradu)

CIGAN JE CIGAN

Na peronu je pihal hladen veter in razsvetljena okna čakalnice so dramila v meni željo po toploti. Odprla sem vrata in vstopila. Bila je napol prazna. Naslonila sem se na steno, si prižgala cigareto in pričela opazovati ljudi okrog sebe. Na dveh klopih so sedeli cigani.

Ciganka, verjetno mati dveh otrok, je ležala skrčena na klopi. Čez noge je imela pognjen plašč in spala. Pod glavo si je položila polivinilno vrečko. Izpod rute so ji silili temni kodri. Spala je mirno, kot da spi v hotelu, ne pa v čakalnici na trdi, leseni klopi. Mali ciganček, ki je spal poleg nje, je bil pokrit s tanko rjuho. Kapo si je potegnil na oči, da ga luč ne bi motila, drobne prste je stiskal v pest. Spal je nemirno in je večkrat zastokal, tako, da se je njegov brat, ki je spal poleg njega, prebudil in odšel iz čakalnice. Mali ciganček se je obračal na klopi, krilil z rokami in se nazadnje prebudil. Potegnil je kapo z glave in pokazal črne, kodraste lase, ki so bili v luči viditi temno modri. Ljudje v čakalnici so se zastrmeli vanj. Mali je zlezal s klopi in pocukal mamo za rokav:

— Mama!

Ni se premaknila. V snu je nekaj zamrmrala in se obrnila na drugo stran.

— Mama! je zaihtel.

Ciganka se je prebudila. Nekaj časa je govorila s cigančkom v jeziku, ki ga nisem razumela. Potem je segla v nedrje in privlekla zavojček žvečilnih gumijev. Ciganček jih je veselo pograbil, zlezal nazaj na klop in se umiril. Ciganka je spet zaspala.

— Ubogi revček! sem šepnila, misleč, da me nihče ne sliši. Pa sem se zmotila. Poleg mene je stala elegantna gospa z očali, me čudno pogledala in zabrusila:

— Saj samo beračijo! Jaz sem bolna, pa moram delati, oni pa so zdravi in močni, zakaj ne bi delali?

Pogledala sem jo natančneje. Ne, te bele roke s tankimi prsti, polnimi prstanov, prav gotovo ne vedo, kaj je trdo delo. Morala sem ji odgovoriti:

— Saj niso vsi enaki! Nekateri delajo, drugi ne. Smo morda mi kaj drugačni? Napačno je, da sodimo posameznika po večini ali večino po posamezniku!

Nisem se zavedala, da sem te besede izgovorila preglasno. Čakalnica se je bila medtem že precej napolnila in vse oči so se obrnile v naju. Umolknila sem. Iz zadrege me je rešil mali ciganček, ki je spet nadlegoval mamo in obrnil pozornost nase.

— Saj je le cigan! se je oglasil nekdo iz kota.

Gospa z očali me je zmagoslavno pogledala in porogljivo nasmeh ji je preletel obraz. Povesila sem oči.

— Cigan je cigan in bo to tudi ostal! se je spet oglasila. Tedaj je v meni zavrelo. Nisem mogla več molčati.

— Saj ni sam kriv! sem ji zabrusila.

Gospa je vzelo sapo. Za nekaj trenutkov se je zdelo, da ne ve, kaj naj bi odgovorila, nato pa je skoraj zakričala:

Pa menda ne boste trdili, da sem jaz kriva!

Ostala sem brez besede. Po meni so se prepletale misli, ki jih nisem znala izraziti. Ne samo ti, mi vsi smo krivi! Mi vsi, ki mislimo samo nase, ki se podimo za čim večjim zaslužkom pa obenem mečemo kruh v smeti in ne pomislimo, da žive okrog nas ljudje, ki so večkrat lačni, pa čeprav so samo — cigani.

Zavpila bi vse te besede med ljudi, ki so se spet pogreznili v molk, zavpila bi jih gospa, ki me je zmagoslavno gledala, zavpila bi jih vsemu temu brezčutnemu svetu.

Pa sem molčala in nekaj kot poraz mi je ležalo na duši. Molče sem gledala v malega cigančka, ki je v ročici stiskal svoje bogastvo, žvečilne gumije, in spokočno spal.

Mira Verzej

Kazen za prostovoljno delo?

Vaščani Preloke razočarani, za prizadevnost jim groze s tožbo

Letos je ponovno zaživel delo gasilskega in mladinskega društva na Preloki pri Vinici. Za svojo dejavnost potrebujejo prostor, v katerem bi se lahko razvijale tudi druge kulturne, zabavne in politične dejavnosti, kar je v splošnem interesu vseh vaščanov. Sklenili so, da pri gradnji gasilsko-mladinskega doma pomagajo s prostovoljnimi delom.

Takoj v začetku januarja so se vaščani zbrali in začeli popravljati zid okrog vrta, kjer bo novi dom. Tretji dan dela so bili že skoraj pri koncu, tedaj pa sta se pojavila dva „gospoda“. Eden od njiju se je predstavil za republiškega inšpektorja cestnega prometa in začel vpiti na vaščane, kje imajo dovoljenje za zidanje zidu ob cesti. Prostovoljni delavci so se najprej opravičevali, da niso vedeli, da je potrebno imeti dovoljenje, ko pa je inšpektor začel groziti, da jih bo tožil, jim je bilo vsega dovolj. Trudili so se, zastojni delali, da bi vsa skupnost nekaj imela, pa pride „gospod“ in zagrozi s tožbo! Povrhu vsega pa je zgrajeni

cesto od Preloke do Zilj. Ravno tako ga ni nikoli videti, kadar vaščani v zimskih jutrih odmetavajo sneg s ceste, da avtobus lahko odpelje otroke v šolo v Vinico.

Ljudje so razočarani. Za trud, delo in zavzetost naj torej pačajo kazen, naj gredo pred sodišče, ker hočejo in se trudijo za razvoj svoje vasi?

VERICA STIPANOVIČ
Preloka 5
8344 Vinica

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — Kriševkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripisite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Zadružniki iz Straže terjajo svoje

O gradnji zadružnega doma in njegovi sedanji uporabi

Čeprav je rok za organizacijsko prilagoditev obratov za kooperacijo in kmetijskih združenj določbam zakona o združevanju kmetov že davno potekel, je vprašanje še marsikje odprto in aktualno. Ponekod niso le pri uveljavljanju samoupravljalnih pravic kooperantov in kmetov-članov KZ, temveč tudi pri upravljanju s premoženjem nekdanjih združenj, kasneje pridruženim h kombinatom ali drugim združenjem.

Tako je tudi na Dolenjskem. Zadružniki Straže terjajo svoje! Tu sem se o tem vprašanju pogovarjal z Ivanom Kramaršičem in Francem Kocjanom.

VPRASANJE: Kaže, da je pri KZ Novo mesto, kamor sodita Gornja in Spodnja Straža, še vedno trdi oroh reorganizacija KZ, kakor jo terjata zakon o združevanju kmetov in določila predloga nove ustave. Zvedel sem, da gre tudi za premoženje nekdanje KZ Straže. Posebno jabolko spora je zadružni dom. Tovariš Kramaršič, vi ste bili svoj čas član KZ Straže. Kako se spominjate gradnje zadružnega doma? Kaj menite o tem?

KRAMARŠIČ: Tega se prav dobro spominjam, saj sem delal na sednji žagi. Ko smo na žagi končali delo, smo organizirali zastavo in harmoniko in v sprejdu šli na delo. Zgradili smo prav moderno stavbo, na katero smo lahko ponosni vsi gorenji in dolnji Stražani in kmetje okoliških vasi. Ko pa je bil zadružni dom dokončan, so ga dobili v upravljanje drugi. Tako KZ Dol. Toplice najprej, nato pa KZ Novo mesto. Tako je bilo, kot da bi kdo rekel: „No, zgradili ste, prav lepo ste zgradili, zdaj pa bo naše!“

VPRASANJE: Ste iz malo mlajše generacije. Toda takrat, ko so KZ Stražo združili s KZ Dol. Toplice, ste bili tu v službi.

KOCJAN: Gradnje same se kdo ve kaj ne spominjam. Spominjam pa se, da so ta zadružni dom dali v upravljanje „Svobodi“. KZ Novo mesto ima drugi, poslovni del zgradbe zadružnega doma. Zdaj pa, če bi se ustanovila npr. strojna skupnost ali kaj podobnega, bi zadružniki Straže to potrebovali, da ne bi spet gradili nove stavbe.

VPRASANJE: To je zdaj v upravljanju KZ Novo mesto. Vi pa, če vas prav razumem, terjate, da bi bilo to v upravljanju vas Stražanov, ki ste vse to zgradili.

KOCJAN: Da, prav bi bilo, da bi

to prišlo nazaj v naše upravljanje. To bi spodbudilo ustanovitev zlasti strojne skupnosti, kajti pri nas primanjkuje kmetijskih strojev. Kmetije so razdrobljene in majhne, komaj 5 do 6 ha obsegajo, pa vsako kmečko gospodarstvo ne more imeti strojev, ki so dandanes potrebni.

VPRASANJE: To, kar ste povedali prej, velja za zadružni dom, ki je vidno in otipljivo nekdanje pre-

moženje nekdanje KZ Straže. Kako pa je bilo s premoženjem takratnih odsekov za kmetijsko mehanizacijo?

KOCJAN: Straška zadruga je imela precej strojev za pomoč kooperantom. Dva traktorja že takrat, razne sejalnice, druge priključke in škropilnice za sadje. Takrat smo hodili škropiti v sadovnjake, danes tega nihče ne dela.

VPRASANJE: Kje pa so ti stroji zdaj?

KOCJAN: Prodali so jih na javni licitaciji. To je prodala delno že KZ Dol. Toplice, vse ostalo pa KZ Novo mesto. Kam je šel denar? Kdo ve! Jaz vem to, da smo takoj po priključitvi h KZ Dol. Toplice dobivali 80-odst. plače.

S. KUJAR

V znak hvaležnosti: borci pri svoji nekdanji dobrotnici

Praznik Kolenčeve mame

Partizanska mama Marija Kolenc iz Poljan pri Dolenjskih Toplicah je praznovala 80-letnico

Kamorkoli greš po naši slovenski zemlji, še vedno najdeš partizanske mamice, ki so bile med vojno pripravljene pomagati. Kolenčeva mama iz Poljan pri Dol. Toplicah, ki je 19. januarja tega leta praznovala 80-letnico, pa ni samo podpirala partizanske borbe, marveč je v zadnji vojni izgubila moža in vse tri sinove.

V hiši je bilo pet otrok: trije fantje (Tomaž, Polde in Martin) in dve drobni dekletci, ki sta bili v začetku vojne stari komaj 11 in 15 let. Fantje so že leta 1942 odšli v partizane. 22. novembra istega leta pa so očeta fašisti odpeljali v taborišče, najprej v Italijo, nato pa v Nemčijo, kjer je v taborišču Buchenwald umrl. Kolenčeva mama je ostala sama s hčerka-ma. Ker ni imela doma sinov, je pomagala partizanom. V dolini ni bilo partizanov, ki ne bi poznali Kolenčeve mame. Ponoči in podnevi je kuhala, prala in šivala. Brigade so

prihajale in odhajale in puščale ranjene borce, za katere je moral nekdo skrbeti. Ko so partizani prihajali v dolino, so se najprej oglasili pri Kolenčevi mami. Nihče danes ne ve, kolikokrat je Kolenčeva mama ponosi vstala, ko so lačni in utrujeni borci potrkali na okno njene skromne nizke hiše.

Nič pa ni bilo bolj strašnega za Kolenčevu mamo, ko je zvedela, da so vsi trije sinovi padli. Tomaž, ki je bil najstarejši, je padel kot borec Tomšičeve brigade marca 1943, mlajši, Martin, ki je bil intendant Glavnega poveljstva, je padel oktobra 1944 v zasedi pri Dobruhcu, Polmeta, ki je bil borec Levstikovega bataljona, pa so belogardisti zajeli in zveriskno usmrtili.

Kljub velikim žrtvam Kolenčeva mama ni klonila. Bila je ena med prvimi tudi po osvoboditvi, ko je bilo treba pošteno prijeti za delo pri obnovi porušene domovine.

Ob 80-letnici je bil pri Kolenčevi mami praznik. Obiskale so jo hčerke, vnuki in zetje, preživeli borci — kurirji in člani občinskih in krajevnega odbora ZB NOV Novo mesto in Dol. Toplice. Zopet so doživeli tisti topli sprejem, ki ga lahko nudijo samo partizanske matere. Ob visokem ljubileju so ji zaželeli: „Na mnoga leta!“

MAKS BURGAR

SAMOVOLJNA PODRAŽITEV?

Prebivalci Dolenjskega Boštanja, pa tudi drugi, se sprašujemo, ali je upravičena stooletna podražitev dimnikarskih uslug, ki si jo je privoščil sevniški dimnikarski mojster Silvo Osovnikar? V tem mesecu je dimnikar zaračunal kar 22 dinarjev za čiščenje dimnika. Skrbni nas tako samovoljno dviganje cen dimnikarskih uslug. Če bodo še ostali obrtniki tako delali, potem mi, potrošniki, ne bomo mogli živeti od sedanjih plač in pokojnin.

Pfeifer Fani
Dol. Boštanj 38
(Sledi še 8 podpisov)

Podpisali, potem pa predstavili mejnike

Nekateri zaradi tega že dve leti ne morejo obdelovati svoje zemlje

Oglašamo se prizadeti iz vasi Kalce-Naklo in se vprašujemo, zakaj trikratni podpis sporazuma o zlozbi zemlje pri nas niso obveljali. Zahtevamo javno pojasnilo, zakaj se stvari tako dolgo nikamor ne premaknejo.

Začelo se je 21. 8. 1970. Takrat smo se vaščani sporazumeli za komisijski postopek in za novo merjenje parcel v predelu Kozarje. Potem smo se 13. 11. istega leta srečali v hiši Jožeta Pirca, ki je bil pobudnik za novo odmero. Pri njem doma smo vsi zainteresenti pristali na kom-

sacijo in na postopek, ki je sledil. Do končnega sporazuma je prišlo 27. 2. 1972, ko smo določili datum odmere. Izveli so jo delavci katastrskega urada v prisotnosti vseh zainteresentov.

Nekaj dni zatem so na nekaterih parcelah izginili mejniki. Stiri podpisniki nenadoma niso upoštevali nove, uradne odmere. Vprašujemo se: zakaj? Tembolj nas čudi, da novih meja ni upošteval ravno Jože Pirc. Njivo je preoral po starih mejnikih. Pridružili so se mu še trije pobudniki komasacije in napravili v vasi veliko zmedo. Prav nič se niso ozirali na tiste, ki so jih s tem prizadeli. Tako nekateri vaščani niso mogli obdelovati zemlje ne po novem ne po starem. Za primer samo to, da je Jože Mladkovič Antoniji Flajšmanovi samovoljno polomil dve vrsti koruze, ker sta rasli v starih mejah njegove parcele. Dogajalo se je še več podobnih reči. Namesto da bi zlozba rodila slogo, je bilo nasprotno. Kršili so jo najprej tisti, ki so druge prepričevali zanjo.

25. 10. 1972 smo imeli razpravo za ureditev meja. Vso stvar smo torej izročili sodišču, pa še nismo nič dočakali. Ne razumemo, zakaj tako zavlačevanje.

Leta 1973 smo se prizadeti sestali pri Jožetu Jeniču v vasi Kalce-Naklo. Sestanku so prisostvovali predsednik obč. skupščine Krško Jože Radej, šef katastra Janez Bre-

skvar in občinski odbornik Stanko Božič. Med poskusom pomiritve je bilo poudarjeno, naj ponovno postavimo mejnike na novo odmerjeni parcelah. Tedaj pa je Jože Pirc zapustil sestanek, češ, da se o tem nima kaj pogovarjati.

Zahtevamo, da se ta stvar reši in

razsodi čimprej, kajti zemlja čaka že dve leti neobdelana.

PODPISANI: Antonija Flajšman, Terezija Kržičnik, Marija Jenič, Franc in Terezija Colarič, Milka in Emil Tršelič, Anton Glogovišek in drugi.

Še enkrat: Trebnje nima obrtnikov

Na pismo bralca odgovarja davčna uprava iz Trebnjega

Pod tem naslovom je Dolenjski list objavil 17. januarja letos članek, v katerem pisec članka navaja med drugim tudi vzroke, zakaj v občini Trebnje primanjkuje raznih obrtnikov uslužnostnih dejavnosti. Med drugim je navedena tudi ugotovitev, da je tovrstna obrt prekomerno obdavčena. Ker resnica ni taka, dajemo naslednje pojasnilo:

V naši občini obdavčujemo obrtnike, ki opravljajo res samo uslužnostno obrtno dejavnost ter delajo v tej dejavnosti sami brez zaposlene tuje delovne sile in njihov celotni letni dohodek po odbitku stroškov ne presega 25.000 din v pavšalnem letnem znesku. Za določanje višine tega zneska upoštevamo naslednja merila: vrsta in obseg dejavnosti, starost in pridobitna sposobnost zavezanca, kraj poslovnega sedišča ter opremljenost delavnice in delovni pogoji. Pavšalni zneski davka so sorazmerno nizko določeni.

Redni obrtniki, ki plačujejo davke po dejanskem dohodku, pa plačujejo do višine dohodka, ki

ustreza osebnemu dohodku za enake ali podobne poklice po samoupravnih sporazumih, davke in prispevke kot jih plačujejo delavci od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, stopnja tega davka znaša 11 odst. in je enako določena tudi v drugih občinah. Za dohodke, ki pa presegajo to višino, pa plačujejo davke od obrtne dejavnosti po progresivnih stopnjah. Te stopnje so v naši občini v primerjavi z ostalimi občinskimi stopnjami določene zelo nizko.

Posebna olajšava se prizna obrtnikom, ki začno z opravljanjem obrtne dejavnosti in sicer se odmerjen davek v prvem letu poslovanja zniža

za 50 odstotkov, drugo leto pa za 25 odstotkov. Poleg tega lahko obrtniki, ki v redu vodijo predpisane poslovne knjige in vlagajo sredstva v razširjeno reprodukcijo, zahtevajo posebno olajšavo.

Iz tega izhaja, da obdavčitev prav gotovo ni razlog, zaradi katerega se občani ne bi odločali za samostojno obrtno dejavnost, ker so davčne stopnje v naši občini med najnižjimi v SR Sloveniji.

Za občane, ki se odločajo za opravljanje obrtnih dejavnosti pa je na razpolago dovolj ustreznih lokacij za gradnjo obrtnih delavnic. Obrtna dovoljenja za opravljanje dejavnosti se izdajajo v skladu z obstoječimi predpisi. V občini sploh primanjkuje starih poslovnih prostorov, primernih za opravljanje obrti, za te prostore pa lastniki v večini primerov zahtevajo tudi previsoko najemnino.

Davčna uprava
Sob Trebnje

Protest

V eni od prejšnjih števil Dolenjskega lista smo brali članek o krutem mučenju kravne. Vest o nečloveškem ravnanju z živaljo nas je pretresla in prestrašila. Vsi člani Društva proti mučenju živali smo verjeli v srčno kulturo naših ljudi, toda opisani primer nas je hudo razočaral. Proti takim in podobnim dejanjem odločno in ostro protestiramo in zahtevamo, da krivce strogo kaznujejo.

Člani podmladka Društva proti mučenju živali na osnovni šoli Kočevje.
(Sledi 265 podpisov)

"uboga moja mama..."

33-letna Nada Murn ima sicer sklerozo multiplex in še živčna je povrhu, toda odkar je na materinem domu in je ponoči nihče več ne podi iz postelje, si je malce opomogla. „Stojim lahko brez palice,“ je pokazala, „ko so me sem pripeljali, se nisem mogla premakniti.“

Janeza Murna pri delu v službi pohvalijo. Priden je in ugodljiv, doma pa se je znašal nad bolno ženo, da sta se kričanje in jok razlegala v dolino. „Tipično za alkoholiče,“ pravi strokovnjaki, „da skušajo na zunaj kazati urejeno osebnost, doma pa postajajo vedno bolj napadalni.“

Marinka Murn ima šele 7 let, in že je morala od hiše. Na srečo je našla dobre ljudi, kjer ji ničesar ne manjka, rezen namine ljubezni...

ON: »Otroka ne dam pa magari...«

ONA: »K njemu ne grem več pa amen!«

SINČEK: »Me ne boš vzela?«

HČERKA: »Pozdravite mojo mamo!«

Nekoč je bil na Suhorju št. 8 nad Prečno dom štiričlanske družine. Tih in skromen dom, zdaj je hiša postala znana. Znana zaradi gorja, ki je neozdravljivo mater poglajalo z doma, hčerko v rejo, sinček pa je ostal pri očetu. Pravzaprav je trenutno sosedov.

„Center za socialno delo je začel obravnavati družino Murn že leta 1970, ko je zbolela žena in je bila dalj časa na zdravljenju. Že takrat je bilo ugotovljeno, da Murn čezmerno uživa alkohol, medtem ko je bil center o grobem ravnanju z ženo obveščena šele lani. Ivana Murna, ki ves čas odklanja zdravljenje proti alkoholizmu, je center predlagal v kaznovanje zaradi grdega ravnanja z bolno ženo in prizadetosti nedoletnih otrok z namenom, da bi mu sodišče izreklo ukrep obveznega zdravljenja. Zaostrene odnose med zakoncema je skušal center urediti, a so bila prizadevanja neuspešna. Murn je odklonil sodelovanje, potem se je žena sama odločila zapustiti moža: odselila se je k svoji materi. Sporazumno s starši je bila 7-letna Marinka oddana v rejniško družino, 5-letni sinček Ivan je bil do nedavnega pri stari mami na Škrjančah. Center ureja tudi zanj premestitev v rejniško družino, ker ga mati zaradi bolezni ni sposobna sama oskrbovati.“

Tako se glasi uradno poročilo strokovne službe, iz katerega komajda lahko zaslužiš zmerjanje, batine in vpitje otrok, ki se je dolgo razlegalo v noči okrog skromne hišice v bregu nad prečenskim letališčem.

Janez Murn je 22. januarja delal v kletnih prostorih novomeške občinske skupščine, kjer SGP Pionir napeljuje centralno kurjavo. Zatrčil je naslednje:

„Hočejo mi vzeti Ivančka. Zakaj, bi rad vedel. Če sem znal leta 1970 skrbeti zanj, ko je bila ona v bolnici, bom menda tudi zdaj. Takrat je bil pobič manj kot tri leta star, pa sem ga jemal s seboj na šiht. Nada je bolna. Ima sklerozo, Tepla se nisva, ampak preganjala in kregala pa... Jezilo me je, ker doma ni bilo nič narejenega. Če je šla lahko k sosedovim koruzo ličkat, bi menda tudi doma lahko kaj naredila. Sploh se za dom ni brigala. Sva imela pa še druge stvari...“

— Pa veste, da je njena bolezen huda? Kaj niste imeli zanj nič razumevanja, nič srca kot človek do človeka?

„Da ga nisem imel, kaj? Saj sem ji maslo kupoval, da je jedla dieto. Lahko v trgovini vprašate.“

— In pijača? Zares ne morete brez nje?

„Pijem že. Kdo pa ne pije, mi povejte!? Ni pa res, da bi bil kar naprej pijan in robavsast. Če bi kar naprej pil, ne bi mogli živeti z eno plačo in še salonike sem kupil, ker sem hotel hišo popravljati. Ona je začela proti meni delati, ne jaz proti njej. Jaz nisem kriv!“

Delovodja je bil v bližini, zato sem vprašala še njega, kakšen je Murn kot delavec. Presenetil me je odgovor Jožeta Smoleta, gradbenega delovodje: — Zelo ga imam rad. Je najboljši delavec v moji skupini. Še nikdar ni službe zamudil in vse točno in vestno naredi, kar mu rečem. Slišim pa, da ima zelo slabe družinske razmere. Čudim se, ker je tu tako priden.

Dekletci Červanova Milenka in Pungartova Jožica sta mi iz Goriške vasi pri Mirni peči čez hosto kazali pot na Grč vrh, kjer zdaj pri materi živi Murnova Nada. Hiša na samoti se dolgo ni prikazala iz megle in vrata so bila trdno zapahnjena. Trkala sem in trkala, potem se je čez čas previdno oglasilo: „Kdo pa je?“

Priletna Terezija Srovin in njena 33-letna hčerka Nada živita v strahu. Ne upata si imeti vrat odprtih, ker se bojita, da ne bi prišel „on“ razgrajat.

Nada, ženska, ki je po moževih besedah kriva vsega gorja, je sedela na zapečku v sobi in nekaj pletla iz modre volne. Ni ji bilo treba prigovarjati, da je iztresla svojo bol. Kar same so ji besede vrele iz ust in solze lile iz oči, ko je v mislih zarezala še v sveže rane.

„Že tretjič sem pobegnila od njega. Ne morem več živeti z njim pa amen! Preveč sem prestala in prehudo je bilo. Dobro mi nikdar ni bilo pri njem na Suhorju, ampak živeli smo le, vse dokler nisem leta 1970 zbolela. Narobe so me zdravili, potem so rekli, da imam sklerozo multiplex. Ko sem prišla iz bolnice, sem bila zanič. Noge me sploh niso držale. Delati nisem mogla, on pa me je silil. Pijan je hodil domov, razbijal in preganjal mene in otroka. Po 14 dni si nisem upala spat doma, ampak smo se potikali po vasi pri drugih ljudeh. Preganjal me je in podil ter hotel še enega otroka, jaz pa sem bila operirana. So me sterilizirali. Že bolna sem bila, ko sem imela še dva splava in eno nosečnost zunaj maternice in carski rez. Potem je prišlo do tega. On ne razume in noče razumeti. „Otroka hočem ali pa izgini, kurba!“ je vpil in me podil. Znašal pa se je tudi nad otrokoma. Malega je

nekoč z glavo butal ob zid, da je bil ves moder. Enkrat je bila kokoš na mizi, a ves dan ni pustil, da bi jo otroci jedli.

Ko sem že lani pobegnila z otrokoma k mami, je prišel za nami. S silo je pobral Marinko in Ivča, ju naložil na kolo in odpeljal. Ker je bil pijan, so se prevrnili in oba otroka sta se potolkla. Zdaj je tako daleč, da otrok ne morem imeti pri sebi. Ne upam si, ker bi nodu sem razgrajat, medve pa sva sami. Bolj mir bosta imela pri tujih ljudeh. Razen tega ne morem nič delati in sem še jaz odvisna od mame. Ona pa je stara. Marinka je že pri dobrih ljudeh, Ivančka ima še on. Bog ve, kaj počne z njim! Govoriti zna tako, da mu vsak verjame, kako ima otroke rad.“

Tudi Nadina mama si je s predpasnikom brisala solzne oči. Zeta se boji, saj je bil tudi do drugih že nasilen.

„Mojega moža je enkrat hotel z nožem, ker je branil Nado,

Murnova mama iz Škrjanč pravi: „Ona je živčna, on pa pijan-in to dvoje ne gre skupaj.“

ko jo je butal enkrat ob ta, drugič ob oni banger pred hišo. Jaz sem zgrabila debelo poleno. Če bi on z nožem, bi jaz s polem. Trdno sem bila odločena, a na srečo ni bilo treba...“

V Škrjančah pri Šmihelu stoji nizka še ne povsem dograjena hiša, kjer stanuje Murnova mama. Ivančkova stara mati, ki je imela otroka nekaj časa pri sebi. Vse je bilo tiho sredi dopoldneva, pred vhod pa nisem mogla zaradi psa, ki je izza hišice pod kozolcem jezno renčal. Končno se je pri zavešenih oknih le nekaj zganilo.

„Zaradi sina in njegovih razprtij sem prišla k vam,“ sem začela previdno, da me ni takoj odgnala. Skraja je bila res zelo nezaupljiva, šele beseda o malem, komaj petletnem Ivančku ji je razvezala jezik.

„Je rekel (sin), da Ivančka ne da od sebe, pa ga ne da! Raje se bo uničil, kot da bi to naredil. Mali je kar rad pri očetu. Pri tisti hiši res ni bilo živeti, dokler so bili vsi doma. Še jaz sem bežala, kadar se je začelo...“

Ona je živčna, on pa pijan, zato je bolje, da sta šla narazen.“

— Ali zna vaš sin gospodinjiti, skrbeti in varovati malega otroka? Kdo ga pazi, ko je on na šihu?

„Jaz hodim tja vsakih 10 dni malo pospraviti in operem jima, vse ostalo zna Janez okomandirati sam. Otroka čez dan pazijo sosedovi in tudi jesti mu dajo. Dosti Ivančku tako ni treba, ker je že precej samostojen. Oče ga hoče imeti pri sebi in jaz ne morem nič zato, če ga je prišel iskat.“

Pri Kirnovih na Prekopi se Marinki očitno dobro godi. Ko sem stopila v hišo, si je ravno čistila čevlje, da bo šla lepa v šolo. Dekletce ni videti nič preplašeno, pač pa so se mu zeleni očki zasvetili in zarosili, ko sem rekla, da sem bila pri mami.

„Punčka mirno spi in ni več videti živčna. Dobili smo jo bol-

no, tako da mesec dni ni šla v šolo. Uspeh je zato malo slabši, vendar jo tovarišica že pohvali. Ravno večerj sem bila v šoli,“ je rekla rečnica. „Zdaj bo imela dober uspeh, ob koncu leta pa ne rečem dvakrat, da bo prav dobra. Mi jo imamo radi, dopovedujemo pa ji, naj se uči in uči. Drugega dela tako nima.“

Ko je dekletce slišalo, da smo se odrasli pogovarjali o atu in mami, je reklo:

„Naš ata je enkrat rekel, da gre k sosedovim po bencin, da bo vse zažgal, mi pa smo bežali k Cesarjevim...“

— Si se že privadila novemu domu? Imaš že prijateljice na Prekopi? — vprašam Marinko.

„Dobro mi je. Dedek Mraz mi je veliko prinesel in Miklavž. Poznam pa že Matejko in Gorjančevo Simonko pa Jožico...“

Kar zgovorna je bila v pripovedi o tem, kaj zdaj dela in kako je v šoli. Le ko sem jo vprašala, kaj si želi za bližnje šolske počitnice, je spet malce utihnila, se zresnila in rekla:

„Mamo bi šla rada obiskat. Uboga moja mama!“

In ko sem šla skozi vrata, je vljudno prišla, dala ročico in spet rekla: „Pa mojo mamo pozdravite!“

Do Ivančka sem v domači vasi Suhorj komajda prišla. Hudo molčeč in nezaupljiv je bil Kukmanov gospodar, ko sem slučajno ravno njega vprašala, kje je 5-letni Murnov Ivan. Pri njih v hiši ga imajo, in ker je mislil, da hočem otroka ugrabit, se dolgo ni izdal.

Pa sem tudi Kukmanovega ata otajala, da me je spustil v hišo, tam pa sta se v kuhinji, kjer se blešči najnovejši pralni stroj, na tleh igrala med kupom igrač Ivček Murn in Robi, gospodarjev vnuk.

Ivč se me je tako bal, da je izpustil igrače in se stisnil v kot. Rekli so mu, da ga bo nekdo odpeljal, zato je ves preplašen. Svojo varuško in vrstnika Robija pa ima rad in vse je pojedel in polizal, ko mu je Marija Kukman za malico dala na krožnik lepo zapečena rumena jajca s kosom debelega kruha.

„Prinese ga zjutraj, odnese pa pa popoldne,“ je rekla Kukmanova o Ivančku. „Nekaj dni ga je gnal na Kal in sem ter tja po hišah, medtem ko je hodil na šiht, potem je prišel k nam prosit, da bi ga vzeli. Meni se otrok smili. Vzela sem ga in rad je pri nas. Z našim se ves dan skupaj igra. Murn bo to varušvo odslužil z delom. Tako smo se zmenili.“

— Se vam zdi, da Murn lahko sam skrbi za fantka, posebno če pije?

„Za zdaj lepo skrbi in tudi pije ne več tako. Prej pa, prej! Ker imamo vinograd blizu Murnove hiše, sem lahko kar naprej poslušala vpitje. Škoda, da se je to zgodilo. Otroci so reveži in vsa vas ima sitnost.“

Ob koncu teh žalostnih obiskov sem si zastavljala le še eno vprašanje: zakaj Murna nekateri hvalijo, na primer delovodja? Kako se lahko v službi tako pretvarja, če je pa doma tak nasilnež? Odgovor so mi dali pri socialni službi. Strokovnjaki pravijo: „Alkoholik, ki lahko svoje delo na videz še dobro opravlja, skuša dajati na zunaj vtis urejene osebnosti. Do družine pa tak človek postaja vedno bolj agresiven. Dejstvo je, da vsak alkoholik išče opravičila, in če dobi le malce potuhe, se za zdravljenje sploh ne odloči. Tak je tudi primer Janeza Murna.“

Tekst in fotografije RIA BAČER

Petletni Murnov Ivanček je čez dan v varstvu pri sosedih Kukmanovih. Na toplem je, jesti ima in igra se z gospodarjevimi vnukom Robijem, ampak to ni rešitev. Popoldne in zvečer je le pri očetu. Kako naj si otrok pomaga, če oče spet v pijanosti pobesni?

„Delegatski sistem je najboljši model...“

skupnosti ter vsa druga telesa in organizacije.

Kvalitetno razliko vidim zlasti v tem, da bo šlo v delegatskem vendarle za sodelovanje širšega kroga ljudi pri odločanju družbeno pomembnih vprašanjih. To odločanje bo lahko boljše in odgovornejše, ker bomo v delegacijah morali zagotoviti navzočnost interesov delovnih ljudi. Zagotoviti bomo morali neposredno udeležbo delavcev, kmetov, žensk, mladine. Delegatski sistem temelji na stalnem in neposrednem stiku z bazo, to je z delovnimi ljudmi. V delegatskem sistemu je možno natančneje opredeliti odgovornost delegatov do volilcev glede njihovega dela v organih, kamor so delegirani. Prav neposreden stik z volilci in kolektivno delo delegacije zagotavlja, da bo lahko odločanje o življenjsko pomembnih vprašanjih odgovornejše in boljše kot odločanje v predstavnikiškem sistemu in da bodo interesi delovnega človeka prišli v večji meri do veljave, kot se je to do zdaj dogajalo. Predstavnikiški sistem je bil, se zdi, le preveč odtujen bazi. Delegatski sistem je najboljši model, h kateremu težimo, da bi zagotovili dejanske možnosti za osvoboditev delovnega človeka.

Glede na to, da bodo nujno prišli do izraza najrazličnejši interesi, se moramo zavedati, da temelji delegatsko načelo tudi na odnosih solidarnosti med ljudmi, na strpnem in racionalnem obvladovanju nasprotij v družbi. Zato bo nujno, da bomo demokratično politično kulturo dograjevali in razvijali.

Predstavnikiški sistem je bil odtujen

„Prvič uvajamo delegatski sistem. S tem se dokončno poslavljamo od tako imenovanega zastopanja. V čem vidite kvalitetno razliko?“

„Že leta 1963 smo v ustavo zapisali, da delovni ljudje odločajo neposredno in prek svojih delegatov. Ta načelna opredelitev pa ni bila dosledno izpeljana, zato nismo vpeljali delegatskega sistema in vzpostavili delegatskih odnosov. Z novo ustavo naj bi postal delegatski odnos univerzalno načelo našega družbenopolitičnega sistema. Delegatsko bodo sestavljeni delavski sveti, skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, skupščine družbenopolitičnih

„Ne, ne, nihče ni proti inteligenci, strokovnjakom...“

Občinski izvršni svet

„Kako bi, tovariš predsednik, najkrajše predstavili sestavo novih skupščin?“

„Občinska skupščina bo sestavljena iz treh zborov: iz zbora delegatov združenega dela, v katerega bodo volili delovni ljudje v temeljnih oziroma drugih organizacijah združenega dela, iz zbora delegatov krajevnih skupnosti, v katerega volijo ljudje v krajevnih skupnostih, in iz družbenopolitičnega zbora, v katerega volijo družbenopolitične organizacije. Novost je družbenopolitični zbor, sestavljen iz delegatov družbenopolitičnih organizacij. Ta zbor bo poleg nekaterih drugih nalog v zvezi z uresničevanjem, razvojem in varstvom samoupravnega sistema skrbel tudi za usmerjanje uresničevanja skupščinske politike.

Nov organ bo v občinskih skupščinah izvršni svet. Njegova funkcija bo podobna funkciji izvršnega sveta v republiki. Ta bo moral prevzemati odgovornost za učinkovito izvajanje politike ter predpisov in splošnih aktov skupščine ter za usklajevanje dela upravnih organov.“

Delegat ni odbornik

„Kaj je delegat in v čem se na primer razlikuje od doseđanega odbornika?“

„Odbornik in poslanec sta bila največkrat predvsem splošna politična predstavnika svojih volilcev. Pri starem odborniku in njegovi izvolitvi je bil poudarjen zlasti na volilni kampanji in volilnem programu. To je nujno vodilo v zgolj začetne, sicer pa

bolj redke stike tega odbornika z volilnim telesom oziroma z volilci. Zastavlja se vprašanje, kako in v kolikšni meri je ta odbornik lahko odražal interese svojih volilcev.

Dosedanjega poslanca zamenjamo v delegatskem sistemu z delegacijo kot kolektivnim odposlancem, ki iz sebe izbere delegata.

Gotovo bo delegacija kot kolektivni odbornik – v delegaciji pa bodo morali biti zastopani vsi interesi in strukture – odgovorneje razpravljala in odločala o družbeno pomembnih vprašanjih. Delegacija o pomembnih vprašanjih ne bo mogla imeti svojega stališča, marveč bo morala stališča preverjati in oblikovati v sredini, kjer bo izvoljena.“

Direktor ne more v delegacijo

„Direktor in vodilni ljudje sploh naj ne bi bili člani delegacij. Zakaj ne?“

VOLITVE 74

Predvolilni intervju z Urošem Dularjem, predsednikom občinske konference Socialistične zveze v Novem mestu

V DELEGACIJAH

NE BO MESTA

ZA ŠPEKULANTE

„Menim, da ni mogoče sprejeti zahtev, ki so bile že precej glasne, da bi direktorja in druge vodilne vključili v delegacijo TOZD. Njihov položaj glede sprejemanja poslovne politike in razpolaganja z dohodkom je objektivno tak, da bi prišli, če bi jih vključili, do izraza interesi, ki bi bili lahko tudi v nasprotju z interesi delavcev. Lahko pa bi direktorja in vodilne delavce v TOZD oziroma OZD vključili v delegacijo krajevne skupnosti, če bodo pokazali dovolj poslušnosti za probleme krajevnih skupnosti. V delegaciji krajevne skupnosti tudi ne bo možno izvoliti predsednika ali drugega vodilnega delavca te krajevne skupnosti. Mislim, da taka načelna opredelitev o nezdržljivosti vodilnih poslovnih funkcij in članstva v delegacijah nima nič skupnega z inteligenco in ustvarjalci ter strokovnimi kadri.

Gre za spoznanje, da lahko interese delavcev zastopajo le tisti, ki sodelujejo v proizvodnem procesu, to pa so kajpak tudi strokovnjaki vseh stopenj in smeri.“

Volitve že marca

„Preidiva k samim volitvam! Najprej: kdaj in kako bomo volili. Pojasnite tudi namen in pomen vseh postopkov, ki so potrebni za volitve!“

„Volitve članov delegacij za zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti bodo med 15. in 25. marcem. Volilne enote so krajevne skupnosti na terenu in TOZD v delovnih organizacijah. Po novem ne bomo volili enega ali dveh odbornikov, ampak delegacijo, ki bo štela 5 do 15 članov. Število članov bo odvisno od velikosti krajevne skupnosti, temeljnih organizacij združenega dela in števila glasov v skupščini. Natančno število delegacije morajo krajevne skupnosti in TOZD opredeliti v statutih ali statutar-nih sklepih, ki jih te dni že sprejemajo na javnih razpravah.

V predvolilnem postopku moramo v novomeški občini poleg razprave o statutu občine opraviti še dve fazi tega postopka: evidentiranje in temeljne kandidacijske konference.

Socialistična zveza se kadrovsko že dve leti pripravlja na volitve. V novomeški občini je evidentirala že nekaj sto možnih kandidatov za člane delegacij. Temeljito poteka ta faza prav zdaj – ob razpravah o občinskem statutu. Pobudo za evidentiranje možnega kandidata ima lahko vsak posameznik, organizirana skupina v TOZD, krajevni skupnosti, skupina lju-

„Kaj s tistimi, ki bi se hoteli vrniti iz špekulantskih namenov? Kako jim to preprečiti...?“

di, družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij, društev, samoupravni organi in drugi. Kdor predlaga, mora predlog obrazložiti.

Čeprav imajo vsi delovni ljudje možnost postati delegat, pa se Socialistična zveza zaveza, naj pridejo na kandidatne liste ljudje, ki so s svojo družbenopolitično aktivnostjo in delavno zagnanostjo največ prispevali k razvoju socialističnih družbenih odnosov in ki se ne-utrudno zavzemajo za nadaljnji razvoj samouprave in delegatskih odnosov. Ljudje z delovnimi, strokovnimi in političnimi kvalitetai ter z družbenim ugledom bodo, seve, imeli prednost. Socialistična zveza podpi-

ra vse, ki so pripravljene učinkovito reševati družbene probleme, se z demokratičnimi metodami zavzemajo za demokratični razvoj družbe, ki so zagreti za samoupravni socializem.

Ugotovim naj, da je predvsem od nas samih odvisno, kdo bo naš delegat in kako bo po delegatskem načelu delovala naša skupščina.

Da bi delegatski sistem ne ostal neživljenjska konstrukcija, ne bomo smeli dovoliti, da bi se v delegacije vrnili ljudje, ki jim je samoupravljanje tuje in bi zgolj iz špekulativnih namenov iskali v njih svoje mesto.

Na temeljnih kandidacijskih konferencah bodo v volilnih enotah oblikovali kandidatne liste, ki bodo šle na volitve. Ze ustavni osnutek zastavlja vprašanje sestave delegacije, zato bo na kandidatnih listah nujno zagotoviti ustrezno število žensk, mladine, kmetov in drugih, prek katerih bi prišli do veljave vsi interesi volilne enote.

Iz navedenega vidite, da bo v predvolilnem obdobju in na volitvah vrsta pomembnih administrativno-tehničnih nalog. Zaradi tega so v vseh krajevnih skupnostih in TOZD ustanovljeni koordinacijski odbori, ki imajo nalogo, da predloge zberejo in jih preverijo na zborih občanov.“

„Tole bi rad rekel, da so volitve izredno zahtevna in odgovorna naloga.“

Tudi mladi naj se vključijo!

„Tole vprašanje je rezervirano za vas, da v njem poveste še kaj, česar nisva obdelala.“

„Dovolite mi, da na koncu ob nalogah, ki nas čakajo, številnim aktivistom in članom Socialistične zveze ter sindikata, ki v teh dveh organizacijah in pod vodstvom Zveze komunistov uresničujejo izročilo OF in odnose, opredeljene z novo ustavo, zaželim pri akciji obilo uspeha s pozivom, da se zavedajo odgovornosti, da je od njihovega dela precej odvisen tudi nadaljnji družbeni razvoj. Prav bi bilo, da bi se v to akcijo z vso odgovornostjo vključil tudi mladi rod, ki prevzema zastavo naše revolucije v nič manj zahtevnem in odgovornem času od tistega, ko so nastajali temelji oblasti delavskega razreda.

Volitve so izredno zahtevna naloga. V nekaj tednih bomo morali opraviti predkandidacijske in kandidacijske postopke ter izvesti volitve. To bo zrelostni izpit, ki bo pokazal, koliko smo sposobni utrditi temelje novega ustavnega sistema.“

Spraševal: IVAN ZORAN
Fotografiral: Sandi Mikulan

Glas, ki povezuje ljudi, vasi, občine

Radio Brežice na prelomu v drugo desetletje - V desetih letih 4300 ur lokalnega programa in 1600 oddaj - Mikrofon je vsakomur na voljo tudi vnaprej - Živa beseda vedno najde odziv med poslušalci

Najbolj zvesti so ostali

Med stalno zaposlenimi (običajno sta to dva človeka, če imajo srečo, tudi trije) je od vsega začetka tam radijski tehnik Ljubo Stoeger, ki razen tehničnega dela že vrsto let pripravlja in oblikuje glasbeni program, prevsem oddaje „Občani čestitajo in pozdravljajo“.

Najzvestejša honorarna sodelavka je napovedovalka Božena Češnarjeva. Pred mikrofonom je ob ustanovitvi radijske postaje nastopila kot dijakinja zadnjega letnika gimnazije. V desetih letih se je ob njej izmenjalo deset spikerjev, trije ženski in sedem moških glasov, med katerimi je Janez Pirnat najvztrajnejši, saj napoveduje že devet let in pol. Božena prihaja v studio trikrat na teden. Kadar so prazniki in snemanje odpade, se ji zdi, da nekaj manjka, tako se je živela v to vlogo. Napovedovanje zahteva točnost in zbranost, jemlje ga kot službo, ki je ne sme zamuditi. Sicer pa en sam njen stavek vse pove: „Tu se zares dobro počutim, zato tudi vztrajam.“ Ob tem ne pozabi pristaviti svojih želja po močnejših oddajah in po tem, da bi imeli tudi oddaljeni poslušalci boljši sprejem v zimskih dneh.

Iz šole v radijski studio

Prvi redno zaposleni urednik brežiškega radia je Vlado Podgoršek. Na to mesto je prišel pol leta po ustanovitvi postaje. Na začetku si je pomagal le z izkušnjami, ki jih je imel v dijaških letih kot urednik srednješolskega glasila.

„To najbrž ni zadostovalo, kajne?“

„Seveda ne, saj je ta medij precej drugačen. Od mene je zahteval dodatno izpopolnjevanje. Dvakrat sem bil na praksi na inštitutu za novinarstvo v Beogradu, poslušal pa sem tudi predavanja na fakulteti za sociologijo, družbene vede in novinarstvo. Obiskoval sem še seminarje pri Društvu novinarjev Slovenije.“

„Kako zdaj, po toliko letih izkušenj, gledate na svoje delo?“

„Poklic radijskega novinarja je zelo zanimiv in dinamičen, njegova slaba stran pa je, da delo ni nikoli končano. Uslužbenec v pisarni reši spis, ob dveh zapre predal in delovni dan je zanj končan. Tukaj pa čas človeka neprestano priganja, z mislimi niti doma ne moreš biti stran od dogodkov, priklepajo te jutrišnje naloge in že vnaprej

šteješ minute. Največkrat sem sam za vse. Zaradi tega se ne morem specializirati. Lotiti se moram vsega, od gospodarstva do kulture in športa. Zaradi pomanjkanja ljudi je naš radio predvsem informator in spremljevalec dogodkov. Za poglobljanje in specializacijo, žal, ni časa.“

In še nekaj. Radijski novinarji nikoli ne vidimo sadov svojega dela, ker gredo v eter. Človek nima oprijemljive ocene samega sebe, nima zadoščenja, ker tistega, kar naredi, že jutri ne more več pokazati. Mizar, klepar in še marsikdo lahko pokaže svoj izdelek, se z njim postavi, tu pa nič.

Zaradi tega imamo najbrž vsa leta težave z novinarskim kadrom. Ljudje se težko odločijo za ta poklic, ker ni omejenega delovnega časa, ker moraš biti na razpoložbo v petek in svetek, ker zase vnaprej ne moreš reči, kdaj boš prost. Tudi dopisnikov nam manjka. Marsikaj pa se je spremenilo, če želimo, da občani sami spregovorijo v mikrofoni. Včasih so se branili, zdaj se radi odzovejo, to je zanje nekaj čisto domačega, običajnega.

Pred mikrofoni žive ljudi

„Kaj obetate poslušalcem v enajstem letu obstoja?“

„Naš program bomo še izpopolnjevali. Živimo v času, ko pomeni dobra obveščena delovnega procesa. Zavedamo se, da je le dobro informiran delavec tudi dober samoupravljavec. V Posavju opažamo zadnja leta povečano aktivnost, resnejša stremeljenja po hitrejšem razvoju pokrajine, z vsem tem pa raste tudi pomen radia kot sodobnega in hitrega sredstva obveščanja. Program bomo usmerjali tako, da bo v njem vedno pogostejše nastopal živ človek. Mikrofon bomo še večkrat ponudili delovnim ljudem, soustvarjalcem našega družbenega sistema, tistim članom naše skupnosti, ki se najpogumneje spoprijemajo s problemi časa. Velike naloge nam nalaga predkongresna dejavnost Zveze komunistov, nadaljnje uveljavljanje ustavnih sprememb itd. Veseli bomo, ko se bo uresničila misel predsednika občinske skupščine Vinka Jurkasa, naj bi postali sodelavci radijskega programa vsi tisti občani – od delavcev do izobražencev – ki s svojimi prispevki lahko ustvarjalno vplivajo na naš bodoči razvoj in ki bi izboljšali tudi kakovost našega sporeda. Radijski postaji bomo morali čimprej

omogočiti preureditev oddajnika, da bodo slišali njen glas vsi, ki jim je namenjen.“

Sicer pa ne bo odveč, če vse te misli podkrepim z nekaterimi besedami našega poslanca in predsednika prosvetno-kulturnega zbora slovenske skupščine Miloša Poljanška na nedavni jubilejni proslavi:

Postopoma iz zaostalosti

– Ustanovitev radijske postaje v Brežicah je bil izreden kulturni dogodek in velik delovni uspeh, četudi se nam zdi to danes povsem naravno. Brežice so se tedaj začele prebijati iz raz-

mer resnega zaostajanja za siceršnjim razvojem v Sloveniji in Jugoslaviji. Prebivalci te občine so premagali meselnost, da bo prišla pomoč, s katero bi preseglji zamudništvo, od drugod. Zavedeli so se resnice, da bo zaostalost mogoče premagati samo z ustvarjalno močjo lastnih sil in svojih ljudi.

Delavci in delovni ljudje ter njihovi zastopniki v občinski skupščini so začeli snovati prve korake iz zaostalosti in načrtovati pota za uspešnejši materialni in družbeni razvoj. V takšnih razmerah se je pokazala zadržanost, kako hitro seznanjati občane in vse delovne ljudi s stališč političnih in predstavniških fo-

rumov, kako doseči kar najbolj množično in hkrati neposredno povezanost v občini in onstran njenih meja. Tednik ni več zadoščal, čeprav še danes opravlja svojo nalogo. No, in ponudila se je nova možnost.

Kmalu po osvoboditvi se je v našem hitrem razvoju močno razširila mreža radijskih sprejemnikov, kar je pomenilo za sredstvo sodobnega obveščanja – radio – bistveno večji vpliv. Radio je naenkrat postal prvi vir informacij. Leta 1970 je brežiška postaja podpisala pogodbo z RTV Ljubljana, s katero je trajneje urejeno tudi finančno vprašanje. Kmalu po ustanovitvi je uredništvo navezalo stike s sosednjo, prijateljsko občino Krško in v svoj program vključilo široko problematiko Spodnjega Posavja. Delež programa za krške občane je tolikšen, da že lahko govorimo o regionalnem povezovanju tudi na tem področju informiranja.

JOŽICA TEPPEY

Urednik Radia Brežice Vlado Podgoršek vedno sam natipka svoje sestavke.

Beseda, izgovorjena v eter, v hipu najde pot v vsako hišo – v mestu in na vasi – tja do najsamotnejših hribovskih domov. Čim bolj prepiosta in domača je ta beseda, tembolj je priljubljena.

Prav zato precejšen del Posavja že deset let zvesto poslušata glas brežiškega radia. Ljudje so se tako privadili njegovih oddaj, da se jim ne želijo več odpovedati. Oddaje jim vedno znova potrjujejo, da povezujejo med seboj sosede, vasi, krajevne skupnosti, občine.

Domača radijska postaja je redna spremljevalka njihovega delovnika, uspehov in načrtov, krajevnih praznovanj in družinskih slavij. Še več: uveljavlja se kot del samoupravnega sistema, kot hitra posredovalka dogodkov, stališč, sklepov in odločitev občinske skupščine, političnih organizacij, delovnih kolektivov in krajevnih skupnosti, kot pomembna soustvarjalca javnega mnenja.

Zelo neposredna je, saj pred mikrofonom niso samo uradni glasovi funkcionarjev in poročevalcev, ampak se vrstijo tudi glasovi kmetov, delavcev, izobražencev, odbornikov.

Zavzetost ob rojstvu

Zamisel o ustanovitvi radijske postaje v Brežicah se je rodila v obdobju 1956 – 1959. Takrat je ideja še lebdela v zraku, malo jih je verjelo, da se bo uresničila in pognala globoke korenine v tem zaostalem delu Slovenije.

Zavzeti amaterji radijskega krožka v Brežicah, občinski odbor Socialistične zveze in občinski ljudski odbor so 1962. leta začeli resno načrtovati ustanovitev lokalne radijske postaje v Brežicah. Leto dni pozneje je predlog s sklepom potrdila občinska skupščina.

Sprva se je brežiški radio oglašal samo ob nedeljah, potem postopoma dvakrat in trikrat na teden, zdaj pa mu lahko prisluhnemo že štiri dni v tednu. Tisoč šest oddaj v desetih letih – to je že uspeh, zlasti če upoštevamo začetne težave in stalno pomanjkanje sodelavcev. Vzporedno s širjenjem programa se je izboljševala tudi kakovost in pestrost oddaj. Leta 1964 je imel Radio Brežice 4300 ur lokalnega programa. Če ure spremenimo v dneve, potem je to 180 dni neprekinjenega oddajanja podnevi in ponoči.

V desetih letih obstoja se je lokalni radio uveljavil kot pomemben vir obveščanja prebivalstva v brežiški in krški občini, poslušalce pa si je pridobil tudi med Slovenci v Zagrebu.

Tišina, snemanje! Pred mikrofonom v studiu Radia Brežice bereta poročila Željko Šepetavc in Božena Češnarjeva. Željko je novinec, Božena pa je napovedovalka že deset let. (Foto: Jožica Teppey)

VELEBLAGOVNICA
nama
KOČEVJE

- POSTELJNINA
- ODEJE IN PREGRIJALA
- POHIŠTVO IN DEKORATIVNO BLAGO
- PREPROGE IN OBLOGE TAL
- KUHINJSKO IN NAMIZNO PERILO
- ZAVESE
- PERJE
- FROTIR BRISAČE

POPUST
10%

OD 31. 1. 1974
DO 6. 2. 1974

KUHINJSKO POHIŠTVO

POPUST
8%

PRALNI STROJI IN HLADILNIKI
GORENJE

POPUST
10%

nama
LJUBLJANA-KOČEVJE-ŠK. LOKA-VELENJE

vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

kultura in izobraževanje

VKLJUČITE SE!

Občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu vabi občane Novega mesta, mladino, ženske in moške, ki želijo sodelovati v kateri koli ljubiteljski (amaterski) kulturni dejavnosti, naj s spoščijo svoj naslov občinskemu svetu ZKPO v Novem mestu, Prešernov trg 5. Vključili vas bomo lahko v: mladinski pevski zbor, mešani pevski zbor, moški pevski zbor, dramsko skupino, simfonični orkester, godbo na pihala, folklorno skupino, likovno skupino (slikarji in kiparji), literarno skupino ali druge amaterske kulturne dejavnosti.

Občinski svet ZKPO
Novo mesto

Zadnji od trojice utemeljiteljev

Z imenom dr. Vojeslava Moleta se ponašata Dolenjska in Novo mesto

V daljni tujini v kraju Eugene v Oregonu (ZDA) ob Tihem oceanu je 5. decembra 1973 umrl znameniti Dolenjec dr. Vojeslav Mole. Bil je sicer 14. decembra 1886 rojen v Kanalu ob Soči, toda starši so bili Dolenjci, doma iz Škocjana pri Novem mestu oziroma iz Podgrada pod Gorjanci. Pokojni dr. Vojeslav Mole je bil odličen znanstvenik, kar ne dokazuje samo njegovo delo, ampak tudi častni naslov in službe, ki jih je opravljal. Že po letu 1931 je bil dopisni član Poljske akademije znanosti, a od 1. 1947 dalje redni. Od 22. decembra 1961 je dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, na Poljskem pa častni član poljskega društva umetnostnih zgodovinarjev in imetnik Komandorskega križa Poloniae Restitutae.

V osnovno šolo je hodil v Sežani in v Trstu. V gimnazijo se je vpisal v Trstu in hodil v prvi razred eno leto, v drugem semestru pa je že v Novem mestu. Starši so namreč imeli že enega sina (Rudolfa iz prvega zakona) v gimnaziji, ko pa je odšel od doma še drugi sin, družina z orožniško plačo ni več zmogla strokov šolanja. Zaradi tega je oče vložil prošnjo za premestitev v tak kraj, ki ima gimnazijo, in na prvem mestu je omenil Novo mesto. Prošnjo je bila uslišana in družina se je preselila v Novo mesto. Rodna dežela njegovih staršev se mu je tako vtisnila v spomin, da ni mogel nikdar več pozabiti Novega mesta in njegove okolice. Ko je bil na tujem, je vsako leto

(do leta 1939) obiskoval Slovenijo in vedno je obiskal Novo mesto. Ob obisku novomeške študijske knjižnice po letu 1960 je dejal, da je najlepša mladostna leta preživel v Novem mestu in da se mu je za vedno vsadilo v srce. Ko je končal gimnazijski študij, je v Trstu odslužil

Uveljavil, da so ga 1925 povabili Poljaki na Jagelonsko univerzo v Krakovu in mu ponudili stolico za zgodovino umetnosti slovenskih narodov na novo ustanovljenem Slovanskem študiju (Studium slowianskie). Leta 1936 je postal direktor Slovanskega študija in v njem uspešno delal do zlova Poljske 1. 1939. Takrat se je vrnil v Ljubljano in kot univerzitetni profesor predaval na ljubljanski univerzi bizantologijo. Po končani vojni so ga Poljaki poklicali nazaj in tam je zasedel prejšnje mesto. Leta 1950 je dobil stolico za srednjeveško slovansko umetnost in postal vodja umetnostnozgodovinskega inštituta Jagelonske univerze in pa varuh grafične zbirke v knjižnici krakovskega oddelka Poljske akademije znanosti. Leta 1960 je bil upokojen.

Pokojni dr. Vojeslav Mole je za seboj zapustil ogromno delo. Napisal je okrog sto temeljnih razprav (nekatere so izšle tudi v knjigah) o umetnosti iz strok, ki jih je predaval. Poleg tega je napisal še več kot 100 člankov s področja jugoslovanske srednjeveške arheologije. Obvladal je vse slovanske jezike in vse glavne evropske. Svoja dela je pisal v poljščini, ruščini, slovenščini, srbohrvaščini, francoščini in nemščini.

Dr. Vojeslav Mole ni bil samo znanstvenik, ampak tudi pesnik. Pesmi je zlagal že na novomeški gimnaziji in jih kot dijak s psevdonimom pošiljal v Ljubljanski zvon. Nekaj pesmi je izšlo s pravim imenom v Ljubljanskem zvonu, ko je bil še osmošolec. Mole je mislil, da bodo izšle, ko bo že imel opravljeno maturo. Toda urednik jih je objavil prej in Mole se je bal kazni, ker je bil takrat Ljubljanski zvon za dijake prepovedan. Toda modri profesorji so to prezrili in uredili tako, da ni bilo posledic. Svoje pesmi je objavil od 1. 1904 dalje v Slovanu, Ljubljanskem zvonu, Slovenski gospodinjci, Omladini, Domačem prijatelju, Slovenskem jugu, Ilustrovanem narodnem koledarju, Sokolskem vestniku, Slovenskem sokolskem koledarju, Našem listu, Dom in svetu, Mladiki in Glasu naroda. Izdal je dve pesniški zbirki: „Ko so cvele rože“ (1910) in „Tristia ex Siberia“ (1920). Po tej zbirki je pesništvo opustil in se posvetil le znanosti.

S smrtjo dr. Vojeslava Moleta je legel v grob zadnji izmed trojice utemeljiteljev slovanske umetnostne zgodovine: dr. Izidor Cankar - dr. France Stele - dr. Vojeslav Mole.

BOGO KOMELJ

KRŠKI PROIZVAJALCI V »VEČERNI ŠOLI«

Znanje dobiva veljavo

Slavko Šribar: »Delavska univerza je uvedla mikavne izobraževalne oblike za občane«

Življenje zahteva znanje, izobražba dobiva veljavo. To je bila izhodiščna misel za pomenek s Slavkom Šribarjem, direktorjem krške delavske univerze, o tem, kakšne rste izobraževanja prirejajo in na čigavo pobudo.

„Pravkar smo sredi te sezone,“ je ugotovil Šribar. „Končuje se prvi letnik srednje ekonomske, hkrati pa že vpisujejo kandidate za drugi letnik. H koncu gre tudi

pouk v tretjem letniku, narkar bo sledil vpis v četrtega. To je dopisna šola in zanimanje zanjo je izredno.“

V kratkem se bo začel začetni tečaj iz nemščine. Do prejšnjega tedna se je priglasilo 35 kandidatov. Prihajajo nove prijave. Delavska univerza pripravlja seminarje za delegacije v TOZD, komisija za idejna vprašanja pri občinskem komiteju ZK pa v njeni organizaciji enotensko politično šolo za novospreжете komuniste.

In še: sindikat je dal pobudo za šolo za proizvajalce. To naj bi bilo nadaljevanje družbeno-politične šole, ki je v Krškem že delovala.

„Vključiti želimo mlade ljudi, ki se morajo abesede samoupravljanja šele učiti. Za starejše bomo privedli seminarje, ki bodo zahtevnejši od šole za proizvajalce,“ je našteval direktor delavske univerze.

Za jesen spet pripravljajo

redne izobraževalne oblike. Pogovorili se bodo tudi o možnostih za ustanovitev oddelka dopisne administrativne šole, za katero se zanimajo predvsem dekleta in žene. Predlogi so tudi za višje šole. Vpis v oddelke takih šol bo, kot kaže, že v naslednji sezoni.

„Kdo daje pobude za te oddelke?“

Slavko Šribar

„Največ posamezniki, ki so že končali to ali ono vrsto izobraževanja prek delavske univerze. Redno prisluhnemo tudi stališčem in sklepom temeljne izobraževalne skupnosti. Na tem mestu pa bi rad pripomnil, da razvoj izrednega izobraževanja pri nas ovira pomanjkanje kadrov.“

Slavko Šribar je mimogrede navrgel, da je izreden študij uspešno zastavila tudi tehniška šola oziroma šolski center za kovinsko stroko. Izobražuje predvsem tehniški in delovodski kader.

I. ZORAN

Osnovne šole „Janez Trdina“ iz Stopič, Grm, Bršlin, „Katja Rupena“ ter „Milka Šobar“ iz Novega mesta so se združile v skupnost OŠ Novo mesto. Pomemben organ posamezne TOZD (šole) bo svet šole. Vanj so vključili tudi starše, tako da bo odločanje o vzgojno-izobraževalnem delu bolj neposredno. Ravnatelj stopičke šole Ljubo Milošević (na sliki) je na podružnici Dolž staršem učenec pojasnil, kakšne pravice bodo imeli kot delegati v šolskih organih. (Foto: Feliks Orel)

Mali kulturni barometer

SENTJAKOBČANI UPRIZARJAJO PRAVLJICO - Pravljičjo v dveh dejanjih „Hura soncu in dežju“ H. van Delfta uspešno uprizarjajo igralci Sentjakobškega gledališča v Ljubljani v režiji Bojana Kaplja. Koreografija v delu, ki pritegne tudi odrasle, je delo Janeza Mejača, glasbeno opremo pa je prispevala Iva Meše. (S. Skočir)

VEČERNA OSEMLETKA - Na Senovem je delavska univerza odprla oddelek večerne osemletke. Pouk obiskujejo ljudje, ki so med rednim šolanjem običali v petem ali šestem osnovnošolskem razredu. Jeseni se bo večerna šola nadaljevala, na novo

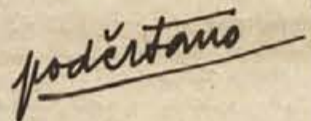

V kinematografih so že začeli predvajati novi slovenski celovečerni igrani film „Pastirci“, ki ga je France Štiglic zreziral po znani mladinski povesti Francea Bevka. (Foto: Franc Mikec)

pa bodo odprli podoben oddelek v Krškem za 5. in 6. razred.

ZIMSKA LIKOVNA KOLONIJA - V organizaciji Dečjega doma Vladimir Nator je bila v Karlovcu od 22. do 29. januarja zimska likovna kolonija, na kateri so delali znani ustvarjalci jugoslovanske naivne umetnosti, med njimi znanci s trebanjskega Tabora likovnih samorastnikov in dolenjskih likovnih salonov: Dragutin Gaži, Dragica Belković, Dušan Jevtović, Franjo Vujčec, Martina Mehkek in Greta Pečnik. Zamisel je zanimiva, saj je bržčas to prvi primer skupinskega dela likovnih samorastnikov v zimskem času.

ZA KULTURNI PRAZNIK - Občinski svet ZKPO v Brezicah bo tudi letos priredil vrsto slovesnosti v počastitev Prešernovega dne, slovenskega kulturnega praznika. Zvesti dobri izkušnji zadnjih let bodo tudi letos popeljali po šolah slovenske umetniške besede književnike in ilustratorje. Ker želi take obiske hkrati več šol, bo prišlo v breziško občino več skupin pesnikov, pisateljev in ilustratorjev. Nekaj imen literatov, ki bodo prišli med mladino, je že znanih: pisatelj Miško Kranjec, pisateljici Mimi Malenšek in Nada Kraigher, pesnik in urednik Cicibana Jože Smit, humorist Frane Milčinski-Ježek, od ilustratorjev pa Božo Kos in Jelica Reicman. Obiski bodo 8. februarja. Ta dan bodo v Globokem priredili razstavo knjig v sodelovanju z Mladinsko knjigo.

Beremo, naj bi štipendije izplačevali dijakom in študentom na podlagi družbenega dogovora, ta pa naj bi poskrbel, da se bodo fantje in dekleta šolali z družbenim denarjem tudi za poklice, v katere ni dotoka mladih moči. Ker bo to tako urejeno, da se bo denar za štipendije zbiral v skladih po stopnji pol odstotka od bruto osebnih dhodkov, bi bili stroškovno v zadregi štipenditorji v manj razvitih občinah z manjšim številom zaposlenih. Da bi se temu izognili, predlaga republiški sindikat, naj bi z družbenim dogovorom uredili tudi prelivanje denarja iz bogatejših v revnejše občine.

Ko smo na eni strani pričali povečani skrbi družbe za štipendiranje in ko hkrati lahko ugotovljamo, da besede iz Titovega pisma in partijskih dokumentov še vedno živijo in učinkujejo, pa bi mogli ob poznavanju tega, kako se tej zadevi streže v praksi, izraziti precejšnjo zaskrbljenost. Iz razpisov za dodeljevanje štipendij, ki jih objavljajo delovne organizacije, je še vse preveč čuti težnjo po štipendiranju visokošolskega kadra, in še v tem primeru najdeš željo po dodelitvi denarne pomoči kandidatu, ki končuje zadnji letnik. Premalo pa je iz teh razpisov razbrati željo organizacije, da bi sprejela pod svojo streho že srednješolskega štipendista, češ: „Kdo ga bo po toliko časa čakal, ko pa bi ga potrebovali prej danes kot jutri!“

In še nekaj je očitno, česar tudi ne gre obravnavati samo obrobno: če se v podjetju že odločijo koga štipendirati, dajejo prednost otrokom zaposlenih, pri čemer jih običajno kaj malo zanima, ali bo kaj iz kandidata lai ne. Z lučjo pri belem dnevu pa bi morali iskati primer, da je dobil ob enakih pogojih prednost zunanji kandidat.

J. JUST

Kmalu »šola« pevske kulture

Posavska pevska zveza prireja februarja seminar za zborovodje

Enodnevni seminar za zborovodje in pevce bo priredila Posavska pevska zveza 16. februarja. V prvem delu bo z zborom „vadil“ Branko Rajšter iz Maribora, med „poslušalci“ pa bodo zborovodje odraslih in šolskih pevske skupin iz posavskih občin ter pevci. Zatem bo Jurče Vreže iz Celja govoril o današnjem pomenu zborovskega petja. Sledila bo še ena demonstracija praktičnega dela: z učiteljskim zborom „Emil Adamič“ iz Ljubljane bo imel vaje Branko Rajšter, nakar bo ta zbor priredil koncert za slušatelje in ostale obiskovalce.

Na omenjenem seminarju bodo zborovodje in pevci spoznali teoretične in praktične prijeme pri delu z zborom. „Al bo kal pognalo seme“, pa se bo pokazalo tudi na srečanju pevske skupine.

Zagon kulture

Osnovna šola je lahko kulturno gibalno v pravem pomenu besede. To dokazuje primer iz Cerklj ob Krki: ko so jeseni dobili prenovljene in nove prostore, je zaživela vrsta dejavnosti. Delo nadaljuje moški pevski zbor, ki ga enkrat na teden vodi Franc Baškovič iz Brezic. Pri prosvetnem društvu na Planini bo oživela dramska sekcija, in kot kaže, se v tej sezoni naštudiral Finžgarjevo „Razvalino življenja“. Krajše delo bo pripravil tudi dramski krožek na osnovni šoli. Na pobudo šolskega vodstva se bodo v Cerkljah zbrali februarja dopisniki šolskih listov, ob tej priložnosti bodo priredili tudi razstavo šolskih glasil. 23. februarja bo v Cerkljah tudi občinska pionirska konferenca, posvečena 30-letnici pohoda XIV. divizije in smrti pesnika Karla Destovnika - Kajuha.

V. P.

zborov iz breziške, krške in sevniške občine, ki ga pripravlja Posavska pevska zveza za maj.

Prireditev bo na brezaniškem gradu, sodelovalo bo 12 zborov. V. P.

pedagoški kotiček

OTROK IN NAKUPOVANJE

Otrok, ki je star štiri do pet let, pa lahko že sam kupi kako stvar za nas. Če trgovina na predalec, ga pošljimo v trgovino nakupovat. Otrok je zelo vesel takega zaupanja in je kar ponosen, če lahko kaj opravi namesto nas. Naročilo napišimo na listek, kamor naj prodajalec zapiše ceno kupljene stvari... Vsakokrat, ko nam otrok prinese iz trgovine iskano stvar, ne pozabimo pogledati, ali nam je vrnil vse preostali denar. Pri tem ne gre toliko za „policijsko“ kontrolo, kot za to, da se otrok navadi točnosti, kadar ima opraviti z denarjem, seveda pa tudi zaradi tega, da bi mu onemogočili jemanje, pa čeprav majhnih vsot denarja. Če se v otroku utrdi izkušnja, da si lahko nekontrolirano vzame denar, ga lahko to spodbudi, da si kasneje prilasti tudi večje vsote.

ZORAN JELENC, OTROK IN DENAR

Z ŽEPNINO NAVAJAMO OTROKA NA SMOTRNO UPORABO DENARJA

Če prejema žepnino, otrok ve, koliko denarja ima, in mora temu ustrezno prilagajati tudi svoje želje. S prejetim denarjem bo moral delj časa (teden ali mesec dni) gospodariti in vnaprej predvideti, kako ga bo porabil. Seveda je možno, da bo žepnino takoj zapravil, a to naj nas v začetku nič ne moti... Če bo takoj zapravil, bo pa potem cel mesec „suh“. To bo zanj koristna izkušnja za naprej.

NAVEDENO DELO

HRANILNIK

Brez hranjenja si ne moremo predstavljati učinkovite vzgoje odnosa do denarnih in lastninskih vprašanj. Zato bi si morali starši prizadevati, da bi vsak otrok imel hranilnik in hranilno knjižico. Za uresničitev tega smotra ni nikoli prepozno, bolje pa je, da začne otrok hraniti čimprej.

NAVEDENO DELO

Smučarija v zraku?

Šolska mladina na počitnicah, snega pa ni na Dolenjskem niti za pokušnjo!

Dolenjsko smučarsko zastojanje za „razviti“ v tem pogledu v Sloveniji se letos, kot kaže, ne bo prav nič zmanjšalo. Smučarji zaman gledajo v nebo, iz kate-rega noče in noče snežiti. Stevilna smučarska tekmovanja, ki bi morala biti v Črmošnjicah in drugih dolenjskih smučiščih, so že bila ali pa še bodo morala biti odpovedana iz enega samega razloga – zaradi pomanjkanja snega.

Hujša od odpovedi tekem pa je druga nadloga, ki je prav tako posledica pomanjkanja snega. Po mnogih šolah so pripravili smučarske tečaje, nakupili tudi smuči in vso drugo opremo, potrebno, da bi kar največ mladih naučili smučarske abecede. Šolske počitnice so se že začele – brez snega. Vlečnice samevajo, pobočja so vsa zelena, smučarske tečaje bo potrebno odpovedati.

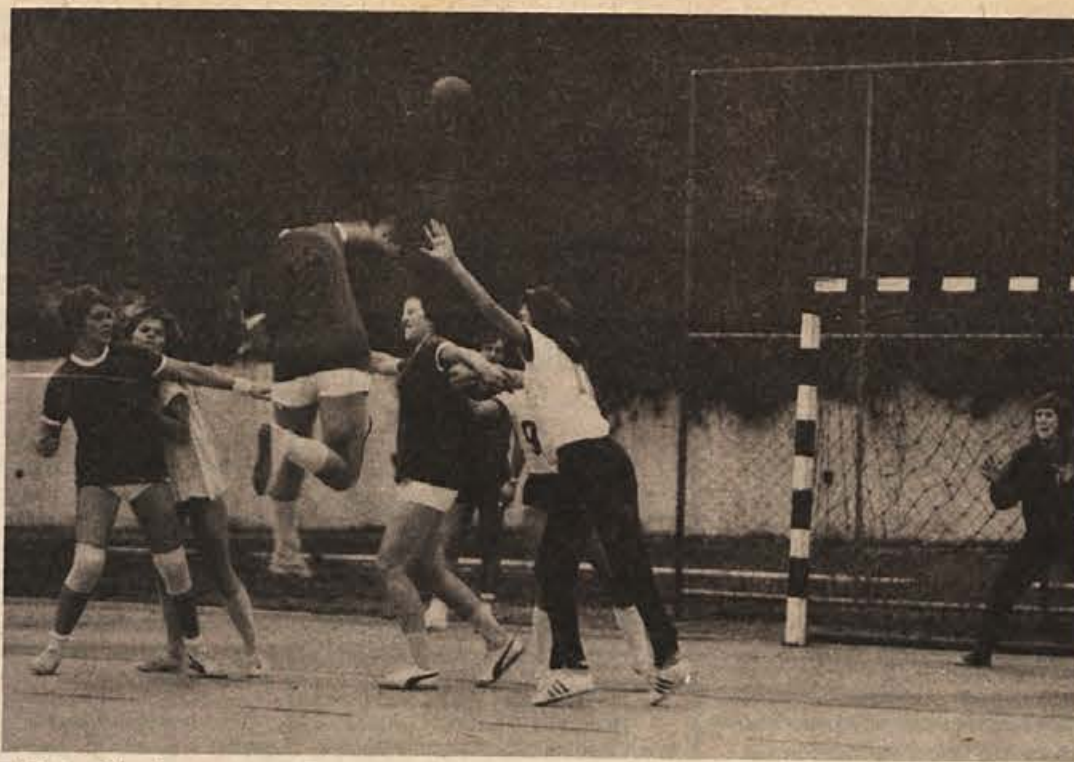
Nekateri – tisti z več denarja – se bodo sicer kljub temu smučali, kljub temu bodo šli v tečaje. V nekate-

rih gorenjskih središčih pa na Pohorju namreč je nekaj snega, čeprav bolj za okus. Velika planina, Kravac, Kanin, Pohorje pa niso primerni za smučarske tečaje za množico dolenjskih otrok. Velika večina namreč ne bi zmogla predragega prenočevanja in prehrane.

Če torej letos številnim otrokom ne bo dano, da bi se naučili smučati ali da bi šli v nadaljevalne smučarske tečaje, se bo prepad med Dolenjci in njihovim znanjem smučanja ter tistimi, ki so tega našega ljudskega športa bolj vešč – samo v nedeljo so v sedmih največjih slovenskih zimskošportnih središčih našli več kot 15.000 smučarjev! – še poglobil.

Toda temu ni pomoči: na Dolenjskem so tako smučarski klubi kot velika večina šol pripravili vse potrebno, da bi naučili mladino abecede smučanja, pa jo je zagodel sneg. Proti vremenu pač ni nobene pomoči!

J. SPLICAL

Tudi ženski rokomet se na Dolenjskem lepo razvija, saj ob Brežicah nastajajo tudi drugi kolektivi. Rokometašice Krke (na fotografiji v temnih dresih) so začele, potem ko je istoimenska tovarna prevzela patronat nad njihovim delom, tekmovati v ligi. (Foto: Mikulan)

rokomet

Uspešen start Brežičank!

Na zimskem prvenstvu Slovenije v najbolj kakovostni skupini so premagale ekipo Alples in Borca in vodijo na lestvici

V nadaljevanju zimskega rokometnega prvenstva so se v ljubljanski dvorani Tivoli pomerile najboljše ženske ekipe v skupini A. Med nastopajočimi so vse slovenske ekipe, ki igrajo v drugi zvezni ligi, za tekmovanje pa se je prijavil tudi Zamet z Reke, ki nastopa v prvi zvezni ligi. Od dolenjskih ekip sodelujejo Brežičanke.

Prvenstvo se je začelo s presenečenjem, saj je Zamet izgubil z drugoligaško Alplesovo ekipo. Po splošnem mnenju so najboljšo igro pokazale Brežičanke. Varovanke Darka Šetina so igrale odlično na obeh tekmah, žal pa najboljše nimajo ustreznih zamenjav. Vsekakor je očitno, da bo sedanji rod brežičkih rokometošic lahko v naslednjih sezonah dosegel še lepe uspehe.

Rezultati: Slovan – Zamet 3:13, Olimpija – Dobravlje 10:3, Slovan – Gorenje 9:8, Brežice – Alples 8:6, Steklar – Olimpija 3:10, Zamet – Alples 4:9, Borec – Umag 9:9, Zamet

Dober začetek – Hribernikova

– Dobravlje 15:3, Umag – Gorenje 12:8, Brežice – Borec 11:8.

Po dveh zmagah imajo Brežičanke lepo priložnost za visoko uvrstitev, morebiti celo za prvo mesto. Brzkone ji bosta najbolj nevarni tekmi v borbi za zimski naslov ekipe Zameta in ljubljanske Olimpije.

namizni tenis

Novomeščani v prvi ligi

V drugi slovenski ligi drugi za Lendavo

V drugem delu druge slovenske namiznoteniške lige, ki je bil v Kopru, so bili spet najboljše Lendavčani; zanesljivo so premagali vse nasprotnike in osvojili prvo mesto ter se skupaj z drugoplasiranimi Novomeščani ponovno uvrstili v prvo slovensko ligo. Zanimivo je, da sta prav Lendava in Novo mesto lani izpadla iz lige!

Novomeški igralci so najprej premagali svoje neposredne nasprotnike za drugo mesto, potem pa so ob sorazmerno veliki prednosti, ki so jo imeli že po prvem turnirju, popustili in izgubili tudi z Vrhniko in Zvezdo. Rezultati Novomeščanov v drugem delu prvenstva: Prestranek 5:4, Nova Gorica 5:2, Smedela 4:5, Bežigrad 5:3, Lendava 1:5, Vrhnika 3:5, Zvezda 3:5. Z devetimi zmagami in petimi porazi so Novomeščani zaradi boljše razlike v njih osvojili drugo mesto pred Smedelo.

KOČEVJE – V okviru priprav na novo košarkarsko sezono je ekipa Kočevja izgubila z ljubljanskim Stadionom 67:104. Gostje so bili boljši pod obema košema; košarkarji Cveta Arka so bili sicer fizično dobro pripravljene, vendar zelo nespretni pri metanju na koš. Kočevski košarkarji bodo spomlad oslabljeni, saj gresta Papež in Vukelja k vojakom, Gergar pa k Litiji. (Z. F.)

KOČEVJE – Kočevski nogometaši so se že začeli pripravljati na novo sezono v 1. razredu ljubljanske podzveze. Vadi 18 igralcev, med katerimi so tudi Cilensek, ki se je vrnil od vojakov, Košorog in Bokan, ki sta spet začela nastopati po enoletnem premoru. Glavni cilj nogometašev je uvrstiti se v višjo ligo. (Z. F.)

KOČEVJE – V okviru kočevskega Partizana uspešno dela tudi judoistična sekcija. V svojih vrstah imajo nekaj talentiranih tekmovalcev, vadi pa jih Jože Egete. Žal mladi judoisti nimajo dobrih možnosti za vadbo, saj nimajo primerne blazine. Prav blazino bodo nujno morali dobiti, sicer ne bodo mogli doma prirediti tekmovanj. (Z. F.)

NOVO MESTO – Na prvem letošnjem hitropoteznem turnirju je med vsemi najboljšimi zmagal Praznik z 11,5 točke. Slede: Penko 10,5, Stokanovič 10, Šporar, Poredoš in Vene po 7 in drugi. (J. U.)

ZAGREB – V prijateljskem šahovskem dvoboju so Novomeščani premagali tretje moštvo zagrebške lige Sesvete 5:3. Zmagali so Penko, Praznik, Škerlj, Sitar in Komelj, izgubili pa Šporar, Milič in Poredoš. Po dvoboju so igrali še hitropotezni dvoboj po ševeniškem sistemu, ki so ga prav tako dobili Novomeščani (48:16).

USPEŠEN GO

V prijateljskem dvoboju v goju so v nedeljo Novomeščani v Velikem Grdževcu premagali domačine 7:3. Posamezni izidi: Cefarin – V. Kuhar 2:0, Dragan – I. Kuhar 1:1, Kralj – Radelič 2:0, Golob – Štefulinac 0:2, Horvat – Krog 2:0. (F. D.)

Pogumno napisana beseda je orožje delovnih ljudi!

Republiški prvaki?

Košarkarji novomeškega NOVOTEKSA si želijo prvega mesta in uvrstitve v drugo ligo

Optimisti, ki spremljajo dogajanja v slovenski košarki, na Dolenjskem menijo, da bo ena izmed obeh ekip, ki bosta letos igrali v slovenski ligi, morebiti že to sezono posegla po naslovu prvaka. V taboru novomeškega Novoteksa sodijo, da je ekipa toliko napredovala in da ima dovolj izenačenih igralcev, da lahko posežejo po naslovu prvaka.

Temu cilju so v Novoteksu predredili svoje delo. Ekipa zdaj vadi v telovadnici trikrat na teden, čeprav menijo v klubski upravi, da bi morala vsaj še enkrat, vendar niso dobili prostora. Ekipo bodo sestavljali zvečne isti igralci kot lani, vendar so nekatere pomanjkljivosti, ki so se pokazale v lanskem tekmovanju, zamašili z novimi igralci. Tako bo ekipa bolj izenačena kot kdaj prej – in prav izenačenost bo po mnenju trenerja Andreja Petriča igrala odločilno vlogo.

Tehnični vodja ekipe Janez Prijatelj pa pravi: „Če bomo hoteli uspeti, bomo morali biti vsestransko odlično pripravljene. To se pravi, da ne bo odločilna samo forma igralcev, pač pa si bomo morali delo razdeliti. Prav zdaj pripravljamo občni zbor; da bi tudi organizacijsko delo v klubu bilo na višji ravni, bomo okrepili klubsko upravo. Za predsednika kluba smo predlagali Uroša Dularja, predsednika občinske konference SZDL v Novem mestu, ki je našo prošnjo sprejel in bo v naslednjem obdobju vodil klub, ki sicer nosi Novoteksovo ime.“

Zanimivo je, da je zdaj že večina Novoteksovih igralcev zares zaposlena v tem kolektivu ali pa ima Novoteksove stipendije. Sicer pa se v klubu, ki je lani „posloval“ z okroglo 10 stari milijoni (za člansko in mladinsko ekipo), od katerih jih je polovico prispeval prav Novoteks, trudijo, da bi Novoteksovo razumevanje kar najbolj upravičili. Lani jim je to nedvomno uspelo, saj se je Novoteksovo ime pojavilo v jugoslovanskem časopisu po zaslugi košarkarjev okrog 300-krat, ekipa pa je s 30 točkami zasedla četrto mesto v I. A ligi.

Po 25 letih obstoja bodo torej novomeški košarkarji letos poskušali osvojiti prvo mesto in se uvrstiti v drugo zvezno ligo. V klubu pravijo, da tudi drugo ali tretje mesto ne bi bilo neuspeh, saj bodo imeli še možnosti za naslov prvaka tudi v naslednjih sezonah. Toda v dokaz, kako si želijo uspeti že letos, govori podatek, da pomaga pri strokovnem delu tudi profesionalni inštruktor Košarkarske zveze, prejšnji pomočnik trenerja Lečiča Janez Drvarič.

Košarkarji iz Metlike bodo letos igrali v I. A slovenski ligi. Da bi bili kar najboljše pripravljene, se zdaj kalijo tudi v zimski ligi, saj se zavedajo, da so izkušnje dostikrat odločilne za zmago. O uspehu nemalo odločajo tudi visoki centri: na fotografiji sta Lalič (z zogo) in Vergot zaprla prostor pod košem in onemogočila Macuro na finalni pokalni tekmi z Olimpijo. (Foto: Splical)

Med mlajšimi modelarji se je najbolj odrezal Matej Jevšček, dolenjski prvak v jadralnih modelih (2. mesto v SRS) in četrti v skupni uvrstitvi (Foto: S. Dokl)

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI MED LETALCI

Kako so leteli dolenjski piloti?

Prelomnica v delu Dolenjskega letalskega centra - Uspehi modelarjev in jadralcev - Darinka Uhan, najboljša športnica-letalka Dolenjske

Letalska sezona, ki se konča vsako leto 31. oktobra, lani dolenjskim letalcem sicer ni bila najbolj naklonjena, vseeno pa je bilo pri razglasitvi športnih uspehov v Šmarjških Toplicah kaj slišati, prizadevni modelarji, piloti in padalka Darinka Uhan pa so prisluzili vrsto priznanj in pokalov.

Dolenjski letalski center, ki zadnja leta doživlja usodno prelomnico v načinu dela, si bo, upajmo, že letos toliko opomogel, da vsaj osnovna dejavnost, šolanje in šport, ne bosta več tako ogrožena. Letalstvo je namreč z izpopolnjeno opremo in strogimi predpisi za varnost letenja postalo zelo drag šport, ki ga niti izdatna družbena pomoč ne more več preživljati. Zato so se letalci lotili pridobitvene dejavnosti, ki jim to omogočila razvoj, kakršnega je že pred leti zastavila vrsta slovenskih letalskih klubov.

Hkrati se odpirajo nove možnosti z izgradnjo letališča „Novo mesto“ tudi za turistično in poslovno letenje. Neuporabna vzletno-pristajalnice na steza je bila poleg denarja do zdaj najhujša ovira za razmah športnega jadralstva in motornega letenja.

V popolnem razsulu je bila padalska sekcija, ki bi morala imeti svoj šolski poligon. Postavitev takega poligona pa poleg dela, ki bi ga člani vložili v gradnjo, zahteva spet denar.

Modelarji, najzanesljivejši letalski podmladek, so lani izdelali več kot 80 letalskih modelov, nastopili s 103 tekmovalci na 14 tekmovanjih, privedli 4 tečaje in organizirali tri tekmovalne prireditve. S tem so si priborili drugo mesto med slovenskimi modelarji. Najboljši med njimi je

bil Janez Grošel, ki je nabral 13.072 točk, slede pa mu: A. Suštar, J. Penca, Matej Jevšček, Dušan Zupanc in Mitja Rozman.

Motorni piloti so odslužili težko tlako pri vleki jadralnih letal, saj so potegnili 1.658 startov. Navzlic težkim pogojem so naredili še 616 startov v druge namene in izvedli rally za dolenjsko prvenstvo, v katerem je zmagal Ivan Štrasner, sledita pa mu Franc Klemenčič in Adolf Suštar.

Jadralci, najmočnejša skupina, so preleteli več kot tisoč jadralnih ur in več kot 800 kilometrov. 22 pilotov je startalo v dolenjskem jadralnem prvenstvu, ki je bilo lani prvič izvedeno. Začetno šolanje je končalo 8 tečajnikov, opravljenih je bilo 11 pogojev za športno značko „srebrni C“.

Jaka Smid, novomeški jadralce z osvojenim zlato značko in dvema pogojema za „diamantni C“, se je lani na državnem prvenstvu v Lescah uvrstil na odlično četrto mesto. Marko Zavri z Mirne pa je osvojil pokal dolenjskega prvenstva. Zmagovalec prve kategorije tega prvenstva je Jaka Smid, v drugi kategoriji je bil najboljši Marko Zavri, v tretji pa Alojz Novak. V dvosedih sta zmagala Starih (Semič) – Bizjak (Brežice).

Posebne pozornosti je vreden uspeh padalka Darinke Uhanove, ki je pravzaprav sama odtehtala celo četo padalcev: zasedla je tretje mesto v državi v moški konkurenci in postavila dva nova državna rekorda. Tako je nedvomno zaslužila naslov najboljšega dolenjskega športnika-letalca, ki so ji ga tovariši podelili v soboto, 19. januarja.

Delovni načrt dolenjskih letalcev je za letos podoben lanskemu, čeprav bodo vsaj še letos težave z letališčem in najbrž tudi z gorivom. Tem oviram se bodo morali letalci seveda prilagoditi, vseeno pa nameravajo ostati med najboljšimi slovenskimi letalskimi organizacijami.

Kaj vse si lahko dovoli šef

Gospodarski kriminal v novomeškem podjetju DINOS je dokončno razkrinkan - Bivši poslovodja je imel močno k sebi obrnjene prste

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu je bila nedavno tega končana razprava, v kateri so se zagovarjali: Jože Petrini, bivši poslovodja novomeške poslovalnice DINOS, Jožica Jakše, blagajničarka v tem podjetju, ter Jože Šenica, Alojz Cajko in Jože Fric z žužemberskega konca. Prva dva sta bila obsojena, Suhokranjci pa oproščeni.

Kar 14 gosto tipkanih strani obsega obtožnica zoper Jožeta Petrino iz Novega mesta, ker je kot poslovodja velikokrat izbral svoj položaj oprostilo dveh kaznivih dejanj sklenitve škodljive pogodbe in 1 kaznivega oprostilo dveh kaznivih dejanj sklenitve škodljive pogodbe in 1 kaznivega dejanja ponareditve uradne listine, pa je ostala še cela vrsta dokazanih kaznivih dejanj, za katere so mu prisodili 1 leto in 10 mesecev zapora.

Kaj vse je Petrini zagrešil? V glavnem je šlo pri DINOSU pod njegovim vodstvom za tole: Aprila 1970 je Petrini zadržal dva tovarna lista za 15.110 kg strojne litine in 9.590 kg jeklenih ostrižkov; oboje so bili odpadki belokranjske železnicarne BELT. Tovarni je zatajil, da je blago prevzel, od skladiščnika izpostave DINOS v Črnomlju pa je zahteval, da je izdal dva računa na izmišljeni imeni dveh Hrvatov, češ da sta prodala odpadni Beltov material. Zmislil se je še, da bo blago sam prevzel neko pristo soboto. Tako je dvignil kupnino v znesku 7.686 din (za Hrva) in si denar pridržal. S tovarnim listom je zadevo v podjetju prikrižl.

Nadalje je v šestih primerih zlorabil položaj s tem, da je neupravičeno gostil po lokalih člane svoje delovne skupnosti, izdatke pa v računih prikazoval kot stroške za pogostitev poslovnih partnerjev. Tako so se nekajkrat dobro imeli bodisi v novomeških lokalih ali v Stopičah. Mimogrede je Petrini poleti 1969 še odredil, da so šli trije delavci podjetja in na račun podjetja pomagati prijatelju pri gradnji hiše. Tako je oškodoval DINOS za 176 din.

Neupravičeno pa si je obtoženi prilastil družbeni denar tako, da si je dal v letih 1969 in 1970 pri blagajni izplačati za 11.053 din akontacije za nakup materiala in 2.400 din na račun potnih stroškov, česar pa ni nikdar obračunal in ne vrnil. Denar je, kot pravi sam, porabil za gradnjo in vsakdanje potrebe. Razen tega je bivši Dinosov poslovodja gojil še s tem, da je predložil podjetju 7 nalogov za službeno potovanje, vendar nikjer ni bil, pač pa je pobasal v žep 1.903 dinarje. Pri vseh teh kaznivih dejanjih je šlo hkrati še za več primerov ponarejanja listin.

Jožica Jakše, takratna blagajničarka v poslovalnici DINOS, se je zagovarjala zaradi nevestnega gospodarskega poslovanja. Poslovodji je izplačevala akontacije za nakup materiala in akontacije za potne stroške, čeravno je vedela, da Petrini ta denar porablja zase. Jakševa je svojega šefa večkrat opozorila, a ni zaleglo, zato pa je ob sumljivih izplačilih sproti obveščala računovodstvo in revizorja na centrali v Ljubljani. Kar neverjetno je, da se tam

nihče ni zmenil za njene signale! Petrini so na kartico samo kajžili prežete vsote in „nikome ništa“, kot rečejo Hrvatje. Sodišče je Jakševi prisodilo 4 mesece zapora, pogojno za leto dni. Menili so, da je kriva vseno, čeprav je obveščala nadrejene. Denarja, za katerega je vedela, da je neupravičeno vzel iz blagajne, ne bi smela izplačati. Tudi svojemu šefu ne!

Ostali trije obtoženci so bili oproščeni kaznivega dejanja dajanja pod-

Ptiček se je vendarle ujel

Ivan Hirm je ženskam jemal denar iz torbice

Ivan Hirm, nezaposleni delavec z Gabra pri Semiču, se je pred kratkim na občinskem sodišču v Novem mestu zagovarjal zaradi več tatvin in enega odvzema motornega vozila. Senat pod predsedstvom Cvete Matiašič mu je prisodil eno leto zapora.

„PRI DRVARNICI GORII“

26. januarja zvečer sta Ivanka Zupan in Marina Duh z Brezja opazili, da gori pri drvarnici v gospodarskem posloju Karla Turka v Dol. Stari vasi. Obvestili sta gospodarja, ta pa je poklical na pomoč sosede. Ogenj so na srečo pogasili. Ob Turkovo drvarnico je bilo prislonojevo kolanje kolje sosedja Karla Pletiča in tu se je požar pojavil. Čeprav so ljudje sami kaj hitro omejili požar in ga pogasili, je vseeno za 500 din škoda. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen, zato v tej smeri poizvedujejo.

kupnine Petrini. Gre za 1.500 din, ki so jih poslovodji Dinos res dali, toda šele po končanem poslu. Razen tega je še več razlogov, ki so sodišče navedli k sklepu, da Suhokranjci niso krivi.

Senat pod predsedstvom Janeza Kramariča je med večdnevno obravnavo zaslišal vrsto prič, pri odmeri kazni pa je upošteval tako pri glavnem obtožencu kot pri Jakševi, da sta bila doslej nekaznovana. Olajševalno za Petrino je še, da mora skrbeti za nedoletne otroke, njegovo delno priznanje in da gre za časovno odmaknjena kazniva dejanja. Škoda, ki jo je Jože Petrini povzročil podjetju, znaša 11.453 din. Del tega denarja je obtoženec že vrnil. Sodba še ni pravomočna.

Hirm je star znanec sodišča, saj se že dalj časa preživlja samo s tatvinami. Tako je 4. junija lani v ordinaciji novomeške zobne ambulante smuknil iz torbice Ivanke Vidic 300 din. Dva dni zatem je natakari Mariji Špec iz gostilne Rotovž vzel denarico s 1.250 din; 21. novembra pa je iz barake SGP Pionir ukradel tranzistor, vreden 328 din. Ponovno je segel še v denarnico Jožice Režek v bifeju Dolenjke na Koštalovi ulici in si prisvojil 400 dinarjev.

Razen tega si je 5. junija lani „izposodil“ pred novomeškim zdravstvenim domom še moped Antona Turka in se z njim odpeljal v Regerovo vas.

Obtoženec je sicer vse priznal, imel pa je pripravljen izgovor: „Sem epileptik že od otroških let, imam neurejene domače razmere, se potikam naokrog... itd. itd.“. Gre pa za specialnega povratnika, ki mu pošteno življenje ne diši. Sodba še ni pravomočna.

Patrola novomeške prometne milice vsak dan postavlja zasede, vendar enkrat tukaj, drugič tam, kot so miličniki sami dejali. Nadzorujejo vozila, če so pravilno opremljena, pregledujejo voznika dovoljenja in lovijo kršitelje prometnih predpisov. Na čezmerno hitrost in vinjene voznike so še posebej pozorni. Posnetek je z Otočca. (Foto: R. Bačer)

Kavran je bil pred sodiščem

Dve priči nista prišli, zato je bila razprava preložena

22. januarja se je pred občinskim sodiščem v Kočevju zagovarjal Anton Kavran, ki je bil obdolžen, da je 5. septembra lani v Kočevju trčil s svojim avtom 13-letnega Milorada Draganiča in mu prizadel več zelo hudih poškodb.

Razpravo je sodišče na zahtevo Kavranovega zagovornika preložilo, oziroma jo bo nadaljevalo 18. februarja. Vzrok za preložitev je, da na zaslišanje nista prišli dve priči (Prastalo in Djurič).

Ker smo o tej nesreči podrobneje poročali iz različnih virov, čutimo dolžnost, da obvestimo bralce, kako zadeva poteka in kako se bo končala.

Na razpravi je Kavran zavračal obdolžitve, da je vozil pijan. Trdil je, da je takoj po nesreči, da bi si olajšal, ker je mislil, da je otrok mrtev, na dušek izpil liter vina, ki ga je imel v avtu. To naj bi bil torej vzrok, da so v njegovi krvi našli 2,18 promila alkohola, v urinu pa 3,27. Priznal je le, da je tisti dan spil dva encijana (enega v Samopostrežni, drugega pri Stimcu), od tega enega precej pred nesrečo, kar naj bi verjetno pomenilo, da je vozil trčen. V zagovoru je Kavran dejal tudi, da je

Milodrag Draganič se same nesreče niti ne spominja. Zdravniki spričevalo pove, da je takrat „dobil zlom lobanje, lobanjskega dna, desne ključnice, desne lopatice, desne senčne kosti, popolno izgubo desnega sluha in parezo (lažjo obliko ohromelosti) desnega ličnega živca. (Foto: J. Primc)

V samopostrežnih trgovinah je vse lepo razstavljeno: od čokolad do nogavic in parfumerije ter steklenic s pijačo. „Samo malce previdnosti, pa smukneš“

med para grafi

Tudi gosposki kradejo

pod jopo ali v cekar,“ si marsikdo misli. A ni tako enostavno krasti v samopostrežbi! Veliko jih dobijo in sramota ostane, čeprav se navadno vsaka taka stranka priduša na pozabljivost ali bolezen. Take izkušnje imajo trgovci:

ANICA HRIBAR, blagajničarka v samopostrežbi Mercatorja v Šentjerneju: – Pri nas je samopostrežba malo več kot leto dni. Kupci so se že navadili in tudi mi smo s strankami zadovoljni. Primeri pa se, da hoče kdo kaj odnesti, ne da bi plačal. Posebno steklenice radi jemljejo naskrivaj, otroci pa čokolado. Kadar takega zalotimo, plača brez besed.

STANE SMREKAR, namestnik poslovodje v marketu „Dolenjke“, Bršljin: – Pri nas imamo tako lokacijo, da moramo biti glede zmikavtov še posebno previdni. Imamo široko cigansko zaledje in še Pionirjev samski dom pred nosom. Sicer pa jemljejo naskrivaj tudi drugi. Pri kraji zalotimo celo take stranke, za katere bi dal roko v ogenj, da so poštene. Pri poklicih ni razlike: Kradli so že kmetje, uslužbenci in intelektualci z visokimi dohodki. „Pozabil,“ reče tak in se nasmehe.

ALOJZ SKOLIBER, poslovodja Mercatorjeve samopostrežbe v Metliki: – Pri nas so se kraje in polic lani precej povečale. Imeli smo 33 registriranih primerov, dosti več pa je bilo jemanja brez plačila v resnici. Pri kraji so bili zaloteni pretežno mlajši ljudje, jemali pa so žensko perilo, nogavice, parfumerijo in konzerve. Smesno, kako se nekateri izgovarjajo, če rečemo, da bi jim radi pogledali v cekar ali v žep. Čudim se, da ljudje tvegajo dobro ime na primer za steklenico ruma!

R. B.

Dežurni poročajo

MLAD, PA PROSI – Črnomajski miličniki so 21. januarja pridržali 32-letnega Franca Belca iz Murskih Petrovcov. Je brez stalnega bivališča in zaposlitve, klati se iz kraja v kraj in preživlja s prosjačenjem. Ker je to prekršek, mu bo sodnik za prekrške odmeril kazen.

SEGEL V TUJ ŽEP – Novomeščanu Zarku Radiškoviču je 23. januarja zvečer iz zadnjega hlačnega žepa nekdo izmaknil 850 din med tem, ko je bil v hotelu Metropol. Del denarja so še našli pri S. D., ki sicer trdi, da je denar našel. O tem pa bo moral prepričati sodnike.

SPET RAZGRAJALI – 23. januarja zvečer sta v hotelu Kandija razgrajala Adem Kajtezović in Ado Krstinc. Razbijala sta kozarce in delala nered, zato bosta morala pred sodnika za prekrške.

POKVARJEN MOPED – Anici Šimc iz Črmošnjic je 23. januarja nekdo odpeljal moped, vreden 3.000 din. Šimceva je kasneje moped našla v bližini doma, vendar je bil poškodovan. Kdo se je vozil, še ugotavljajo.

PRAVEGA SO PRIJELI – 24. januarja so novomeški miličniki prijeli Antona Kocjana, rojenega v trebanjskem koncu, brez zaposlitve, in že dobro znanega miličnikom. Niso ga prijeli zaman, saj se je kmalu izkazalo, da je pred prihodom v mesto vlomil v Ornuški vasi in vzel 500 dinarjev. Del denarja so še našli, 230 din pa je nepridiprav že zapravil.

GRE ZA LISICO NA DVEH NOGAH? – Zupančičevim v Smolenji vasi nekdo vztrajno krade iz kokošnjaka kure. Po več takih tatvinah je 16. januarja izginil še petelin. Skupno so oškodovani že za 21 kokoši.

IZ PREDSOBE JE ZMANJKALO – 18. januarja popoldne je nekdo izmaknil Ivici Zagorc iz Novega mesta 553 din. Zagorcova je imela denar v torbici, ta pa je bila v predsobi stanovanja.

NI BILO TAKO ...

24. januarja smo poročali o prometni nesreči, ki se je zgodila 19. januarja zvečer v Malem Slatniku. Po prvih podatkih je bilo videti, da je nesrečo zakrivil Ludvik Golob iz Ljubljane, vendar so iz UJV sporočili, da krivec nesreče še ni znan. Krivda se bo izkazala pred sodnikom za prekrške.

NEDONOŠENČEK V PARKU

Na zelenici pred Zdravstvenim domom v Trebnjem so 28. januarja našli truplo nedonošenčka. Po preloži zdravnikov je bil plod star štiri do pet mesecev. Zdaj poizvedujejo kdo je bila mati ter kako in zakaj se je nedonošenček znašel na trati.

PREHITRO V OVINKU

22. januarja zvečer je peljal z osebnim avtomobilom proti Podbočju po desni strani Stanislav Hočevar iz Podbočja. Nasproti je tedaj pripeljal v nepregledni ovink z neprimerno hitrostjo Anton Franković iz Dobje vasi (občina Ravne na Koroškem) in trčil v Hočevarjev avtomobil. Lažje so se poškodovali voznik Hočevar, njegovi sopotniki in sopotnik v Frankovičevem avtomobilu. Škode je za 15.000 dinarjev.

Srednje in strokovne šole so pred kratkim dobile priporočilo republiškega Zavoda za šolstvo in Sveta za vzgojo in preventivo v cestnem prometu, naj čimprej organizirajo pouk prometne vzgoje. Zakaj je to potrebno, menda ni treba ponavljati ob

Prometna vzgoja naj bi postala obvezna za fante in dekleta vseh štirih razredov srednjih šol. Ta del prometne vzgoje bo vključen v tehnični pouk, v moralno vzgojo in mladinske ure. Prometno vzgojno dejavnost pa naj bi razen tega potekala še v krožkih, in tekmovalnih, v prometnem kvizu in podobnih prireditvah.

Enotni program prometne vzgoje bo pripravil Zavod za šolstvo SRS, prav tako pa bo organiziral seminarje za predavatelje prometne vzgoje.

Za dijake bo ta novost ne le koristna, ampak tudi zanimiva, saj se posebno v višjih letnikih domala že vsak spogleduje z vozilom. Ker bo učna snov iz prometne vzgoje skoro enaka, kot jo zahtevajo na izpitih od šoferskih kandidatov, bo vsem bodočim voznikom ta pouk dobrodošel.

R. B.

Začeti, kjer še ni

grozljivih številkah prometnih nesreč, ki nam vsak dan udarjajo na uho.

Priporočajo, naj bi prometna vzgoja za dijake in dijakinje obsegala dvoje: strokovni del s teorijo o prometni varnosti in praktični del s tekmovalni ter moralno-etično vzgojo, saj je kultura udeležena v prometu tudi važna in včasih celo usodna.

Naporov še ni konec

Janez Slapnik: »Za Zvezo komunistov ni vprašanj, ki lahko čakajo na stranskem tiru«

„Ne smemo si privoščiti počitka in tudi za zadovoljstvo ni pravega razloga: preveč novih nalog imamo in mnogo nedokončanega dela,“ je dejal na začetku pogovora Janez Slapnik, sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov v Novem mestu, ko sem ga vprašal: „Katero nerešene naloge prinaša dosedanja konferenca ZK ob razhodu na pleča tisti, ki jo bomo dobili šele te dni?“

„V tej mandatni dobi smo zlasti poskušali potipati teren,“ je nadaljeval sekretar Slapnik, „ugotoviti smo hoteli odkloniti, pomanjkljivosti, slabosti in to takoj urediti z akcijami. Odprta vprašanja, ki so nekaj čakala na stranskem tiru, smo tokrat postavili v ospredje. Pri tem smo dejavnost osredotočili na strateške točke, ki jih je možno razvozlati v daljšem obdobju. Ena takih točk je samoupravljanje. Potrebni bodo še huđi napori, da se

malo storili, da bi jim spodrezali izvire. Izenačevanju pogojev za izobraževanje, delitvi po delu, stanovanjski graditvi, učinkovitosti družbenih in samoupravnih organov kontrole ter drugim prečim vprašanjem bomo komunisti tudi v prihodnje napovedovali neizpovedni boj. Tudi idejno izgrajevanje same Zveze komunistov v občini prenašamo še v naslednje obdobje. Stanje v družbi je v marsičem odvisno od akcijske sposobnosti in učinkovitosti te organizacije. Zelo pomembno je, kje in kako je Zveza komunistov navzoča. Od tu lahko načrpamo naloge: zgraditev demokratičnega centralizma, delovanje komunistov med ljudmi, povečevanje števila članov in organizacij.“

„Kaj čaka komuniste letos, še posebno v obdobju do X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS?“

„Komunisti v novomeški občini smo javno razpravo o kongresnih gradivih in dokumentih že do zdaj povezali z akcijami, še posebno na področjih, ki sem jih prej omenil. Imamo osnutka statutov ZKJ in ZKS, izhodišča za X. kongres ZKJ in predlog resolucije za bližnji kongres slovenskih komunistov. V teh dokumentih, naj rečem zgodovinskih, je razčlenjena prehojena pot Zveze komunistov in so začrtane naloge za naprej. Zato je nujno, da bodo preostale razprave dosegle in aktivno vključile vsakega komunisto v sleherni osnovni organizaciji. V javni razpravi pa se ne bi smeli opredeljevati le za predložena gradiva, ampak bi morali komunisti razčleniti in oceniti svojo prakso in si v okviru skupnih zahtevati svoje naloge. Najbrž ne „bi dosegli namena, če bi razprave zapirali v partijske kroge.“

„Smo tudi pred volitvami...“

„Za komuniste so to pomembna naloga pred kongresoma. Zavedamo se, da bomo s temi volitvami napravili tako rekoč šele prve korake v zgrajevanju novih odnosov na podlagi delegatskih razmerij. Vemo tudi, da se bodo navidezno že premagani nosilci nesamoupravnih, tehnokratskih, birokratskih, liberalističnih in klerikalističnih težej poskušali ob teh volitvah znova uveljaviti. Zato volitve ne smejo biti le tehnično opravilo, marveč korenita politična akcija, v kateri so dolžne sodelovati vse politične sile v okviru Socialistične zveze. Naša pozornost bo veljala tudi organiziranosti in vsebinskemu delovanju vseh družbenopolitičnih organizacij v občini.“

Janez Slapnik: „Za komuniste so volitve politična akcija.“

bodo z ustavo zastavljeni novi odnosi oblikovali v življenju. Resnici na ljubo je treba reči, da sama ustanovitve TOZD z registracijo ne pomeni nič drugega kot formalno izpeljano nalogo na podlagi zakona. Premagati bomo morali mišljenje, da je samoupravljanje izključno stvar za zaprtimi vrati gospodarskih organizacij oziroma OZD in TOZD. Hočem reči, da bomo morali več časa, volje in sposobnosti posvetiti vprašanju samoupravne graditve krajevnih skupnosti. Ne smemo zapostavljati tega, da samoupravno konstituiranje združenega dela omogoča trdnejši in skladnejši razvoj gospodarstva, komunisti pa naj bi si prizadevali, da to ne bi ostala gola fraza.“

„Prešla sva že na področje sedanjih nalog komunistov. Rad bi, da bi prej obdelala še nedokončane naloge z drugih področij.“

„Strinjam se. Naj nadaljujem! Čeprav smo v zadnjih dveh letih dosegli odgovornejši odnos do mnogih perečih vprašanj, predvsem še do socialnih razlik, pa smo pre-

TEČAJ O VARSTVU PRI DELU

Združenje zasebnih obrtnikov priraje tečaj o varstvu pri delu. Interesenti se lahko prijavijo za tečaj pri Matiji Wachterju v urstvu na Glavnem trgu v Novem mestu do vključno 15. februarja. Cena tečaja bo določena kasneje, ker je odvisna od štela prijavljenih.

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Straža: doklej »glas vpijočega...«?

Je problem straškega poštnega urada rešljiv? Nekateri menijo, da je

Ni še dolgo, kar je Jože Mede na seji novomeške občinske skupščine zastavil odborniško vprašanje, zakaj je dostava pošte v straškem okolišu tako slaba. Odgovor, ki ga je dobil odbor, je upravnica pošte v Straži Marija Turk potrdila:

„Dobili smo dva dostavljalca, zato ljudje zdaj prej dobijo pošiljke. Še vedno pa so zamude. Dva težko obvladava območje, ki obsega 17 vasi, in pri najboljši volji ne moreta raznesti pošte tisti dan, ko pride. Res je, da smo enemu, ki mora dostavljati pisma, časopise in druge pošiljke tudi v po 7 km oddaljene kraje (Drenje, Drzanja sela), nabavili mo-

ped, toda kaj zaleže to, če pa so dostopi slabi ali če pride vmes kaj drugega. Dostavljalcu za bližnjo straško okoliščino službenega vozila nismo mogli dati.“

Straški pošni urad dela tam, kjer je začel po osvoboditvi: v pritličju „firštove hiše“, v eni sami sobi, ki je za vse; v njej so uslužbenke, dostavljalci, paketi, pisma, časopisi, stranke. Da bi se iz tega kotička razširili po hiši, ni misliti; kleti, kjer bi edino lahko dobili pomožne poštne prostore, so prevlažne, neurejene. „In sanitarij nimamo!“ zavpije ženski svet v tem uradu, torej na dlani, da je normalno poslovanje v tem industrijsko razvitem kraju še bolj nevdružno. Če dodamo razen tega, da gre iz tega poštnega urada tedensko povprečno po 500 kg pošiljk, si je

res težko zamisliti, da bi mogli poslovanje in dostavo pošte izboljšati. Predlog, da bi dobili prostore za straško pošto bliže krajevnega središča, je ostal vsaj za zdaj »glas vpijočega v puščavi“. V kratkem bodo začeli graditi ob križišču avtobusno postajo, na katero tudi že čakajo malo večnost. Nemara bi ne bilo odveč razmisliti, da bi povečali streho še za poštne potrebe. Ustregli bi ne samo poštnemu osebju, ampak predvsem ljudem, ki pošto obiskujejo.

ROMAN ČELESNIK DIREKTOR ZAVODA

V novomeškem Zavodu za kulturno dejavnost poteka te dni primopredaja poslov: dosednji direktor Lojze Kastelic, ki odhaja v pokoj, uvaja v delo novega direktorja Romana Čelesnika, trenutno še tudi ravnatelja osnovne šole v Skočjanu.

„Še dobro, da se v tej stiski pošta ne zameša,“ pravijo obiskovalci straškega poštnega urada. (Foto: I. Zoran)

Divjim posegom zvoni

Promet s kmetijskimi zemljišči v rokah nove zemljiške skupnosti - Vrzel dokončno odpravljena

Vrzel, ki je dolga leta zevala v Sloveniji in so jo najbolj občutili občani, ki so se ukvarjali s kmetijskim pridelovanjem, je republika zapolnila z zakonom o kmetijskih zemljiščih. Zemljiška skupnost, ki so jo nedavno ustanovili v Novem mestu, pa bo omogočila še smotrnejše usmerjanje kmetijske zemljiške politike v občini.

Kmetijstvu povzročajo hude preglavice razdrobljene površine. Nič manj kot polovica kmečkih gospo-

V preteklosti je kmete nemalokrat stisnilo pri srcu, ko so na svojih njivah nenadoma zagledali buldožerje.

darstev v občini ne premore več kot po 3 ha obdelovalnih površin, parcele pa povprečno niso večje od 30 arov. Strojna obdelava je na tako majhnih zaplatah predelava, zato nesmiselna. Če dodamo še to, da je obdelovanje še daleč za sodobno prakso, je na dlani, da tržnih presežkov ni.

Ker ni bilo pravega reda in nadzora v prometu s kmetijskimi zemljišči, so postala neodgovorna poseganja na najboljše njive vsakdanja stvar. Tako zajedanje v rodovitno zemljo lahko vidimo zlasti v krajih, ki so se razvili v zadnjem času. Ne-

V ŠENTJERNEJU 1. JULIJA

„Dolenjčina“ samopostrežna trgovina v Šentjerneju bo predvidoma odprta 1. julija letos. V tej poslovni hiši bodo med drugim tudi prostori za malico, krajevni urad in druge pisarne.

MINI ANKETA:

Svojevrstno podoba kraja, njegove napake in potrebe se dajo ugotoviti tudi iz želja njegovih prebivalcev. S tem namenom smo zastavili anketirancem malec nenavadno vprašanje: vprašali smo jih, kaj bi, če bi imeli možnost odločanja in na voljo vsa sredstva ter pooblastila, v Novem mestu zgradili in kaj iz mesta odstranili. Iz namišljenih možnosti so se pokazale realne potrebe mesta in njegovih prebivalcev.

ANKA SEVER, uslužbenka:

„Ko bi res imela tako možnost, bi najprej dala postaviti nov most, ker menim, da je most mestu najbolj potreben. Potem bi temeljito izboljšala trgovske centre, posebno v okolici mesta, dalje bi spet odprla nočni lokal, saj je mesto dovolj veliko in bi ga lahko imelo. Na koncu pa bi poskrbela za zabavo otrok ter odraslih in dala napraviti drsališče.“

JOZICA GREGORČIČ, ekonomska tehnik: „Mesto mi je všeč tako, kot je, zato ne bi ničesar dala porušiti. Na veliko pa bi bilo potrebno graditi objekte, brez katerih ni pravega družbenega standarda: otroške vrtce, dom za mlado, ki se nima kam dati, in v našem mestu prepotrebni dom kulture.“

FLORIJAN BEVC, delavec: „Mesto mi je všeč, vendar bi vseeno dal porušiti nekaj grdih stavb. Največ skrbi pa bi posvetil ureditvi prometnih vozlov, in sicer tako, da bi v samem mestu imel več prostora pešec. Kot najnujnejšo pa bi postavil nalogo, da se zgradi veliko lepih stanovanjskih predelov nedaleč od tovarna, z zares poceni stanovanji, da bi se vsakdo lahko vselil vanje.“

ANICA KOVAČIČ, uslužbenka: „Ker je stari most slab in preozek, bi ga dala popraviti, zgraditi pa bi morali še nov most. Odprti bi bilo treba precej novih trgovin, boljše založnih, kot so sedaj, potem pa bi takoj prišli na vrsto otroški vrtci, da bi se vprašanje zaposlenih mater temeljito rešilo.“

JELKA BLATNIK, dijakinja: „Celotna podoba mesta mi je zelo všeč, nad mestnim trgovim pa sem naravnost navdušena. Je pa v mestu nekaj zelo neestetskih objektov, ki bi jih dala porušiti. Taka je novomeška „piramida“ zraven pošte. Ker v mestu pogrešam zelenje - včasih ga je bilo veliko več - bi dala zgraditi čim več parkov, zasaditi drevesa in rože, posebno skrbno pa bi uredila sprehajališče ob Krki, ki je sedaj čisto zanemarjeno.“

Novomeška kronika

NASMEH ZA KISLI OBRAZ - Zaradi slabe založenosti novomeških trgovin je bilo slišati že veliko pritožb, ki res niso iz trte zvite. V edini papirnici v Novem mestu ni moč dobiti niti koščka šelshamer papirja, floomastrov, letraset črk in nekaterih lepil za papir. Vse to so drobne stvari, a je ponje treba kar v Ljubljano. Na zalogi pa je dovolj pustnih mask. Nezadovoljni potrošniki si naj kupijo kakšno veselo in pod njo skrijejo svoj kisli obraz.

ko da bodo ljubitejši kegljaškega športa morali še malo počakati.

RAZSTAVA V MLINU - Ljudski genij je neuničljiv in vedno najde prostor, kjer se lahko izrazi. Neznani „umetniki“ so tako odkrili zidove Seidlovega mlina in jih porisali in popisali s produkti svojega pornografskega duha. Zaenkrat si razstavo ogledujejo samo otroci. Ne bi škodilo, ko bi si jo še kdo in jo po možnosti uknil.

TRŽNICA - Promet na novomeški tržnici je vse živahnejši in tudi založenost ni slaba. Dovolj je sadja, zelenjave in drugih živil, ne manjka pa tudi suhe robe, tekstila in raznovrstnega kiča. Cene sicer ne rastejo, drže pa se na solidni višini.

KJE JE DRUGA POLOVICA? - V tovarni Krka iščejo drugo polovico bramorja, da bi imeli celo živalico in jo postavili pod stekleni zvon kot dokaz izdatnosti hrane v njihovi menzi. Prvo polovico žuželke je uspelo najti nekemu delavcu med željem v svojem obroku malice. Ves navdušen je bramorje pokazal v kuhinji, kjer bramorjevega zelja niso prenehali dajati naprej. Od vsem tem res ne razumemo delavcev. Tarnajo, da je hrana slaba, raznih mesnih dodatkov (polžki in črvički v solati) pa ne cenijo dovolj. Kaj vendar hočejo?

ROJSTVA - Rodili sta: Milena Magnik v Zagrebške 8 - Aleksandra, in Milena Novina iz Koštialove 23 - Boštjana.

SMRTI - Umrla sta: Marija Zafred, upokojenka z Mestnih njiv 7, v 79. letu starosti in Ana Prijatelj, upokojenka iz Doma počitka Impoljca, v 84. letu starosti.

Ena gospa iz pobratene občine je rekla, da se v Novem mestu počuti kot doma, odkar tu razpravljajo o prav takem statutu, kot ga imajo v njeni občini.

Za asfalt pa ni nič kredita

Letos na vrsti Raka - Smednik, Zdole in štiri vasi na Krškem polju

Čudno se vrta svet. Za avtomobile ponujajo kredite, za asfalt pa ni mogoče dobiti posojila. Zakaj ne, tudi član republiškega cestnega sklada Ciril Plut iz Leskovca ne more pojasniti. On sam je prepričan, da to ne bi bilo odtujevanje denarja gospodarstvu, temveč obratno — pomoč. Kaj nam pomagajo lepi avtobusi in osebni avtomobili, če jih po slabih cestah uničimo veliko prezgodaj? Škoda pa plačujejo vsi, ki se vozijo, tudi potniki avtobusov.

Kljub temu da ljudje težko pridejo do asfalta, se kilometri gladkih cest v Krški občini vsako leto množijo. Asfalt dobijo najprej tam, kjer se prebivalci dogovorijo za soudeležbo in skupno akcijo. Na vprašanje o

letošnjih obetih je Ciril Plut pojasnil, da bo Raka zagotovo na vrsti. Asfaltirali bodo cesto skozi vas, od tam naprej pa še odsek do Smednika, vsega skupaj pet kilometrov. Vaščani so zbirali denar že 1969. leta in ga

potem spet vzeli nazaj, ker občina ni mogla dodati manjkajočega zneska. Zdaj je to republiška cesta in akcijo bodo laže speljali. Prebivalci bodo spravili skupaj 300 tisoč dinarjev, občina bo dala 600 tisoč, 10 tisoč pa delovne organizacije.

V prvih mesecih letos nameravajo asfaltirati tudi cesto Gorica — Jelša — Gržeča vas — Mali Podlog, dolgo 8 kilometrov. Te štiri vasi bodo potem povezane z Veliko vasjo in Drnovim oz. Krškim. Pozimi je cesta zelo blatna, poleti pa je na njej neznošen prah. Ljudje že zbirajo denar za asfaltno prevleko. V treh obrokih bo vsaka družina plačala po 3000 din prispevka. Skupaj bo to nekaj več kot 330 tisočakov. Pričakujejo tudi pomoč podjetij, saj je od vsake hiše kdo zaposlen. Občina bo prispevala 40 tisoč. To je za sedaj zadnja večja skupna akcija vasi na Krškem polju. Začeli so z elektriko in vodovodom, končujejo pa s cestami.

Za letos je predvideno še asfaltiranje 5 km dolge ceste na Zdole. Oddahnili si bodo tudi tisti, ki čakajo na asfaltno zvezo Krško — Sevnica in Krško — Pohanca. Oboje bo dokončano.

Nazadnje je Ciril Plut omenil še tole: „Če bi lahko najeli za 1,5 milijona dinarjev posojila za šest let, bi asfaltirali vse ceste v občini.“

J. TEPPEY

Besedo imajo planinci

PD »Bohor« ima za seboj živahno leto - Društvo šteje 1165 članov - Vzorna skrb za podmladek

V dvorani brestaniške elektrarne so se pred dnevi zbrali ljubitelji gora in napravili delovni obračun za leto dni nazaj. Planinsko društvo »Bohor« je v tem času doživelo niz uspehov, pa tudi nekaj neuspehov, pred katerimi na občnem zboru niso skrili glave v pesek.

né sme propasti. Tovariš Kozole je poudaril, da dom na Bohorju ni samo zavetišče planincev, ampak tudi spomenik padlim junakom, zato ga moramo čimprej obnoviti.

NEVENKA ZAJC

SLOVENSKI OKTET PRIDE V KRŠKO

Devetega februarja bo v Krškem gostoval Slovenski okteti. Povabila ga je sindikalna organizacija tovarne Imperial, ki je prevzela nase tudi vse stroške gostovanja. Koncert prireja v počastitev slovenskega kulturnega praznika in vabi nanj vse delovne kolektive.

Društvo šteje danes 1165 članov, od tega 750 pionirjev, 105 mladincev in 310 odraslih. Lani je organiziralo 18 izletov, ki se jih je udeležilo 800 pionirjev in 200 članov. Za cicibane

so pozimi priredili smučarski tečaj. Omembe vredni je tudi množični izlet po poteh kmečkih upornikov. Dobro je uspela akcija za pripravo meddruštvenega tabora v Trenti med počitnicami. Letos bodo tabor spet organizirali. Sodelovali bosta Planinsko društvo Brežice in Lisca iz Sevnice. Za društvo je velik uspeh ustanovitev nove planinske skupine v Koprivnici. Ta skupina šteje 65 pionirjev.

Društvo je imelo lani težave s planinsko postojanko na Bohorju. Koča ni bila oskrbovana tako, kot so želeli planinci in izletniki. Najbrž se bo društvo zaradi tega moralo zateči po pomoč k širši družbeni skupnosti in poskrbeti za obnovo tega doma.

V razpravi so udeleženci opozorili na usodo naših planinskih domov nasploh, predsednik občinske skupščine Jože Radej pa je planince spodbudil z besedami, da postojanka na Bohorju

ŠOLE NAJ SAME ODLOČIJO

Mnenja o potrebi po ustanovitvi knjigovodskega in računovodskega centra za vse osnovne šole v krški občini še niso enotna. Šole predlagajo proučitev, potem pa bodo o svoji odločitvi obvestile občinsko skupščino.

V Kržanovi delavnici v Podlogu. Se dober mesec, dva in že bo treba prodajati izdelke na sejme po pokrajini. Do takrat si bodo lončarji pripravili predvsem zadostno zalogo cvetličnih lončkov, po katerih je povpraševanje vsako leto večje. (Foto: J. T.)

V petek se je sestala v Krškem občinska skupščina Zveze rezervnih starešin na volilni seji. Najprizadevnejšim krajevnim organizacijam so ob tej priložnosti podelili srebrne in bronaste plakete. Srebrne plakete ZRVS so dobili: krajevno Združenje ZRVS Krško-levi breg ter rezervni starešina Franc Rakar, Albin Božič in Slavko Šribar. Bronaste plakete so prejeli: Krajevno Združenje Leskovec ter rezervni starešina Dušan Vradič, Mirko Harapin, Vinko Kosten, Jože Černoša in Ivan Mustar. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

POČASEN NAPREDEK — Na minulem občnem zboru krškega Turističnega društva so ugotovljali, da uspe v občini zadržati le malo gostov, ki potujejo po avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb: lani so zabeležili le 5753 gostov, od tega 1285 tujih. Bolj razveseljiv je podatek, da se je povečalo število nočitven in da se je vsak gost zadržal v občini po večino po tri dni.

NOVA OBLIKA DELA — Kako vključiti v organizirano delo čim več mladih kmetovalcev, je bila osnovna tema posavskega posveta, ki je bil pred dnevi v Krškem. Prisotni so podprli zamisel o ustanovitvi aktivov mladih zadružnikov, katerim naj, bi pomagale vse tri občinske konference ZMS, z mentorji pa kmetijske družbene organizacije. V krški občini predvidevajo štiri take aktivne, ki naj bi združevali mlade po proizvodnih okoliših.

DELO PO ODBORIH — Pri izvršnem odboru temeljne telesnokulturne skupnosti so že imenovali sedem odborov za strokovno delo; odbor

za šolska športna društva, za kadre, objekte, zdravstvo, rekreacijo, tekmovalni šport in za priznanja. Vsekakor bo najpomembnejše delo v odborih za šolska športna društva, kadre in tekmovalni šport, ki naj zagotovijo večjo množičnost telesne kulture in s selekcijo kasneje tudi boljše tekmovalne uspehe v ligaških tekmovanjih.

20 LET PLAVANJA — Krški Celulozar namerava v okviru občinskega praznika proslaviti pomemben delovni jubilej. Poleg brošure, s katero bodo v pisni besedi prikazali številne tekmovalne uspehe od ustanovitve naprej, bodo svojo dejavnost prikazali še z razstavo pokalov, medalj in fotografij s tekmovanj, ki so se jih udeležili.

TUDI MLADINA — V okviru osrednje občinske proslave 30-letnice pohoda legendarne XIV. divizije na Štajersko bo sodelovala tudi mladina. Občinska konferenca pripravila za 8. februar partizanski pohod in razgovor z borci na bohorskem območju. Te akcije se bodo udeležili tudi mladi iz naše občine.

Šolarji so zvesti obiskovalci občinske matične knjižnice v Brežicah. Za simbolično letno članarino si sposodijo kolikor knjig hočejo. Tisti, ki veliko berejo, so zdaj precej na boljšem. (Foto: J. Teppey)

Premalo je cvenka za kulturo

Potreb za sod denarja brez dna - Odločati se bo treba premišljeno

Če imaš dovolj, je lahko deliti, če nimaš, mnogo težje. Pri denarju je že tako, da je treba računati samo s tistim, kar je v blagajni, na obljube pa je bolje počakati. Preveč bi se usteli, če bi vnaprej razporejali tisto, kar naj bi se morda še steklo v blagajno. In tako letošnji program temeljne kulturne skupnosti v Brežicah upošteva v predlogu predračuna le za 17 odstotkov povečana sredstva iz minulega leta.

Ves program preveča tale osnovna misel: kulturne dobrine čim bolj približati delovnim ljudem. Izvršni odbor občinske kulturne skupnosti predlaga, naj bi se naprej posvečali pozornost razstavljanju pomembnejšega muzejskega gradiva, omogočili nadaljnja arheološka izkopavanja ter popis in pripravo fotografskega gradiva o etnografskih spomenikih, preden bodo propadli in izginili. V brežiškem gradu čakajo na ureditev in opremo prostori za galerijsko dejavnost, ki bo pri-

blizala kulturne vrednote širšemu krogu ljudi.

Temeljna kulturna skupnost bo še naprej podpirala gledališka gostovanja in skrbelo za napredek knjižničarstva. V občini je tudi več kulturnih spomenikov, ki kličejo po obnovi. Lani je dobil novo streho bizeljski grad, ki je tako vsaj na zunaj zavarovan pred propadanjem. Zakrpana je bila streha na brežiškem gradu. Na tem kulturnozgodovinskem spomeniku so obnovili tudi dve fasadi. Letos ga bo treba obnovljati naprej. Tudi pišečki grad propada in čaka.

SOSEDSKO POMOČ OŽIVLJAJO

Občinska organizacija Rdečega križa v Brežicah se v svojem programu zavzema za akcijo sosedске pomoči v mestu in na vasi. Vedno več je osamljenih starejših občanov, ki ne morejo sami skrbeti zase zaradi bolehnosti in starostne izčrpanosti. Namen sosedске pomoči je da bi jim pomagali s prijazno besedo in z drobnimi uslugami in jim tako olajšali samotno starost. O tem, kako nuditi sosedsko pomoč, bodo njeni organizatorji zvedeli več na seminarju, ki bo v drugi polovici februarja v Brežicah. Občinski odbor Rdečega križa prireja razen tega tudi dvajseturne tečaje o negi bolnika. V to akcijo nameravajo pritegniti tudi mladino.

NA REŠETU VINSKI ZAKON

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo se je v torek, 29. januarja, sestel na skupni seji s sekcijo za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL. Razpravljali so o osnutku zakona o vinu, zato so na sejo povabili tudi več kmetov kooperantov.

DO KOD MESTNO ZEMLJIŠČE?

Občinska skupščina Brežice bo danes dopolnila odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Ta se plačuje tudi za Dobovo, vendar samo za zemljišča v ožjem gradbenem okolišju mestnega značaja, ki obsega le del katastrskih občin Gaberje, Mihalovec in Vel. Obrež.

NOVO V BREŽICAH

VSAJ DVAKRAT NA LETO. — Na cestiščih mestnih ulic bodo poslej večkrat obnavljali prehode za pešce in druge označbe, da bodo pešci varnejši, vozniki motornih vozil pa ne po nepotrebnem v zadregi.

POMOČ ZA GRADITEV HLEVVOV. — Sklad za pospeševanje kmetijstva je dal šestim kmetovalcem finančno pomoč, ker so se odločili za postavitev novih hlevov. Razdelil je 7.434 din, oziroma vsakemu po 60 odst. od vrednosti načrta. Pomoč so dobili Jože Zmavec z Bojsnega, Miha Rožman iz Glogovega broda, Stanko Deržič iz Bukoška, Viktor Tomšič iz Gor. Skopice, Martin Bukovinski iz Koritnega in Ivan Urek iz Loč. Dva sta se odločila za mlečno proizvodnjo, štirje za pitanje živine.

DA ALI NE ZA KADROVSKO ŠTIPENDIJO? — Skupščina Kluba posavske študentov se ne ogreva za dodeljevanje tako imenovanih kadrovske študentske stipendije, češ da bodo le povečevale socialne razlike med študenti. Za uveljavitev tega načina

se namreč zavzema temeljna izobraževalna skupnost, ker meni, da bi študente s tem vezali na zaposlitev po študiju.

POZIDATI PRAZNE. — Urbanistični program občine Brežice predvideva zaščito pokrajine v okolici Dvorca in na platoju zahodno od Prilip. Sprejet je zazidalni načrt, po katerem bodo lahko zapolnili praznine med obstoječimi stanovanjskimi hišami. Dovoljena je postavitev devetih stanovanjskih hiš in vas bo s tem zaključena v strnjeno celoto.

VSAK DAN NOVE POPISNICE. — Na občinsko konferenco SZDL prihajajo s pošto številni predlogi evidentiranih kandidatov za bližnje volitve v predstavniške organe. Pri tem so se doslej izkazale zlasti krajevne organizacije SZDL, pešeno pa so se lotili postopka evidentiranja tudi v delovnih kolektivih in organizacijah Zveze komunistov. Do minulega petka je prispelo že 223 popisnic.

Kulturna skupnost bo letos izpeljala zamisel o ureditvi spominske sobe jezikoslovcu Pletterniku v Pišecah ter poskrbela za zaščito kmečke hiše v Pečicah, tipične za ta predel Slovenije.

Predlog predračuna TKS vsebuje še pomoč amaterski kulturi, gledališki, pevski in likovni dejavnosti ter dvema godbama na pihala. Upoštevano je tudi sofinanciranje kulturnega dela programa lokalne radijske postaje. Za vse to bi kulturna skupnost letos potrebovala 1,3 milijona dinarjev.

J. TEPPEY

120 GASILCEV V ŠOLSkih KLOPEH

V Brežicah bo ta mesec zaključen tečaj za gasilske častnike in tečaj za podčastnike. Sprva so slušatelji obiskovali predavanja trikrat tedensko, zdaj se srečajo v šoli le še enkrat na teden. V tečaju za podčastnike je 80 gasilcev v častniškem tečaju pa 40. Zastopani so člani vseh društev v občini. Prvi izpiti so napovedani že 2. februarja, ostali pa se bodo razvrstili do aprila.

Le mehaniki in prodajalci

Koga še šolati?

Nedavno srečanje predstavnikov celjskega Zavoda za zaposlovanje, predstavnikov gospodarstva ter družbenopolitičnih organizacij v Brežicah je pokazalo, da se bo v bodoče treba pogosteje sestajati in več sodelovati.

Tokrat je tekla beseda o načrtnejšem delu pri šolanju kadrov in zasedbi delovnih mest. Tega se v občini kljub lani sprejetemu družbenemu dogovoru niso držali. In vendar je vedno težje dobiti usposobljene ljudi na mnoga delovna mesta. Po drugi strani pa je nekaterih poklicev preveč. To velja predvsem za avtomehanike, frizerije in prodajalce.

Zelo težko je dobiti ekonomske tehnike, medicinske sestre, projektante, vodje kadrovskih služb in še vrsto drugih poklicev. V razpravi se je porodila želja, da bi šolski center v Brežicah odprl oddelke za ekonomske tehnike in medicinske sestre.

Tako bi učencem, ki končujejo osnovno šolo, približali poklicno izobraževanje, obenem pa reševali težave zaradi pomanjkanja ljudi z določeno izobrazbo. „Šolati moramo predvsem take kadre, ki jih potrebujemo,“ so dejali udeleženci omenjenega posveta.

V. P.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Jutranjka: sindikat že po novem

V organe sindikatov je vključen vsak sedmi delavec, v samoupravne organe celo vsak drugi - Krepi se tudi organizacija ZK

V Jutranjki ni bilo dirke s priglasenjem temeljnih organizacij združenega dela pri gospodarskem sodišču. To so v tem podnebnju opravili že oktobra lani. Novi samoupravni organizaciji so prilagodili tudi delo političnih organizacij. V soboto, 19. januarja, se je sestala sindikalna konferenca, ki združuje šest osnovnih sindikalnih organizacij iz TOZD in skupnih služb.

V skladu z novimi pristojnostmi TOZD ima vsaka osnovna sindikalna organizacija po tri komisije: za družbeni standard, kulturo in izobraževanje ter za šport in rekreacijo. Zanimivo za dejavnost konferenčne je poseben sporazum o njeni ustanovitvi. Sestčlanske delegacije osnovnih sindikalnih organizacij imajo v skupni konferenci le po en glas, delegati, stari do 27 let, pa sestavljajo še aktiv mladih delavcev, ki mora o vprašanih zanimivih za mlade razpravljati že pred sejo celotne konference. Osnovne sindikalne organizacije združujejo denar za dejavnost konferenčne po programu, ki mora biti urejen do konca januarja. V začetku februarja morajo z osnovnimi organizacijami skleniti dogovor o proračunu konference in prispevkih.

Za usklajevanje obsežne dejavnosti razmišljajo o zaposlitvi posebne tajnika. V okviru stare organiziranosti sindikatov so imeli ponavadi predsednika zaposlenega v upravi,

sedaj pa izhaja kar pet predsednikov sindikalnih organizacij iz neposredne proizvodnje. Od 470 delavcev, ki so vključeni v razne samoupravne organe, jih je 80 odst. takih, ki so v to delo vključeni prvič. Zaradi potrebe po usposabljanju pripravljajo spomladski seminarje za vse člane samoupravnih organov in vodstva družbeno-političnih organizacij. Na dvomesečni seminar za sindikalne in mladinske delavce v Jasnici pri Kočevju so prijavi kar šest delavcev, iz vsake osnovne sindikalne organizacije po enega, a so v prvo

skupino lahko poslali le dva; upajo pa, da bodo prireditelji seminarja lahko sprejeli še dva. Program sindikalne konference je zahteven in tudi obsežen. Nove komisije sindikalnih organizacij so že začele, zato so v tovarni prepričani, da bodo sprejete naloge tudi izvedli.

Podobno kot sindikalna organizacija se je organizirala Zveza komunistov. V Brežicah so ustanovili novo organizacijo, ki jo z organizacijo v Sevnici in Hrastniku veže svet ZK. A. ŽELEZNIK

BOŠTANJ: ODBOR ZA BOLJŠE CESTE

Na nedeljskem zboru občanov so izvolili 7-članski gradbeni odbor za asfaltiranje cest v Boštanju. V odboru so predstavniki gornjega in spodnjega dela vasi. S pripravami bi bilo treba pohiteti, saj bodo v kraj pripeljali stroje za asfaltiranje že spomladi, ko bodo urejali okolico nove šole, prav tako pa bi kazalo izkoristiti razne stroje, ki bodo v Boštanju na gradbišču novega mostu. Ker je mnogo pobud za asfaltiranje tudi v drugih krajih, bodo imeli prednost za družbeno pomoč tisti kraji, ki bodo sodelovali z večjo soudeležbo občanov.

Za dvorano

Zamisli o preureditvi dvorane v gasilskem domu

Sevnica že vsa leta pogrša boljše dvorano za kulturne prireditve. Izvršni odbor kulturne skupnosti je naletel na razumevanje pri odboru sevniskega gasilskega društva, da bi preuredili gornji del doma v primerne dvorane za večje prireditve. Sedanja dvorana ni bilo treba le ustrezno rešiti zunanje hrupe z železnice in ceste, kar bi lahko uredili z manjšimi dozidavami, pridobili pa bi še druge prostore. Gasilci že tako pripravljajo dozidavo treh garaž, z nadzidavo bi lahko znatno razširili oder.

V sedanjih razmerah ni mogoče misliti na gradnjo nove dvorane. Prvi izračuni kažejo, da bi bila preureditev sedanje dvorane edina možnost. Vloženi denar v to dvorano ne bo zgubljen niti takrat, ko bo mesto z leti le pridobilo novo dvorano, saj bi bila ena dvorana še vedno premalo. Dvorana v TVD Partizan pa bi ostal za telesno vzgojo, za kar je bilo tudi zgrajena. O zamisli za preureditev gasilskega doma bi se bilo treba čimprej odločiti, saj v celem mestu ni primerne dvorane za gostovanja ipd.

PRIZNANJE KOMISIJAM

Stab za spremljanje in usklajevanje akcije ustanavljanja TOZD je imel 15. januarja 3. sejo. Udeleženci so pohvalili delo komisij za pregled statuta pri občinski skupščini in komisijo za samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu. Pregledali sta vse samoupravne sporazume in dali pripombe, ki so jih delovne organizacije tudi upoštevale. Zaprošili so vse organizacije združenega dela, ki imajo svoje seje zunaj občine, da jim posredujejo potrebne podatke za oceno realnosti samoupravnih sporazumov, predvsem glede delitve premoženja svojih TOZD ali delovnih enot v Sevnici. Komisije so ugotovile, da je v občini še vedno 10 manjših enot, ki so del večjih organizacij s sedežem izven občine, a o njih nimajo nobenih podatkov. Čeprav bodo težave, morajo slednji priti do pregleda tudi nad temi organizacijami.

SEVNIŠKI PABERKI

MLADINSKI KLUB: - TEŽAVEN ZAČETEK - Klub mladih, ki je še pred iztekom minulega leta pričel spet delati v prostorih taborniškega doma za Kopitarjo, se še bori z začetnimi težavami. V začetku februarja nameravajo prirediti ples z ansambлом „Plamen“ iz Celja. Ker želijo pridobiti več članov, nameravajo pri snaku baru Kolodvorske restavracije v Sevnici urediti omario za obvestila o delu kluba. Mesto premore mnogo mladih, zaenkrat pa je še mariskateri vaški mladinski aktiv številnejši.

GD BOŠTANJ: BOGAT PREGLED DELA - V nedeljo ob 7.30 bo v osnovni šoli občni zbor prostovoljnega gasilskega društva. Delavno društvo ima za preteklo obdobje kaj pokazati: društvu dobro služijo novi gasilski kombi, imajo novo motorno brizgalno, električno sireno, obnovili pa so tudi gasilski dom.

AMD: CENEJŠI TEČAJI - Upravni odbor sevniskega Avto-moto društva se je na zadnji seji pridružil dogovoru slovenskih društev o enotnih cenah za šolanje novih voznikov. Teoretični del tečaja za voznike motornih vozil bo posledaj cenejši za 20 dinarjev; veljal bo 260 dinarjev. Za 5 dinarjev bo tudi cenejša praktična

vožnja z lastnim vozilom ob inštruktorju, ura vožnje bo posledaj veljala 45 dinarjev.

NAVAL NA PRALNE PREŠKE - Še pred minulim tednom se je razvila prava nakupovalna mrzlica za pralne praške po sevnških trgovinah. Še taka reklama ne bi mogla vzbuditi tako mrzličnega nakupa, kot to sprožijo govoricе o podražitvi. V največjem pritisku so nekateri kupovali tudi po 10 trikilogramskih zavrtkov. Sevnška trgovina je v tem pritisku uspešno skrbela za nove zaloge. Sredi minulega tedna so bile v samopostrežbah spet običajne skladovnice različnih vrst praška kot pred zadnjo nakupovalno mrzlico. Tako lahko pridejo do praška tudi tisti, ki nimajo denarja za take zaloge in ga kupujejo sproti.

BANKA: SKOZI UHO KLJUČAVNICE - Novi prostori podružnice Ljubljanske banke imajo dokaj nenavaden vhod, kot se je izkazalo, odkar so gradbinci odstranili ograjo. Navsezadnje mala vrata tudi lahko vzbujajo pozornost. Ob tem pa dajejo še videz, da je za vrati vse dobro spravljeno, kot se za denar spodobi, saj je vhod najbolj podoben luknji za ključ pri ključavnicah!

Za pomoč invalidom

Pred ustanovno skupščino društva

V sevnški občini je registriranih 600 raznih invalidov; večina jih izhaja iz območja Krmelja. Že od maja lani deluje v Sevnici iniciativni odbor za ustanovitev društva invalidov. Ustanovni občni zbor bo v nedeljo ob 8.30 v domu TVD Partizan v Sevnici.

„Obstoječi seznam invalidov so nepopolni in tudi netočni,“ nam je povedal predsednik iniciativnega odbora Franc Žvegljic. S težavami poklicne preključitve se je srečal že kot mlad delavec. Vendar pa vse od Celja do Ljubljane na tem območju ni našel društva, ki bi lahko pomagalo takim, kot je sam, ali še dosti hujšim primerom.

„Društvo naj bi imelo svoja poverjeništa v vseh krajevni skupnostih. Zaenkrat se dela šele v treh krajih: Krmelju, Loki in Sevnici. Pripravljenost za sodelovanje v društvu kaže zdaj 100 članov. S pomočjo organiziranosti v društvu bi radi izboljšali položaj invalidov, nudili pravno pomoč, bdeli tudi nad varstvom pri delu in seveda združevali dejavnosti poverjeništev. S pomočjo staršev in skrbnikov naj bi v društvu skrbeli tudi za invalidno mladino,“ pripoveduje o nalogah društva.

FRANC ŽVEGLJIC: „Društvo je nujnost!“

Rešiti morajo še vprašanje društvene pisarne, kamor se bodo lahko obračali člani društva za pomoč. Pričakujejo, da bodo v kolektivih naleteli na razumevanje za podporno članstvo, kar bi poleg skromne članarine predstavljalo vir financiranja organizacije.

A. Ž.

Kje še šepa pomoč nerazvitim?

Pomoč nerazvitim občinam je zaustavila njihovo nazadovanje - Za šolstvo naj bi ostala 60-odst. udeležba republike - Več za kulturo

Od rojstva zakona o pospeševanju nerazvitih občin sta minili dve leti in pol. Odborniki trebanjske občinske skupščine so minuli četrtek na seji ugodno ocenili doseganja prizadevanja. Posebno so pohvalili prizadevnost komisije pri izvršenem svetu.

Seveda ne manjka pripomb za še boljše sodelovanje. Nekaj jih je posredoval Janez Mihevc kot delegat v zboru delegatov slovenskih občin še na lanskem zasedanju. Olajšave za obresti so pospešile iskanje prizvodnih programov. Trebanjska občina je v okviru nerazvitih občin uživala možnost za večjo soudeležbo republike pri kreditih za gradnjo šol, letos pa se predvideva 50-odst. udeležba občin, kar je huda zahteva. Kljub samopriskrbi občanov in prispevku delovnih organizacij ni mogoče zagotoviti tako velike udeležbe občine.

Krojači: letos svojo streho

Skrben kolektiv si je že sam priskrbil opremo

Trebanjsko krojaško podjetje v kljub mnogim selitvam v preteklosti še nima primernih delovnih prostorov. „Gostovanje“ v stari šoli moti krojače, ker so prostori neprimerni, pa tudi šolnike, ki bili stare šole spet veseli zaradi znane prostorske stiske.

Te dni krojači čakajo na odobritev lokacije za novo gradnjo pri železniški postaji. Idejni načrt že imajo, vse skupaj pa naj bi veljalo 1,80 milijona dinarjev.

Mali, 27-članski kolektiv s sedmimi vajenci se z novimi prostori veseli predvsem boljših delovnih pogojev. Kot je dejal direktor Lado Javornik, podjetje tudi v bodoče ne namerava opustiti obrtniškega načina proizvodnje, kar je tudi v skladu z zamislimi načrtovalcev razvoja občine. Nekdo je namreč potreben tudi za obrtniške usluge. V podjetju sprejmejo vsakega naročnika. Usmerili so se predvsem na izdelovanje uniform, od gasilskih do železničarskih.

GASILCI SE ŠOLAJO

Za podčastniški tečaj, ki ga je pripravila občinska gasilska zveza, stroške pa krije občinski gasilski sklad, je med prostovoljnimi gasilci v občini veliko zanimanje. Svoje člane je poslalo na tečaj kar 26 društev, manjka le 8 društev. Vseh kandidatov je 45, izobražujejo se v prostem času ob sobotah in nedeljah.

PREDAVANJA ZA ZRVS IN OBČANE

Občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin pripravlja predavanja iz programa vojaško-strokovnega usposabljanja. Predavanje o okupaciji v sodobnih razmerah bo po krajevnih odborih ZRVS: včeraj je bilo v Trebnjem, v nedeljo ob 8. uri bo v osnovni šoli Veliki Gaber, ob 10. uri v zadržnem domu v Šentlovcu, ob 14. uri pa v dobrniški osnovni šoli. V ponedeljek ob 17. uri bo predavanje v Šentrupertu, v torek ob isti uri na Mirni, v sredo pa ob 17. uri v domu Svobode v Mokronogu. V Velikem Gabru, Šentrupertu in Dobrnju bodo ob tem predavanju pripravili še dvojce predavanj za aktiviste Zveze mladine in Zveze borcev.

GD PONIKVE: ŽENSKA DESETINA

Gasilsko društvo Ponikve je lani dobilo nov avto, ustanovili so tudi doslej prvo žensko gasilsko desetino v občini. Sestavljajo jo predvsem mlade gasilke, ki bodo ob strokovnem izpopolnjevanju lahko še mnogo dosegle. Borijo se z denarnimi težavami.

B. D.

preteklosti ni bila deležna republiške pomoči celo taka pomembna dejavnost, kot je Tabor likovnih samorastnikov. Kot so ugotovili na seji občinske skupnosti, je slaba pomoč republike zakulturo posledica neorganiziranosti republiške kulturne skupnosti.

V prihodnje bi lahko dosegli še večje uspehe od primernem sodelovanju v regiji.

A. ŽELEZNIK

GORENJI VRH: GASILCI ZA BRIZGALNO

Kmalu po novem letu je prizadevno gasilsko društvo nabavilo 300-litrsko brizgalno. Vse pohvale vredna je gesta samih članov: za začetek zbiralne akcije je vsak član društva prispeval kar po 200 dinarjev! Tako so sami gasilci v svojih vrstah zbrali 6.000 dinarjev. Takšna pripravljenost ne le za delo v društvu, temveč tudi za denarno pomoč je tudi drugod. Tudi v Račjem selu so člani društva prispevali po 150 dinarjev za brizgalno.

DOGOVOR O POMOČI DELAVSKI UNIVERZI

Na zadnji seji občinske skupščine so se odborniki ogledi tudi za to, da delovne organizacije prispevajo po 0,3 odst. od neto osebnih dohodkov. O tem bodo morali sprejeti poseben družbeni dogovor, delavska univerza pa bo morala ponuditi tudi program svojega dela. Odborniki so pohvalili prizadevanja sedanjega vodstva delavske univerze, ki je v zadnjem času doseglo lepe uspehe pri izobraževanju delavcev.

GD TREBNJE POTREBUJE NOV DOM

Zadnjega občnega zbora GD Trebnje so se člani udeležili skoraj 100 odst. V preteklem letu so dobro delali, imeli so tudi več javnih praktičnih vaj. Ker se mesto in industrija v njem naglo razvijata, bi potrebovalo društvo večji in sodobnejši dom. Lani so kupili nov avto, starega pa prodali. Letos bodo slavili visok jubilej - 90-letnico ustanovitve društva. Slavje, ki ga bodo priredili za to priložnost, bo osrednja gasilska prireditev v občini. Žal so na občnem zboru manjkali predstavniki krajevnih družbeno-političnih organizacij.

B. D.

TREBANJSKE IVERI

SELA-SUMBERK: SE VEDNO BREZ TELEFONA - Čeprav je zbranca že nekaj denarja - občani so pripravljani prispevati marsikaj, od drog do dela - kraj še vedno nima telefonske zveze s svetom. Ker gre za načrt o povezavi iz druge smeri, kot so mislili nekoč, bi se bilo treba slednjiž že odločiti in pričeti dela.

KS SVETINJE: KDO BI MISLIL NA TEPKE IN LIPE! Na zadnji seji sveta krajevnih skupnosti so govorili tudi o vse manjši skrbi za sadjarstvo. Malokdo je še, ki cepi kakšno drevesce, da bi rodilo boljši sad! Iz leta v leto izginjajo še 200 do 300 let stare sneg, ker jih pač neizprosmo lomi sneg. Čeprav bi marsikatera lipa nudila prijazno senco ob hišah, jih le malokdo sadi.

ŠAHOVEC, VRHE: PSI KLA TEŽI - Tod okoli je toliko psov klatcev, da morajo otroci delati velike ovinke, da se jim izognejo, ko gredo v šolo. Občinska skupščina je minuli četrtek sprejela poseben odlok, ki ureja skrb za pse. Poslej bo treba vsepovsod vestno skrbeti za cepljenje in ne bo več mogoče izvajanje. V bodoče bodo lastnike psov obveščali celo z vročilnicami. Le s korenitimi ukrepi se lahko obvaru-

jemo pred tako nevarnostjo, kot je steklina. Kdor ni na čistem s prijavo svojega psa čuvaja ali z drugim, naj vse potrebno čimprej uredi, sicer bo imel sitnosti.

PETER-JELŠEVEC: KDO UNICUJE CESTO - SEveda je vprašanje, če sploh gre za cesto, tako slaba je! To je bolj vaška pot. Vsekakor ni kos težkim tovornjakom, kot jih uporablja Gozdno gospodarstvo. Obvestila posameznim organizacijam o dovoljenih osmih pritiskih niso dovolj, boljši bibili znaki in ukrepi proti kršiteljem, četudi je kateri že kdaj kaj za to pot tudi dal. Cesto bi bilo treba tudi posuti res s peskom, ne pa z gradivom, ki dela le blato!

MIRNA: ŠIRŠE SODELOVANJE ZA DOM PARTIZANA - Zapisali smo že, da v mirenskem Partizanu „straši“, ker vrata kar lupotaju sem in tja in podobno. Naj jih člani Partizana še tako zaklepajo, jih otročaji spet odpirajo. Nasploh je upravni odbor društva lani že dosti storil, da bi preprečil nadaljnje propadanje doma, med drugim so tudi prekrili streho. Temeljita preureditvena dela bi veljala vsaj 200 tisočakov, tega pa samo društvo ne zmore.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Kakšno šolstvo, otroško varstvo, kulturo in telesno vzgojo hočejo

Pa tudi koliko so pripravljeni in zmožni za vse to dati - Kaže, da je kočevski občini potrebna pomoč republiškega izravnalnega sklada

Tudi v kočevski občini poteka v teh dneh razprava o programih interesnih skupnosti in njihovo usklajevanje, pa tudi razprava o družbenem dogovarjanju o osnovah programiranja nalog in oblikovanju sredstev za skupno in splošno porabo. Po domače povedano: interesne skupnosti, ki skrbijo v občini za vzgojo in izobraževanje (TIS), otroško varstvo (trenutno še svet za otroško varstvo pri TIS), kulturo (TKS) in telesno kulturo (TTKS), so pripravile načrte, kaj bodo letos delale in koliko bo to veljalo.

Podobne načrte bodo pripravile še vse pokrajinske skupnosti (zaposlovanje, zdravstvo) in republiške skupnosti (razen že doslej naštetih še:

Pogreb

„Mami, nobeden ti ne bo rekel besede!“ je nad odprtim grobom na nedavnem civilnem pogrebu v Kočevju potožil mrtvi ženi mož. Še posebno mučno je bilo, ker je skoraj hkrati potožil razmeroma svečan cerkveni pogreb. Pogrebi so izrekli marsikatero pikro na ta ali on račun. Nekateri so menili, da bi morala KS organizirati ne le pogrebe, ampak poskrbeti tudi za govornike.

Dosedanja praksa je pokazala, da je najslabše takrat, kadar je pri pogrebu veliko organizatorjev. Takrat se drug na drugega zanaša, da bo organiziral to ali ono, končno pa ne organizira nihče nič.

Podobni neljubi dogodki, kot smo ga omenili v začetku, se ne bi smeli več dogajati. Zato bi morala občinska skupščina uzakiniti predlog, da je za tehnične storitve v zvezi s pogrebom dolžna poskrbeti krajevna skupnost, za govore in drugo v zvezi z organizacijo pogreba pa delovna organizacija, kjer je bil pokojnik zaposlen. Če pokojnik ni bil nikjer zaposlen, potem bi morala govor in drugo organizirati delovna organizacija, katere član je bil pokojnikov zakonec ali starši. Za upokoje pa bi moralo vse pripraviti društvo upokojevcov.

Seveda bi se na pogrebu lahko predstavniki organizacij ali društev, kjer je najbolj prizadevno delal.

J. P.

znanost, pokojninsko in invalidsko zavarovanje) pa seveda tudi državna uprava (občinski in republiški proračun).

V občini potekajo zdaj razprave o potrebah občinskih skupnosti, saj za ostale niti še nimajo podatkov. Rok za podpis dogovorov o njihovem financiranju je 28. februar. Po sedanjem predlogu naj bi se letos poraba za te zadeve v primerjavi z lani lahko povečala za največ 18,4 odstotka — ponekod več, drugod manj — prednost pri porabi pa naj bi imela kultura in telesna kultura, ki sta bili doslej zapostavljeni.

Prvi izračuni in usklajevalni sestanki so pokazali, da so zahtevki skupnosti precej večji, kot bi bilo sprejemljivo za občinsko gospodarstvo in kot je načrtovano. Skupnosti so že same zahtevke zmanjšale na najnujnejše, vendar so v primerjavi z republiškim predlogom ti zahtevki še precej večji.

Zdaj bodo v občini natisnili programe vseh interesnih skupnosti ter jih poslali vsaki družini. Nato bodo sestanki vseh interesnih skupnosti, na katere bodo povabljeni vsi občani, da bodo lahko povedali svoje mnenje, zahteve in predloge. Potem bodo sestanki v delovnih organizaci-

jah, kjer bodo delovni ljudje povedali, kaj so pripravili in sposobni financirati, oziroma kaj potrebujejo.

Vendar je že zdaj razmeroma jasno, da kočevska občina sama niti vseh svojih najnujnejših potreb ne bo mogla financirati. Tolikokrat poudarjena, a nikjer upoštevana redka naseljenost in velika prostranost občine zahtevala sorazmerno na prebivalca veliko več stroškov.

Prav za take in podobne primere pa je zelo verjetno namenjen republiški izravnalni sklad, ki bo kril del stroškov za tiste občinske skupnosti, ki same ne bodo mogle zbrati denarja za kolikor toliko redno poslovanje.

J. PRIMC

LE HRVAŠKI TV PROGRAM

Lastniki televizorjev v zgornji Kolpski dolini se jezijo, ker ne morejo „ujeti“ ljubljanskega programa. Če ga kdaj le dobijo, je slika zelo meglena. Če ne bi dobili programa iz Zagreba, bi lahko televizorje zmetali v staro šaro oziroma Kolpo. Za Kolpsko dolino je potreben dober oddajnik.

J. K.

Program želja in potreb

Program KS Kočevja zajema vseh dejavnosti, ki jih občani potrebujejo

Krajevna skupnost Kočevje-mesto je izdelala osnutek programa dela in nalog za letos, v njem pa je predvidela tudi nosilce nalog in rok za izvršitev posamezne naloge.

Program je razdeljen na več poglavij, ki imajo naslove: organizacija dela in samoupravni odnosi, socialno in zdravstveno varstvo ostarelih in bolnih občanov ter varstvo otrok, šport in rekreacija, varstvo narave in okolja, turizem, stanovanjska vprašanja, splošni ljudski odpor in civilna zaščita, upravljanje z objekti posebnega družbenega pomena, likovni salon, komunalna in ostala dejavnost KS. To pomeni, da zajema program skoraj vsa področja in dejavnosti, ki jih potrebujejo občani znotraj krajevne skupnosti.

O tem programu bodo razpravljali in ga sprejeli na sestankih odborov za posamezna območja mesta oziroma KS. Odbori že delajo. Izjema je središče mesta, ki je tudi najgostejše naseljeno, a še nima odbora. Vendar ga bodo ustanovili v teli dneh.

Posamezna dela programa bomo poskušali prikazati občanom v naslednjih številkih našega lista.

Zatajevano očetovstvo

Današnji načrtovalci zgradb in njihovi graditelji se obnašajo do svojih stvaritev tako kot neodgovorni očetje do svojih nezakonskih otrok: skušajo jih pozabiti. Stavbe so spravili na svet, zdaj pa naj skrbijo zanje stanovalci in stanovanjska podjetja in si omi razbijajo glave, kako jih vzdrževati, popravljati ali celo uporabljati.

Izvajalci del se ne spomnijo sami, da bi odstranili pomanjkljivosti, ugotovljene ob prevzemu stavbe. Celo tako daleč gre, da teh pomanjkljivosti kljub zahtevam stanovalcev in stanovanjskega podjetja sploh ne odpravljajo, čeprav so to dolžni storiti.

Zato ni nič čudnega, če se načrtovalci sploh ne spomnijo, da bi čez leto, dve ali pet povprašali stanovalce, kako se v novih stvareh počutijo oziroma kakšne pomanjkljivosti so opazili. To bi načrtovalcem pomagalo, da v bodoče ne bi delali enakih napak, se pravi, da bi bilo v njihovo osebnost korist in v korist njihove delovne organizacije.

Take pomanjkljivosti so tudi v Kočevju, na primer: ravne strehe skoraj vseh stavb zatekajo; okna so nepravilna za pomivanje, saj nekaterih en sam niti ne more pomiti; če hočeš sneti ali le oprati vse šipe dvojnega okna, bi moral razdreti centralno kurjavo, ki ovira in onemogoča odpiranje ali pomivanje okna; v dnevnici sobi ni nobena stena prazna, saj so na treh vratih in okna, na četrta pa velik radiator itd., itd. Stranišče in kopalnica bi morala biti ločena vsaj v večjih stanovanjih.

Ustvarjalci naj bi torej ne izgubljali stika s svojimi „otroki“ in naj bi jih ne pozabljali oziroma zavrgli.

J. PRIMC

SPOMIN NA LENINA

V počastitev 50-letnice smrti velikega revolucionarja Vladimirja Iliča Lenina so učenci osnovne šole Kočevje priredili 21. januarja krajo proslavo.

V. I.

UREDNIKOVA POŠTA

Gotovo ste že sami opazili, da je tiskarski skrat zamenjal odstavke v članku o ustanavljanju TOZD v gozdarski panogi pri ZKGP Kočevje. Z nekaj truda ste sami spravili vse na pravo mesto. Vendar pa je skrat zagodel še tako, da je izpustil TOZD Gozdarstvo Draga. Za napako se bralcem opravičujemo.

J. P.

Trgovina v Dolenji vasi je razmeroma z vsem dobro založena, kot pač je lahko vaška trgovina. V njej dobiš tudi sadje, šolske potrebščine, posodo, da o hrani, pijači in drugem niti ne govorimo. (Foto: J. Primc)

Ustanovili sindikat kovinarjev

Poglavitne naloge: krepiti samoupravljanje in delavsko kontrolo, boj proti alkoholizmu - Za predsednika so izvolili Franceta Zajca

Na ustanovnem zboru občinske sindikalne konference delavcev kovinske industrije, ki jo sestavljajo delegati osnovnih organizacij sindikata RIKO, ITPP, ŽIČNICA in DONIT iz Sodražice, so za predsednika izvolili Franca Zajca iz RIKA, za podpredsednika pa Milana Pirca iz DONITA.

Konferenco bodo predstavljali v občinskem svetu Zveze sindikatov Franc Zajc, Milan Pirc, Blažo Čirič in Stane Kromar. Delegata za medobčinsko konferenco sindikata delavcev kovinske industrije sta Milan Arko in Milan Cvar. Za delegata v republiško konferenco sindikata delavcev kovinske industrije je bil izvoljen Franc Zajc, za sekretarja konference pa je bil imenovan Karel Oražem.

Na zboru so se pogovorili o samoupravljanju v temeljnih organizacijah združenega dela in o uveljavljanju samoupravnih pravic na vseh ravneh. Ugotovili so, da si bo moral

sindikat prizadevati za dosledno uresničevanje samoupravnih sporazumov, ki odredajo pravice delavcev v TOZD. Zavzeli so se tudi za čimprejšnjo uveljavitev delavske kontrole v TOZD in predlagali, naj bi občinsko sindikalno vodstvo organiziralo seminar za vodstva osnovnih sindikalnih organizacij o delovanju delavske kontrole.

Predlagali so tudi, naj bi se sindikat vključil v akcijo proti alkoholizmu, ki ima svoje častilce tudi med delavci. Razpravljali so še o drugih vprašanjih, na primer o bližnjih volitvah, ki so za sindikate — tako so ugotovili — ena najdogovornejših nalog v sedanjem času.

SLABA CESTA

Med občinskimi cestami na območju ribniške občine je med slabimi tudi cesta Sodražica—Jurjevica, posebno pa na odseku Jurjevica—Lipovščica. Na njej je precej lukenj. Prometa je tu precej, ker po njej hodijo oziroma se vozijo delavci v tovarno v Jurjevici. Zaradi lukenj uničujejo motorna vozila, pa tudi voznika s kolesom ni prijetna. KOMUNALI predlagamo, naj cesto popravijo.

LETOS NOV BLOK

Gradbeno podjetje ZIDAR iz Kočevja je začelo pripravljati dela za gradnjo 26-stanovanjske hiše za gozdarskim domom v Ribnici. Po predvidenem načrtu naj bi bila stavba, ki bo veliko pomagala pri omilitvi stanovanjske stiske v Ribnici, narejena še letos.

PAPIR ZA KUMROVEC

Učenci osnovne šole Loški potok so spet nabrali nad 1.000 kg papirja. Zdaj čakajo, da bo prišel ponj tovarnjak podjetja DINOS. Iztržek bodo namenili gradnji spominskega doma v Kumrovcu.

Še premalo evidentiranih

Nekatere KS in TOZD še nič evidentirale

Socialistična zveza in sindikat v ribniški občini, ki vodita priprave na bližnje volitve, sta že opravila precejšen del nalog, predvsem na področju evidentiranja možnih kandidatov za delegacije. Še vedno pa ima volilna komisija pri SZDL mnogo premalo evidentiranih kandidatov za delegacije.

O podrobnejših pripravah na volitve in podrobnejšem pregledu evidentiranih možnih kandidatov bomo poročali prihodnjič.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

ZARADI BOLEZNI PRELOŽENO — Prva seja nove občinske konference ZK Ribnica bi morala biti že pretekli teden. Zaradi bolezni sekretarja Danila Moharja je bila za nedoločen čas preložena. Na prvi seji bo konferenca med drugim izvolila tudi novega sekretarja. Po sedanjem predlogu naj bi bil to Franc Grivec, dosedanji sekretar občinske konference SZDL.

BOJEVITI PETELINI — V zadnjem obdobju je bilo v ribniški občini nekaj malo večjih pretepov. Pravi, da je kljub izvozu v Nemčijo ostalo doma dovolj bojovitih in pretepaških sil. Če bo šlo tako naprej, se bodo tuje države otepale zaposlovanja Ribničanov, češ da bi z njimi uvozili hkrati revolucijo. Podrobnosti o pretepih nam niso znane, ker nam postaje milice ne dajejo več podatkov. Po ovinkih smo le zvedeli, da sta v nekem večjem „ravsu in kavsu“ vodila obrambo Pile in Kovarčič, vendar zgodovina molči o uspešnosti. Edina uporabna izjava, ki smo jo dobili, je bila: „Reveč je vedno tepen.“ Vendar se za to ne vemo, na katero stran oziroma na koga se nanaša.

DOM JLA PRED STARTOM

Pred nekaj dnevi so se v Ribnici sestali predstavniki JLA, projektantov in skupščine občine Ribnica ter se podrobneje dogovorili o gradnji doma Jugoslovanske ljudske armade v Ribnici. Gradnja doma JLA v Ribnici se bo pričela že letos junija ali julija, tako da bo dom/pod streho do konca leta. Dom bo odprtega tipa in bo koristno služil kot osrednji družbeni center za potrebe JLA in ostalega prebivalstva Ribnice in okolice. Med drugim bo v njem večja dvorana za kulturne in druge prireditve, knjižnica, ogledišče, nekaj prenočišč, ob domu pa tudi vrsta športnih objektov. S projektanti so si ogledali tudi lokacijo, že vrsto let rezerviran prostor nasproti ribniške pošte.

medved odgovarja

Zakaj ne obiskuje republiške šole za sindikalne voditelje na Jasnici noben slušatelj iz ribniške občine? — Ker je Jasnica preblizu in ne bi dobil dnevnice.

DROBNE IZ KOČEVJA

SREČA V NESREČI — Sportna stava in loto sta zajela velik krog občanov, ki pa zadnje čase nimajo sreče, ker so sedaj na stavnih listih italijanski nogometni pari. Bolje bo, ko bodo spet domača nogometna tekmovalna. Od teh stav dobi naš Center za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov okoli 20.000,00 din na leto.

SE ZMESNJAVA — Zaradi novih in starih dinarjev je še vedno zmesnjava. Še vedno preračunavamo vse na stare dinarje. Tega ne delamo samo potrošniki, temveč tudi trgovci in v skoraj vseh sredstvih javnega obveščanja beremo in slišimo vrednosti v novih in še v starih dinarjih. Temu bi bilo treba narediti konec, saj je tak položaj posebno težak za tuje turiste.

PREGLEDI SE V KOČEVJU — Tehnični pregledi vseh vrst avtomobilov in prikolic bodo vendar še v Kočevju, in to v delavnicah podjetja AVTO. Bilo je že določeno, da bodo pregledi v Ljubljani. Domačini pa so z računi dokazali, da bi bili stroški zelo visoki in da bi bilo to negospodarno. Potem so tudi pri-

— Kdo bo bodoči župan? — V gostilni pri Štmcu, kjer se zbira vsa medvedja smetana, nismo še nobenega evidentirali.

KOČEVJSKE NOVICE

Volitve bodo politični boj

Politično bitko morajo voditi komunisti - Najvišji politični organ v občini čaka trdo delo - Tudi prebivalcem vasi se je treba posvetiti

Komunisti morajo zelo aktivno delovati tudi v drugih družbeno političnih organizacijah, predvsem v SZDL. Kmalu bodo namreč volitve, prešli bomo z odborniškega na delegatski skupščinski sistem. Izvedba tega bo terjala veliko naporov za politično bitko, ne čelu katere bodo morali stati in jo voditi komunisti. To so poudarili na nedavni seji črnomaljske občinske konference ZKS.

Čeprav so se konference udeležili delegati, ki so bili izvoljeni šele pred nedavnim, je bilo delo konference

prilagoditi in izvedbi skupščinskih volitev, odnosov med partijskimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi, med TOZD in krajevnimi skupnostmi, idejnopolitičnemu izobraževanju, delovanju v drugih družbenopolitičnih organizacijah ter delu komunistov v vaseh, kjer so bili prebivalci doslej od dela komunistov preveč oddaljeni. Mi se moramo približati njim, ne pa oni nam. Ker pa smo se jim doslej premalo približali, imajo vpliv na prebivalce vsi drugi. Komunisti v občini so spoznali, da so aktivistično delovanje v vaseh zanemarili, da so na kmete pogosto kar pozabili, tako kot mnogi drugi. „Spomnil smo se jih takrat, ko smo od njih kaj zahtevali. Dali pa smo jim boro malo,“ je povedal dosedanji sekretar komiteja Jože Vajs.

Zato so se na seji domenili, da bodo komunisti poživilo delo na terenu, pomagali obuditi delo vseh krajevnih družbenopolitičnih organizacij in društev in z njihovo pomočjo pomagati vsem prebivalcem.

Konferenca je menila, da bodo morale organizacije ZK v delovnih organizacijah vso pozornost posvetiti razvoju TOZD in OZD, proizvodnim procesom, bodočim načrtom, povečanju produktivnosti in discipline zaposlenih. Razen tega se bodo morali komunisti idejno usposabljanje. Osnovne organizacije ZK se bodo morale okrepiti, ker bodo le močne in enotne zares sposobne. V organizacijah si bodo morali zastavljati povsem konkretne naloge in preverjati njihovo izpolnjevanje.

Tudi na področju gospodarstva čakajo komuniste pomembne naloge. Še bo treba iskati možnost za združevanje, izboljševati vsebine samoupravnih sporazumov, ki so bili izdelani v časovni stiski, ter se temeljito pripraviti na dogovarjanje z uporabniki denarja, ki ga služijo zaposleni v gospodarstvu.

BRANKO PODOBNIK

Praznik bo res svečan

Črnomaljci so že pričeli praznovati občinski praznik - Proslava dveh skupščin

Praznik črnomaljske občine bodo letošnji občani proslavili še posebno slovesno. Na dan, ki so si ga izbrali za praznik - 19. februar je bilo pred tridesetimi leti v Črnolju prvo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Ta praznik bodo počastili skupaj s praznikom občine.

Praznovanja so se že pričela. Športnimi tekmovanji v malem nogometu, rokometu, streljanju in šahu. Sodelujejo ekipe iz Bele krajine in sosednje hrvatske občine Duga Resa. Vsa tekmovanja pa potekajo v organizaciji temeljne telesno-kulturne skupnosti. Učenci osnovnih šol bodo pisali posebne naloge o pomenu I. zasedanja SNOS za naš osvobodilni boj, najboljše spise pa bo posebna komisija nagradila. V vseh osnovnih šolah bodo predavatelji nekaj ur pripovedovali učencem o dogodkih, povezanih z zasedanjem SNOS.

Do 17. februarja bodo v vseh krajevnih središčih v občini pripravili kulturne programe, v teh dneh pa se bodo izvršile tudi filmske predstave v teh krajih. Med drugimi filmi si

bodo prebivalci lahko ogledali „Sutjesko“. Temeljna kulturna skupnost bo sredi februarja v domu kulture pripravila razstavo „NOV v Beli krajini“, razstavljeni eksponati pa naj bi še posebej poudarili pomen zasedanja SNOS.

V dneh pred praznikom bodo izročili namenu nov obrat „Iskre“, tržnico, trgovino in delikateso - vse to je zgradila kmetijska zadruga - prvi gostje pa se bodo lahko usedli tudi v prenovljeno gostišče Grad.

Dan pred praznikom, 18. februarja, se bosta na svečani seji Črnomaljske občinske skupščine pobratila občini Črnolje in Duga Resa. Na dan praznika bosta priredili republiška in črnomaljska skupščina skupno proslavo ob obletnici SNOS.

Ivan vse ve

„Če hočete kaj zvedeti o delu krajevnih skupnosti na Sinjem, vrhu ali kaj drugega o teh krajih, morate pa kar Ivana Snalerja povprašati. Tamle, v tistih hišah s številko 18 nad vrati, stanuje,“ mi je svetloval prvi vašačan, ki sem ga srečal v vasi.

Ivan Snaler je predsednik krajevnih skupnosti, v katero spada šest vasi in trije zaseki, zraven pa je tudi pri vseh drugih stvarih, ki so za kraj pomembne.

„Držimo se, držimo. Ne gremo od tod, čeprav so mnogi odšli. Pa vem, da se bodo vrnili. V zadnjem času se raje zaposlujejo v domačih krajih, na Vinici, v Črnolju, Semiču. Zato, da se lahko po službi pripeljejo domov in obdelujejo zemljo. Povem vam, da bi bilo na mnogih kmetijah namesto ostarelih in onemoglih starčkov slišati govorico mladih gospodarjev, če bi obstajal viniški „Novoteks“ že pred več leti. Tako pa so mnogi odšli v tujino!“

— V vaši krajevni skupnosti živi...?

„Okrog 700 ljudi. — Pa veliko socialnih problemov je med njimi. Predvsem med ostarelimi kmeti. Krajevna skupnost pa s skromnim proračunom kar ne more učinkovito pomagati. Lani smo imeli 15 tisočakov dinarjev, pa smo morali skoraj vse dati za drobilnik kamena, ki smo ga kupili, da laže popravljamo vaške poti. Sedaj se nekaj sliši, da bodo dobivale krajevnost skupnosti denar na drugačen način. Menda ga bodo dajale tovarne, v katerih so prebivalci zaposleni. Da bi le prinesli v našo blagajno kaj več...“

— Kaj pa boste letos?
„Najbrž krajevni skupnosti ne bo uspelo narediti nič posebnega, čeprav bi radi, če bi imeli denar, seveda, napeljali industrijski električni tok v Gorico, Dolenje njive in v Špeharso dolino. Pa vodovod bi si radi napeljali na Sinjem vrhu.“

Delavci „TGP“ so pričeli graditi poleg dveh stanovanjskih blokov, ki sta že pod streho, še tretjega... (Foto: B. Podobnik)

Zataknilo se je pri kulturnih zavodih

Občinska konferenca ZKS ostro obsodila prevlado osebnih interesov nad družbenimi

Sedaj, ko so se na novo konstituirane delovne organizacije vpisale v sodni register, delo članov občinskega štaba za konstituiranje delovnih organizacij in vseh komunistov v občini na tem področju še ni končano, so menili člani občinske konference ZKS, ko so se preteklo sredo v tem sestavu sestali na svoji prvi seji. Sedaj bo treba samoupravne sporazume, ki podpisani v časovni stiski, preveriti, in če bo treba, tudi spremeniti njihovo vsebino.

V nedavni akciji konstituiranja delovnih organizacij v občini in njihovega vpisa v sodni register se je „zataknilo“ pri kulturnih zavodih. Knjižnica, Belokranjski muzej, kino in delavska univerza se še niso konstituirali. Razen v muzeju v ustanovah ni nobenega redno zaposlenega delavca. Zato je občinski štab za spremljanje konstituiranja delovnih organizacij skupaj s temeljno kulturno skupnostjo predlagal, naj bi se omenjene ustanove združile v Zavod za muzejsko in kulturno-prosvetno dejavnost. Temu pa so predstavniki Belokranjskega muzeja nasprotovali.

Člani občinske konference ZK pa so na omenjeni seji ostro obsodili odnose, ki obstajajo predvsem v Belokranjskem muzeju. Ivan Škof je dejal, da vladajo v muzeju preživeli odnosi, da si je muzej v preteklosti skrajša z izsiljevanjem pridobil denar na račun drugih ter da tam osebni interesi prevladujejo nad družbenimi. Člani konference so sklenili, da bo treba odsej smotrnejše podeljevati denar za muzejsko dejavnost, zahtevali pa so tudi, da se sestanejo predstavniki muzeja, kina, delavske univerze in knjižnice s predstavniki temeljne kulturne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in predsedstva občinske skupščine ter se dogovorijo o združitvi kina, muzeja, delavske univerze in knjižnice.

Ko so govorili o gospodarstvu, so člani konference sprejeli tudi naslednje sklepe: komunisti morajo redno spremljati vsa gospodarska gibanja v občini, sodelovati pri pro-

gramiranju v delovnih organizacijah, saj so dobri programi pogoj, da bodo banke podprle investicije, komunisti morajo biti pobudniki združevanja gospodarskih organizacij v občini ter izven nje, opraviti pa bo treba tudi pregled obstoječih kadrov ter potreb po njem ter rezultatu take analize podrediti štipendijsko politiko.

Na seji so spregovorili o vlogi komunistov na prihodnjih skupščinskih volitvah, na katerih naj bi izvolili take delegate, ki bodo zagotavljali izvajanje novih ustavnih določil. Kritizirali pa so komuniste, ki se še vedno otresajo odločnega nastopa, ter osnovne organizacije ZK, ki v svojem okolju še vedno ne delujejo tako, da bi s svojim delom dajale vsebino dela tudi drugim družbenopolitičnim organizacijam in društvom.

B. PODOBNIK

TEKSTILCI SKUPAJ?

Na zadnji seji predsedstva metliškega občinskega sindikalnega sveta so se največ pogovarjali o bodoči organiziranosti sindikatov. Predlagali so, naj bi ustanovili metliško konferenco tekstilnih delavcev, v katero naj bi se vključile sindikalne organizacije iz Beti, Novoteksa in Kometa. Ocenili so dosedanji potek evidentiranja bodočih delegatov in ugotovili, da je število evidentiranih kandidatov - okrog 200 jih je - kar zadovoljivo, vendar so menili, da je med njimi premalo mladih. Spregovorili so tudi o ustanovitvi medobčinskega sveta sindikatov za Dolenjsko.

ŠE VEČ TOZD

Dislocirani obrati v metliški občini: „Novoteks“, „Mercator“ in Zdravstveni dom v Metliki so postali samostojne TOZD, obrat noveške Industrije motornih vozil na Suhorju pa še ni imel ekonomskih možnosti, da bi postal TOZD. Čež dve leti naj bi se tudi obrat toliko razvil, da bo lahko postal TOZD. Le-te naj bi ustanovili tudi v „TGP“, „Kmetijski zadruzi“ in v osnovni šoli, saj tudi v omenjenih organizacijah sedanje delovne enote še nimajo ekonomskih pogojev za ustanovitev TOZD.

SPREHOD PO METLIKI

ŠTIPENDIJE - Klub belokranjskih študentov je pripravil prejšnji teden v prostorih mladinskega kluba pogovor o štipendiranju, ki so se ga udeležili štipendisti in tisti, ki jim štipendije dajejo. Izkazalo se je, da bi bili podobni pogovori potrebni večkrat.

ZABAVA - V soboto, 2. februarja, bodo priredili godbeniki na pihala v Domu Partizana koncert, na katerem vabijo vse ljubitelje glasbe. Po koncertu bo na sporedu zabava, zabavni orkester pa bo ustregel željam tistih, ki jih bodo zasrbele pete.

VZORNI LASTNIKI - Lastniki hiš ob Cesti bratstva in enotnosti pri železniški postaji vzorno skrbijo za lepo in urejeno okolico hiš. Kar pre-

Tri mame

„Najbolj od vsega si želim, da bi se moj varovanec Cveto dokopal do kruha. Na dobri poti je, saj obiskuje prvi letnik poklicne gumarske šole v Kranju, in upam, da bo uspel,“ je povedala Marica Omerzel, ki je že petnajst

let skrbnica Cvetu Nemanicu. Toliko let, kolikor jih fant šteje. — Zakaj ste se odločili postati skrbnica?

„Pravzaprav je to dolga zgodba, pa naj jo povem čisto na kratko. Bila sem patronažna sestra, in ker Cvetova mama zaradi duševne prizadetosti ni mogla skrbeti za svojega sina, sem prevzela skrbništvo nad njim jaz.“

Cveto pa je bil vse do odhoda v Kranj v rejništvo. Še sedaj, kadar pride v Metliko, zelo rad obiše rejnico Marijo Nemanic. Ona mu je kot mama.

— Cveto ima potemtakem kar tri matere?

„Po svoje je to res. Njegova prava mama je le rahlo duševno bolna, in kljub temu da ne more skrbeti zanj, ga ima rada. Rada ga ima rejnica Marija Nemanic, pa tudi meni je priraste k srcu. Zal pa fant prave materske „nu-bezni ni nikoli čutil. Mame mu ne more nihče čisto nadomestiti...“

— Skrbite razen za Cveta še za koga?

„Tudi njegovi mami in še neki rahlo duševno prizadeti ženski sem skrbnica.“

— Je ta dolžnost naporna?
„Je. Zaradi letne nagrade ne bi tega dela nikoli opravičala. Le ljudje se mi smilijo.“

— Kakšni pa so rejniki v občini?

„Rejništvo pri nas, žal, ni razvito. Ljudje, ki se s tem vseeno ukvarjajo, pa so dobri in mislim, da se temu ne posvečajo zaradi koristi.“

B. P.

STOLI ZA VESELICE

Gasilci s Sinjega vrha so dobili lani darilo: obrat gozdnega gospodarstva jim je poklonil štiri kubične metre smerkovih hlodov, da si bodo lahko naredili stole in mize, ki jih gasilci potrebujejo za goste svojih veselice. Te so še vedno poglavitna „postavka“ njihovega vsakoletnega proračuna. Gasilci pa z denarjem zelo skrbno ravna in upajo, da ga bodo v doglednem času prihranili toliko, da bodo lahko razmišljali o novi motorni brizgalni.

Za občinski praznik bodo dobili Črnomaljci sodobno tržnico, ki so jo doslej močno pogrešali. V njej bo tudi obrat družbene prehrane. (Foto: B. P.)

ČRNOMALJSKI DROBIR

TV PRETVORNIK - Vniška krajevna skupnost namerava letos zgraditi nov televizijski pretvornik na Želju. Ko bo pričel služiti namenu, bodo lahko prebivalci Vinice, njene okolice ter tisti, ki živijo okrog Sinjega vrha, gledali tudi spored ljubljanske televizije.

DRAGI DOMOVI - Po prvih izračunih bo morala črnomaljska občinska skupščina letos za svoje občane, ki prebivajo v raznih domovih, plačati več kot 600 tisočakov, kar je 20 odstotkov več kot lani. Za toliko so se podražile oskrbnine v domovih.

VSI HITIJO - Zidarji, ki obnavljajo Grad ter gradijo novo tržnico z delikateso in trgovino kmetijske zadruge, in tisti, ki opravljajo zadnja dela pri novem obratu „Iskre“, v teh

dneh hitijo z delom. Vsi nasteti objekti naj bi bili namreč dokončani do 19. februarja, ko slavijo občani svoj praznik.

ČUDNA ZIMA - Kmetije na Sinjem vrhu, pa tudi drugod so zaskrbljeni nad letošnjo zimo. Ker ni snega, obstaja nevarnost, da bodo ponoči zmrznili posevki, še v večji nevarnosti pa je sadno drevje. Do srede februarja bo, če snega ne bo, pričelo brsteti, nenaдна slana pa lahko potem uniči letošnjo letino.

BREZ GOSTILNE - Kljub temu da imajo v nekaterih krajih, ki so približno tako veliki kot Sinji vrh, celo po dve gostilni ali več, na Sinjem vrhu nimajo gostilne. Prebivalci pravijo, da imajo „sladko vince“ doma in gostilničar v njihovem kraju ne bi shajal...

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

IVANKA KLEPEC

Ivanka Obranič, poročena Klepec, se je rodila 19. decembra 1913 v Papežih, v deželi Petra Klepca, v Cabranski dolini. Vsa njena družina in njen mož Jože Klepec iz Bezgovice so od začetka vstaje sodelovali v osvobodilnem boju. Poleti 1942 je bil sprejet v partijo, toda kmalu zatem so ga ujeli, zaprli in odgnali. Leta 1946 se je smrtno ponesrečil pri Obnovitveni zadrugi Ošilnica.

Ivanka je bila odgnana v internacijo s štiri leta starim sinkom in mesec dni staro hčerko. Z Raba so jih premestili v Gonars, kjer ji je Jožek umrl. Leta 1942 so ji Italijani obsodili na smrt in ustrelili 62 let starega očeta. Izropali so jim domačijo. Po italijanski kapitulaciji se je vrnila na pogorišče. Nemci so ji tik pred koncem vojne v Srednji vasi ubili še sestro Julko.

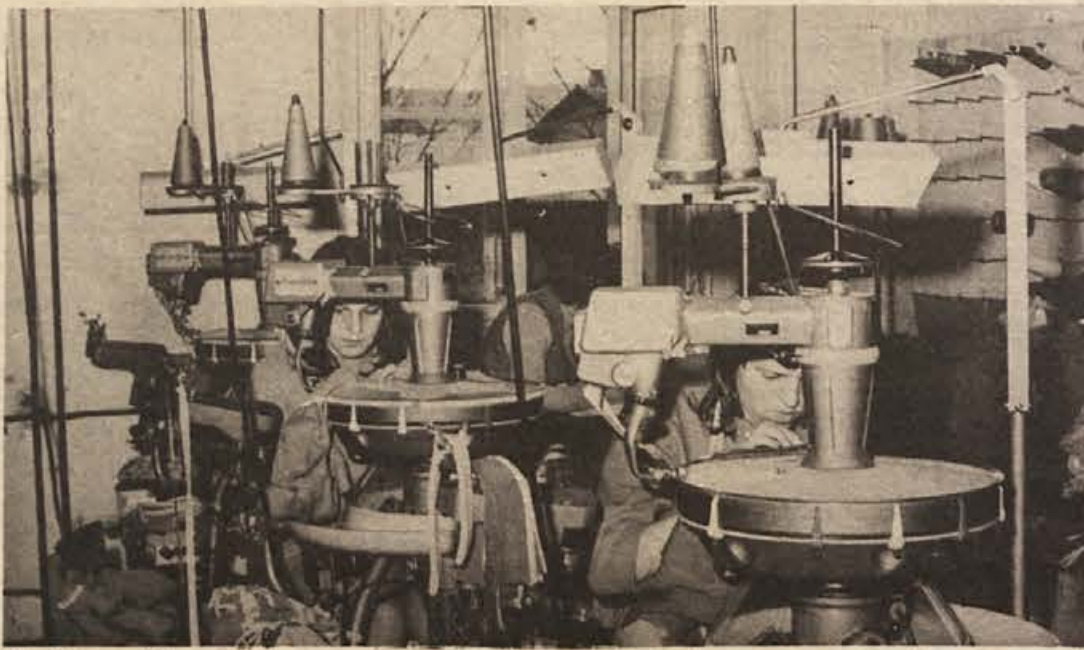
Po vojni si je brez tuje pomoči zgradila novo hišico, obdelovala zemljo, redila živali, vzgajala deklico, dokler ta ni odrasla in se poročila. Zet Jože Osmak je moral zdoma s trebutom za kruhom, ker ni bilo zanj zaposlitve. Vsi so pridno delali, si v Dolgi vasi pri Kočevju kupili iz svojih prihrankov krpico zemlje in skromno bajtico. Že hudo razbolela se ni ulegla, ampak je kar stoje premagovala bolezen za boleznijo. Toda 19. januarja jo je pri štedilniku, ko je kuhala, nenadoma pobrala smrt, kot veter kapljico rose.

Izginili smo spet eno skromno slovensko ženo. Od nje smo se poslovili 21. januarja na dolgovaškem pokopališču pri Kočevju.

TONE OZBOLT

Na sliki je družina Obranič iz Papežev v kočevski občini, slikana pred 50 leti. Leva je letos umrla Ivanka; sedita mati in oče, ki so ga Italijani poleti 1942, starega 62 let ustrelili. Domačijo so jim Italijani izropali. Nemci so leta 1945 ubili še hčerko Julko. Ivan (desni) je bil partizan.

Člani fotografskega krožka osnovne šole Kočevje so v akciji „Moje mesto“ posneli veliko prizorov tudi v delovnih kolektivih. Na sliki: motiv iz TRIKONA. (Foto: FKK Oš Kočevje)

Nekatere šole bi res lahko imeli doma

Šolski center naj bi ustanovili za območje občine Kočevje in Ribnica - Če je šola blizu, je šolanje cenejše in do stopnjeje tudi otrokom manj premožnih družin

Franceta Žlindro, vršilca dolžnosti načelnika oddelka za splošne zadeve in družbene službe pri občinski skupščini Kočevje, smo vprašali, kaj meni o predlogu, da bi v Kočevju ustanovili šolski center in dosegli, da bi imeli v Kočevju več srednjih šol. Odgovoril je:

„Na območju občin Kočevje in Ribnica je veliko staršev, ki ne morejo otrok šolati v Ljubljani ali Novem mestu, ker je to zanje predrago. Zato ne usmerjajo svojih otrok v srednje šole, ampak v poklicne šole. Tako je delu otrok zaprta pot do nadaljnjega šolanja.

Po mojem prepričanju je treba zdaj najprej ugotoviti, katere srednje šole bi bile v Kočevju potrebne in kako bo potekalo njihovo financiranje. Verjetno bi bila potrebna ekonomska srednja šola, tehnična in morda še šola lesarske ali gozdarske stroke.

Ne bi bilo prav, da bi ustanovljali šole za vzgajanje takih poklicev, ki jih pri nas ne potrebujemo. Tudi šole, ki bi imele premalolušateljev, bi bile za nas preveč drage. Katere šole so nam potrebne, bi po moje najlažje ugotovili tako, da bi zbrali podatke, katere srednje šole zdaj obiskujejo naši dijaki. Žal te evidence ni. Vendar bi kljub temu lahko ugotovili precej točne podatke.

Pri tem bi nam lahko pomagali tudi Zavod za zaposlovanje, ki že nekaj let usmerja absolvente osemletk v poklice.

MLADI IN SAMOUPRAVA

V osnovni šoli Kočevje so številni učenci vključeni v najrazličnejše krožke in društva, ki delujejo samostojno in izven pouka in so temelj otroške samouprave. Zelo delovni so učenci v okviru pionirske in mladinske organizacije. S samostojnimi nastopi, akcijami, obiski v podjetjih in pri predstavnikih družbenopolitičnih organizacij so že večkrat dokazali javnosti, da se zanimajo za družbeno delo in samoupravljanje. Skupina učencev 8. razreda, predstavnikov mladinske organizacije, je prisostvovala tudi zadnji seji sveta šole. V. I.

HOČEJO LEPO VAS

Komisija za varstvo okolja v Starem Logu bo spomladi pregledala vas in okolico hiš ter določila, kaj morajo kje popraviti. Pričakujejo, da bodo pridni vaščani sami popravili okolico hiš in tako prispevali k lepšemu videzu vasi, skozi katero potuje predvsem precej turistov-lovcev. Kjer pa le ne bodo stanovalci sami odstranili smeti, bo to storila krajevna skupnost, vendar na stroške stanovalcev. Komisija pa že zdaj opozarja vse, naj ne zlivajo vode po asfaltni cesti, ker pride lahko zaradi tega do hude nesreče.

DOVOLJENJE ZA KAMNOLOME

Ugotoviti je treba, koliko je kamnolomov in peskokopov v občini, in njihovo obratovanje uskladiti z zakonom o rudarstvu. Tako je bilo sklenjeno na zadnji seji sveta za urbanizem in komunalne zadeve občine Kočevje. Prepričati je treba divje odpiranje peskokopov, kar je nevarno, kvari naravo, pa tudi pesek ali kamen morda ni primerne kakovosti. Odpiranje kamnolomov in peskokopov bo v bodoče dovoljeval pristojni upravni organ občinske skupščine v soglasju s skupnostjo za varstvo okolja.

»Moje mesto« v slikah

60 fotografij iz Kočevja za revijo »Pionir«

Člani foto-kino kluba (FKK) osnovne šole Kočevje so poslali sredi januarja uredništvu revije „Pionir“ 60 zelo zanimivih fotografij, ki so rezultat uspešne fotografske akcije decembra lani, izvedene na pobudo uredništva „Pionirja“ in fotoreporterja Edija Selhausa. Udeležilo se je 16 pionirjev, članov FKK osnovne šole Kočevje. Akcija je potekala pod geslom „Moje mesto“.

Mladim fotoamaterjem je nagajalo vreme, zato so pod vodstvom mentorja in učitelja Franca Brusa odšli v tovarne in nekatera kočevska podjetja. Napravili so precej uspešnih posnetkov delavcev in delavk na delovnih mestih, ob stroju ali orodju. Akcija je bila končana v enem dnevu. Izdelava fotografij je bila bolj zamudna, saj so morali pionirji izdelati več kot sto povečav. Denar za izvedbo akcije je prispevala pionirska organizacija na šoli.

VILKO ILC

PRECEJ KRVODAJALCEV

Veliko krvodajalcev je v majhnem Starem Logu. Lani je junija darovalo kri 10 vaščanov, decembra pa 12. Prijavilo se jih je sicer več, a vsem niso vzeli krvi. Značje večkratnim krvodajalcem pa so podelili na kulturni prireditvi, ki so jo pripravili za novo leto.

Pozabljeni šolarji

„Našla sem nalivno pero,“ je povedala učenka, ki je pravkar vstopila v tajništvo kočevske osnovne šole.

Kočevski šolarji so precej pozabljeni. V posebni skatli najdenih predmetov so lepi čevlji, več copat, kap, torbic in drugega. Celo nov suknjič je tam, ki ga že mesec dni ne pogreša njegov lastnik. Za vse te predmete je bilo večkrat objavljeno po šolskem zvočniku, da so najdeni, lastniki pa se kljub temu ne oglašijo.

Najpogosteje pa se za vedno izgube gumijasti škornji, v katerih pridejo učenci v šolo, kadar dežuje. Izginjejo predvsem novi škornji, ki niso na debelo podpisani, njihovo iskanje je običajno brez uspeha. Zato je vodstvo šole učencem že večkrat svetovalo, naj se na vse škornje, pa tudi druge predmete, lastniki podpisajo. Škornje lahko otroci nosijo v vrečkah tudi v razred. J. P.

Neekonomična ekonomika

„Zavedam se vrste pomanjkljivosti v pregosto naseljenih delih mesta, vendar nas ekonomika sili, da pozidamo, kolikor se najbolj da, vse površine, ki so komunalno urejene,“ je dejal inž. Tone Knafeljc, direktor Stanovanskega podjetja Kočevje. Dodal je, da je pri stari vrtnarji (pri AVTU) predvidena gostota 420 prebivalcev na 1 ha, na območju Kidričeve, Seškove in Cankarjeve ulice pa celo 620 prebivalcev. Kočevska občina pa je hkrati z 22 prebivalci na kvadratni kilometer najbolj redko naseljena občina v republici.

strani pregosto naseljenih območij, ki postajajo prava asfaltna džungla.

Izkušnje so pokazale, da se v gosto naseljenih delih mesta otroci nimajo kje v bližini igrati, zato uganjajo razne neumnosti in delajo škodo. Nimajo več niti stika z naravo, ne znajo je centi.

Podobno je tudi z odraslimi, ki so „zaprti“ v svet službe, betonske kletke (dom-televizija) in morda še gostilne. Premalo pa je še v okviru mestnih območij poskrbljeno za pametno izkoriščanje njihovega prostega časa, se pravi za rekreacijo, razvedrilo ali delo (vrtičkarji, reja živali.)

Sedanji naš urbanizem torej ljudi kvari in jih sili k neudalnosti, v bolezen in celo kriminal. Ljudi vzgaja le v potrošnike dobrin, ne pa v njihove ustvarjalce. Vse to pa je neekonomična ekonomika.

J. PRIMC

Darovali so kri za bolne

PETROL: 10-krat je daroval kri Anton Pirnar.

PTT: 5-krat je daroval kri Slavko Brunec.

OSTALI IN OBRITNIKI: 5-krat so darovali kri Mara Patiš, Jože Zupančič, Marija Turk, Dana Jakša in Ana Pečnik 10-krat Srečko Turk 20-krat pa Jože Lisac in Marija Knavs.

POSESTVO SNEŽNIK: 10-krat so darovali kri Alojz Vesel, Dragica Poje, Marija Gotene, Franc Lesnjak, Jože Sercer, Ludvik Kotar in Marjan Škof; 15 krat sta darovala kri Jože Nagu in Rudolf Zidar, 20-krat pa Ivan Dulmin.

OSTALI IN OBRITNIKI: 5-krat je darovala kri Marija Robida, 10-krat Katarina Hrovat in 15-krat Vladivoj Boc.

Osnovna organizacija RK (OO RK) RUDNIK: 5-krat sta darovala kri Jože Henigman in Alojz Koleta, 15-krat Salih Celimović in Vera Šmigoc.

OO RK STARA CERKEV: 5-krat so darovali kri Marija Lončarič, Jože Zagar in Jožica Ficko, 15 krat Katarina Dogar in 20-krat Janez Kovač.

OO RK MOZELJ: 5-krat so darovali kri Marta Kalič, Jože Malnar in Marija Senekovič, 10-krat Ciril Firšt, Jože Jureč in Ivan Kuzma, 15-krat Janez Salamon in 20-krat Anton Kordiš.

OO RK ČRNI POTOK: 5-krat je darovala kri Milena Vertelj 10-krat Marija Dolensek, Danica Vidrih in Marija Zagorjan, 15-krat Karel Zlebič st.

OO RK CVIŠLERJI: 20-krat je daroval kri Franc Zadravec.

OO RK LIVOLD: 10-krat je daroval kri Vladimir Grmič in 20-krat Jože Grabrijan.

OO RK ZELJNE: 15-krat je darovala kri Marija Mišmaš, 5-krat Anica Levec in Marija Lavrič.

OO RK STARI LOG: 5-krat je daroval kri Milan Kristi, 10-krat Tezija Simel in Erna Petek.

OO RK PREDGRAD: 10-krat je daroval kri Jože Kastelic.

OO RK LAZE: 5-krat je darovala kri Cvetka Primčič, 10-krat Marija Šephar in Peter Kapč.

OO RK VAS: 10-krat je daroval kri Anton Glad.

OO RK DRAGA: 5-krat je daroval kri Jakob Šneberger.

MERCATOR: 10-krat so darovali kri Jadran Sobar, Jože Jurkovič in Ivan Novak 15 krat pa Vera Urh.

ELEKTRO: 10-krat je daroval kri Drago Murn.

STANOVANJSKO PODJETJE: 5-krat je daroval kri Konrad Salihar.

OSNOVNA ŠOLA: 5-krat je darovala kri Ančka Tekavec 10 krat Justina Rauh in 15-krat Karel Mohar.

ZDRAVSTVENI DOM: 5-krat je daroval kri Ivan Komac.

VRTEC: 5-krat so darovali kri Zofka Špiletič, Vlasta Zagar in Dragica Repar 10-krat pa Marija Zalar.

OBCINSKA SKUPŠČINA: 5-krat je darovala kri Julijana Štivec in 20-krat Ivan Razpotnik.

PM, SODIŠČE, TOŽILSTVO: 10-krat je daroval kri Jože Dekleva.

CENTER POKLICNIH ŠOL: 10-krat je daroval kri Vasja Belšak.

DELAVSKA UNIVERZA: 10-krat je daroval kri Edvard Plešnar.

USLUGA: 10-krat je daroval kri Karel Zlebiček.

HOTEL PUGLED: 10-krat je daroval kri Stane Jajtič.

CESTNO PODJETJE: 5-krat sta darovala kri Franc Bartol in Vinko Matjašec.

TRIKON: 5-krat je darovala kri Dragica Legvart, 15-krat Ivanka Debeljak.

PEKARNA: 5-krat je darovala kri Francka Cerkevnik, 10-krat pa Ivan Poje, Štefka Turk in Vojko Goljeyšek.

NAMA: 5-krat so darovali kri Anton Janežič, Alojzija Poje in Marica Sercer.

Delajo študijo o ogrevanju

Inž. Tone Knafeljc, direktor Stanovanskega podjetja Kočevje, je predlagal, naj bi javnost seznanili z zadevo okoli centralne kurjave v Kočevju. Priluhni-mo mu:

Pri centralnem ogrevanju so iz leta v leto večje tehnične pomanjkljivosti. Nekatero stavbo so preveč ogrevane, druge premalo; razen tega pa celo znotraj ene stavbe radiatorji zelo različno grajejo; nekateri zelo, drugi srednje, tretji skoraj nič.

Pred kratkim je strokovnjak pregledal zunanjo napeljavo od kemične do posameznih objektov in ugotovil, da ni v redu, ker je premajhna propustnost. Posebno velja to za blok Kidričeva 5, za katerega je napeljava speljana drugod in drugače, kot je bilo načrtovano. Predlagal je, naj bi temperaturo vode za ogrevanje v kemični zvišali od 90 stopinj C na 110 stopinj C. Pri posameznih stanovanjskih blokih in v njih bi morali toplovodne naprave posodobiti. Odkar so bile stolpnice zgrajene, pa do danes je namreč pri-

gradnji toplovodnih naprav precej novosti in izboljšav. Obnova bi veljala okoli 330.000 din. V znesku pa še niso všeta vsa dela oziroma stroški. Toliko denarja te stavbe nimajo, zato bomo prosili vse lastnike stanovanj, naj puste za ta namen toliko časa amortizacijo stavbam, da bo strošek poravnal.

Nadalje je strokovnjak ugotovil, da kemična proizvajala industrijsko paro, vročo 160 stopinj C; ta para ogreva vodo nad 90 stopinj C in ta voda ogreva centralno kurjavo. To pa ni gospodarno. Razen tega je sedanji kotel dražji, njegova življenjska doba je krajša, pa tudi negospodarno je imeti le en kotel, ki je pozimi preobremenjen, poleti pa premalo izkoriščen. Predlagal je, naj bi imeli serijo najmanj dveh kotlov, lahko enega večjega, drugega manjšega, ki bi ju kurili glede na potrebo.

Drugačno ogrevanje

DL: - Kaj menite o predlogih, da bi imela vsaka stanovanj-

ska zgradba svojo centralno kurjavo, in o predlogu, da bi dobilo mesto toplarno, ki bi bila samostojna, se pravi ne v sestavu kemične?

ODG: - Nekateri novi stanovanjski bloki imajo lastne kotle. Vendar računski kažejo, da je tako ogrevanje dražje. Te peči namreč uporabljajo lahko kurilno olje, ki je dražje; večja toplarna pa bi uporabljala za kurjenje cenejši mazut.

Zdaj je v izdelavi študija o bodočem ogrevanju oziroma toplarni, kot pravite. O ureditvi take toplarne, ki bi bila lahko vezana na dimnik kemične ali pa bi imela celo svoj dimnik (lahko tudi vsak kotel svojega), se zdaj dogovarjamo akupno AVTO, TEKSTILANA, OPREMA, ELEKTRO, TRGOPROMET, Stanovansko podjetje in kemična tovarna, vendar slednja ne kot proizvajalec tople vode, ampak kot porabnik.

DL: - Zaradi energetske krize, se pravi pomanjkanja elektrike, goriv in vedno višje cene teh goriv, bi verjetno morali strokovnjaki razmisljati o drugih, lastnih virih energije za ogrevanje. Ni tudi zanesljivo

graditi vse na uvoženem. Kaj pravite o tem?

ODG: - Včasih so trdili, da je les dragocena surovina za industrijo.

Tone Knafeljc: „Za centralno kurjavo iz skupnih virov oziroma toplarno se razen Stanovanskega podjetja zanimajo še AVTO, TEKSTILANA, OPREMA, ELEKTRO, TRGOPROMET in tudi MELANIN.“ (Foto: J. Primc)

Zdaj je taka surovina tudi nafta. Če bo prišlo do krize, bomo morali verjetno kuriti drva, nafta pa uporabljati za pogonsko gorivo. Prednost kurjave z mazutom je, da poteka avtomatično, brez mnogo delavcev, da toploto lahko avtomatično urejša itd. Tudi kurjenje s premogom je v redu, a ima že vedno pomanjkljivosti. Morda bi šlo tudi z ogljem. Nisem pa še slišal, da bi imeli centralno kurjavo na drva, razen v zasebnih hišah.

DL: - Ugotovitev strokovnjaka povedo, zakaj je pri nas ogrevanje dražje kot drugje. Če se ne motim, ste hoteli povedati nekaj tudi o ceni ogrevanja?

ODG: - Ogrevanje zasebne hiše velja danes do 7.000 din na leto. Kemična je zahtevala, da bi se ogrevanje podražilo od 0,148 din za 1.000 kilo kalorij na 0,327 din, občinska skupščina pa je konec decembra lani odobrila podražitev na 0,228 din. To pomeni, da bo veljalo ogrevanje povprečnega stanovanja 400 din na mesec v kurilni sezoni. Ta cena velja od 1. novembra lani. Kemična pa je občinsko skupščino in nas obvestila, da pričakuje novo, veliko porazitev mazuta in da se bo ta cena zato kmalu spet zvišala. J. PRIMC

PROSTO DELOVNO MESTO!

Delovna organizacija konfekcije
„KOMET“
Metlika,

razpisuje prosto delovno mesto

REFERENTA NABAVE

Pogoji: Višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri s pasivnim znanjem nemškega jezika. Prednost imajo kandidati s prakso.

Prijave pošljite na naslov v 15 dneh po objavi.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Razpisna komisija pri
Dolenjski banki in hranilnici,
Novo mesto,

RAZPISUJE

prosto delovno mesto

VODJE
podružnice v KRŠKEM

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima višjo ali srednjo izobrazbo,
- da ima najmanj 8 let delovne dobe, od tega najmanj 3 leta na vodilnih delovnih mestih v banki ali gospodarstvu,
- da je delo na dosedanem delovnem mestu uspešno opravljal,
- da je moralno-politično neoporečen.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto, „Za razpisno komisijo!“

Avto-moto društvo
Trebne

priredi

TEČAJ ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

kategorija A-B in za traktor. Tečaj se prične v četrtek, 14. februarja, ob 16. uri v osnovni šoli v Mokronogu. Prijave sprejemata: v Mokronogu Anton KRALJ, na Trebelnem pa Leopold GREBENC. Lahko pa se prijavite na dan pričetka tečaja.

Komisija za razpis delovnih mest pri upravi občinske skupščine Metlika

RAZPISUJE

prosto delovno mesto:

STROJEPIŠKE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Administrativna šola ali dveletni strojepisni tečaj. Prošnje, kolkovane s kolekom za 2,00 din, naj kandidati vložijo v roku 15 dni po objavi razpisa pri tajništvu ObS Metlika.

**DOLENJKA
NOVO MESTO**

30-50%

ZNIŽANE CENE ZIMSKI KONFEKCIJI

- v prodajalni **TEKSTIL**
Novo mesto
- in **BLAGOVNICI Črnomelj**
od 25. I. do 15. II. 1974

„SLOVENIJALES-STILLES“
Tovarna stilnega pohištva in
notranje opreme
SEVNICA

OBJAVLJA
prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE

POGOJI: administrativna šola ali nepopolna srednja šola z dvema letoma delovnih izkušenj pri administrativnih delih z znanjem strojepisja.

PROMETNO
HOTELSKO
TURISTIČNO
PODJETJE
VIATOR
LJUBLJANA

TOZD ČRNOMELJ

Prometno-hotelsko-turistično podjetje „VIATOR“ Ljubljana, TOZD Črnomelj, objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. SKLADIŠČNIKA AVTOMATERIALA
Pogoj: – trgovska šola ali ekonomska srednja šola
– poznavanje avtomobilskih delov in znanje strojepisja
– 3 leta prakse
2. VODJA OBRATA „VESELICA“, METLIKA
Pogoj: – ženska VK gostinska delavka s 3-letno prakso ali KV gostinska delavka s 5-letno prakso
– stanovanje zagotovljeno
3. DVEH NATAKARJEV
Pogoj: – gostinska šola
4. ENEGA KUJARJA ali kuharice
Pogoj: gostinska šola
5. DVEH BLAGAJNIKOV
Pogoj: KV trgovski delavec špecerijske stroke
6. DVEH ČISTILK PROSTOROV

Kandidati bodo sprejeti na delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Rok za prijavo 8 dni. Možnost nastopa takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe sprejema „VIATOR“, TOZD Črnomelj, komisija za delovna razmerja.

PROSTA DELOVNA MESTA

NOVOMONTAŽA,
NOVO MESTO,
Adamičeva 2

RAZPISUJE
prosto delovno mesto

1. TAJNICE
2. VEČ KVALIFICIRANIH ELEKTROINŠTALATERJEV

Pogoji:

1. Končana srednja šola ekonomske ali upravno administrativne smeri z dvoletno prakso na podobnem delovnem mestu.
  2. KV elektroinstalaterji.
- Razpis velja do zasedbe razpisanih delovnih mest.
Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja.
Osební dohodek po pravilniku osebnih dohodkov podjetja
Poizkusno delo pod št. 1. 3 mesece.
Stanovanj podjetje nima.

Belokranjsko gradbeno podjetje
BEGRAD, ČRNOMELJ

ZAPOSILI TAKOJ

KVALIFICIRANO ALI PRIUČENO KUJARICO

za delo v menzi podjetja.

Prošnje sprejema odbor za kadre 10 dni po objavi oglasa.

»Katrco« lahko dobiš,
če »Dolenjca« naročiš!

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

OBČINSKO SODIŠČE V SEVNICI

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO

1 STROJEPIŠKE.

Nastop dela s 1. marcem 1974 ali po dogovoru.

Prijavo pošljite na Občinsko sodišče, Sevnica

Občinsko sodišča Sevnica

PROSTA DELOVNA MESTA!

STROJNA INDUSTRIJA IN GRADBENI MATERIAL
„SIGMAT“, BRESTANICA

razpisna komisija

I. razpisuje naslednja vodilna delovna mesta:

1. VODJA KOMERCIALE
Za to delovno mesto lahko kandidira, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:
  - da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni;
  - da ima visoko šolo ekonomsko-komercialne smeri z najmanj dvema letoma prakse v komercialni službi;
  - da ima višjo šolo ekonomsko-komercialne smeri z najmanj štirimi leti prakse v komercialni službi;
  - da ima srednjo ekonomsko šolo z najmanj osmimi leti prakse na vodilnem delovnem mestu;
  - da je moralno in politično neoporečen.
2. VODJA RAČUNOVODSTVA
(ni reelekcija)
Za to delovno mesto lahko kandidira, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:
  - da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni;
  - da ima visoko šolo ekonomske smeri z najmanj dvema letoma prakse v računovodski službi;
  - da ima višjo šolo ekonomske smeri z najmanj štirimi leti prakse v računovodski službi;
  - da ima s.ednjo šolo ekonomske ali njej sorodne smeri z najmanj osmimi leti prakse na vodilnem delovnem mestu;
  - da je moralno in politično neoporečen

II. objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. 1 KV STRUGARJA
Pogoj: KV strugar s prakso
2. 3 KV KLJUČAVNIČARJEV
Pogoj: KV ključavničar s prakso
3. 10 PK KLJUČAVNIČARJEV
Pogoj: PK ključavničar s prakso
4. 3 PK VARILCI
Pogoj: PK varilec s prakso

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema: „Sigmat“, Brestanica, v roku 20 dni po dnevu objave razpisa pod oznako: „Za razpisno komisijo“, oziroma pod točko II. do zasedbe delovnih mest.

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
IN MONTAŽA
„SAVA“ KRŠKO, Gasilska 4

razglašajo prodajo

enostanovanjske nepodkletene pritlične hiše s pripadajočim zemljiščem v skupni izmeri 697 m² na Senovem št. 215, z zbiranjem ponudb.

Najnižji ponudek kupnine je 65.385.– din.

Boljši ponudnik je tisti, ki ponudi višjo kupnino. Nosilec stanovanjske pravice ima ob enakih pogojih predkupno pravico.

Interesenti morajo položiti 10 % kavnice od razpisane vrednosti na blagajni podjetja.

Ponudniki morajo svoje ponudbe poslati ali osebno oddati v zapečateni ovojnici s pripisom „ponudba za hišo“ na naslov: IGM „Sava“ Krško, Gasilska 4, do 1. marca 1974.

Podrobnejše informacije lahko interesenti dobijo v komercialnem sektorju podjetja.

PROSTA DELOVNA MESTA!

SVET OSNOVNE ŠOLE ŽUŽEMBERK

ponovno razpisuje za šolsko leto 1973/74 naslednja prosta delovna mesta za nedoločen čas:

- a) POMOČNIKA RAVNATELJA
Poleg splošnih pogojev ter splošne družbenopolitične razgledanosti in aktivnosti še pogoji po 1. odstavku 89. člena ZOŠ.
- b) PREDMETNEGA UČITELJA ZA MATEMATIKO IN FIZIKO
– predmetni učitelj Ma-Fi.
Na razpolago je družinsko stanovanje.

Prijave pošljite Svetu osnovne šole, Žužemberk, v roku 15 dni po objavi.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 31. januarja - Janez Petek, 1. februarja - Brigita Sobota, 2. februarja - Marija Nedelja, 3. februarja - Blaž Ponedeljek, 4. februarja - Andrej Torek, 5. februarja - Agata Sreda, 6. februarja - Ljubo Cetrtek, 7. februarja - Rihard

KINIO

ČRNOMELJ: 1. 2. ameriški barvni film „Dvoboj na Pacifiku“, 3. 2. španski barvni film „4 dolarje za maščevanje“, 6. 2. jugoslovanski barvni film „Sutjeska“.

KOSTANJEVICA: 27. 1. ameriški barvni film „Izgubljeni“, 3. 2.

madžarski barvni film „Knevinja čardaša“.

KRSKO: 2. in 3. 2. francoski barvni film „Pridanič“, 6. 2. nemški barvni film „Hotel z rdečo lučjo“.

MIRNA: 2. in 3. 2. „Matt Helm uroja račune“.

METLIKA: Od 1. do 3. 2. ameriški barvni film „Okusi kri Drakule“, Od 1. do 3. 2. ameriški barvni film „Umazani heroji juda“, 6. in 7. 2. ameriški barvni film „Panika v parku droge“.

NOVO MESTO: od 29. do 31. 1. angleški barvni film „Strah v noči“, RIBNICA: 5. in 6. 2. angleški barvni film „Svetniki proti mafiji“, RIBNICA: 5. in 6. 2. Angleški barvni film „Svetniki proti mafiji“, SENTJERNEJ: 2. in 3. 2. „Stop za morilca“, TREBNJE: 2. in 3. 2. italijanski barvni kavbojski film „Ubij in vrni se“.

POROČNI PRSTANI! - Če si trajen in lep spomin želite, stopite k zlatarstvu v Gosposko 5 v Ljubljani - poleg univerze! Z izrezkom tega oglasa dobite 10. odst. popusta!

FANT CRNIH LAS 30/174, brez staršev, z avtom, želi spoznati dobro prijateljico od 20 do 30 let za skupno življenje. Naslov v upravi lista (234/74).

LOKAL za mirno obrt oddam. Pod šifro „KRSKO“.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame in stare mame

IVANKE KLEPEC, roj. OBRANOVIČ iz Dolge vasi pri Kočevju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami, darovali cvetje in vence in jo spremljali na zadnji poti.

Zalujoči: hčerka Marija, zet Milan Osmak, vnukinja Milena in Marenka, brat Ivan in drugo sorodstvo

V hudi prizadetosti in zmedenosti ob tragični izgubi našega ljubelega sinka 13-letnega

VILKA BARIČA

so nam nesebično do skrajnosti požrtvovalno pomagali bližnji sosedje Planinčevi, Cindričevi, Lovrenčičevi in Jakšotovi. Veliko požrtvovalnost, vljudnost in toplino nam je nudilo osebje zdravstvenega doma v Metliki, kakor tudi organi PM v Metliki in Črnomlju, posebno še miličnik Ivan Štrucej. Ureditvev vseh priprav za pogreb materialnega in formalnega značaja je skupaj s šolskim vodstvom, vodstvi družbenih organizacij in osebjem Gozdnega obrata organiziral in dosledno opravil upravitelj GO tov. Fabjan. Pri premagovanju trpljenja nam je pomagala zdravnica Strmecova. Vsem, ki ste opravili za nas nujno in sočutno delo, se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se osebju in učencem šole za poslovlne besede ob odprtem grobu, godbi, pogrebuem, ostalim sodelujočim organizacijam, darovalcem vencev, cvetja in vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z nami in vsem številnim udeležencem na zadnji poti našega ljubelega in nepozabnega sina Vilka.

Zalujoči starši

IN MEMORIAM

31. januarja minevata dve leti, odkar je za vedno prenehalo biti dobro srce najdražjega

JOŽETA MIKOLETA doma iz Drag. vasi

Ugasnilo je njegovo mlado življenje, ostal je lep spomin nanj. Hvala vsem, ki se ga še vedno spominjate in obiskujete njegov mnogo, mnogo pregodnji grob.

Sinček Aleši z mamicco in vsi, ki so ga imeli radi Škofja Loka, 31. januarja 1974

Ob prerani in boleči izgubi našega ljubelega moža, očeta, brata, svaka in zeta

FRANCA MALIJA gradbenega delavca iz Otočca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom za pomoč v najtežjih trenutkih. Prisrčna hvala gasilskemu društvu Otočec za veličastno slovo in pogreb, gradbenemu podjetju Pionir, hotelu Grad Otočec, gospodu župniku in pevčev ter darovalcem vencev in cvetja. Hvala predsedniku GD Otočec tov. Gričarju za tople besede ob odprtem grobu, darovalcem cvetja in vsem, ki ste ga spremlili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti ali na kakršenkoli način počastili njegov spomin. Hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje.

Zalujoči: žena in sinovi, brat in sestre ter drugo sorodstvo

Otočec, 20. januarja 1974

Ob boleči izgubi naše mame

IVANE MARKOVIČ iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, sosedom in tov. Figarju za poslovlne besede ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: sin in hčerke z družinami ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA HOČEVARJA Vrhe pri Dolžu 3

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo vaščanom, sorodnikom, kolektivju Novolesa Straža in župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Marija, sinova Tone in Jože, hčerki Marija in Anica z družinami ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi ljube hčerke, žene, mamicce, sestre in tete

HILDE LIPOGLAVŠEK, roj. MURN s Senovega,

ki nam jo je štiri tedne po očetovi smrti ugrabila zahrbtna bolezen v 43. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo dr. Malovašiču za pomoč v težkih dneh, župniku za obred in poslovlne besede in tov. Borštinarju, konfekciji Jutranjka za požrtvovalno pomoč, Metalni Senovo-Krmelj, pevskemu zboru, godbi, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste nam v težkih dneh pomagali, darovali cvetje in vence ter jo v tako velikem številu spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: mama, mož Martin, sin Vid, hčerki Martina in Valentina, sestra, bratje in sorodniki

Ob boleči nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, brata in dedka

FRANCA MARTINČIČA iz Šmalčje vasi

ki nas je nenadoma in za vedno zapustil, se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so nas tolažili in nam pomagali v teh bridkih trenutkih. Zahvaljujemo se vsem, ki so namesto cvetja in vencev darovali v kak drug dobrodelni namen in se ga spomnili v molitvi, vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, pevskemu zboru za tako lepo zapete žalostinke. Posebna hvala dr. Podobniku za trud in požrtvovalnost, kakor tudi častiti duhovščini za spremstvo in opravljeni obred in vsem sosedom, ki so nam nesebično pomagali v težkih trenutkih. Vsem iskrena hvala.

V žalosti ostali: žena, otroci, sestri in drugo sorodstvo

ZAHVALA SOVAŠČANOM. Jožefa Potočar, Ragova 1, Novo mesto, se najtopleje zahvaljujemo vaščanom in RK za nakup invalidskega vozčka. ZB pa se zahvaljujemo za denarno pomoč.

OSEBNIKE

DRAGI SESTRI Marici Petek iz Ribnice za njen osebni praznik želi veliko zdravja, sreče in zadovoljstva v življenju - mama in sestra Anica z družino.

DRAGI MAMI JOZEFI NAGELJ iz Gor. Karteljevega za njen 47. rojstni dan obilo sreče, predvsem pa zdravja želijo hčerke: Anica, Zdenka, Marinka. Mali vnuček Marko pa ji pošilja koš poljubčkov.

DRAGI MAMI STEFKI in atku JOŽETU DOLINARJU iz Irče vasi iskreno čestitke ob praznovanju 20-letnice poroke, da bi še dolgo let ostala v skupnem življenju, želijo sin Branko, hčerka Jožica z možem Vladom in vnukinja Sanjo, ki pa pošilja koš poljubčkov.

PREKLICI

MILAN METELKO, Groblje 12, Sentjerne, opozarjam vse, da nisem plačnik dolgov, ki jih delmoja žena, in da ni upravičena prodajati nobene stvari.

FRANC ANF, Družinska vas 18, Šmarješke Toplice, prepovedujem vsako vožnjo po poti mimo moje hiše. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

MARIJA ZORKO, Vrh 19 in **JOŽE BRČAR**, Vrh 20, Sentjurper, prepoveduje vožnjo mimo najine hiše. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

MARIJA JARC, Podgora 30, Straža, prepovedujem hojo po moji parceli. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

PODPISANI FRANC in **IVANKA JAKŠIČ** iz Budjanje vasi 6 ter

JOZEFA ZUPANCIČ iz Budjanje vasi 12 prepovedujemo vsakršno vožnjo ali vlačenje lesa po naših gozdnih parcelah STELJNIC pod Plešivco nad Žužemberkom. Vsakogar, ki se te prepovedi ne bo držal, bomo sodno preganjali.

OBVEŠČAM VSAKEGA na Mirni in v okolici, posebno pa dvojico, da bom če bodo še naprej govorili nerescno o meni in me javno podcenjevali in žalili, vsakega sodno preganjal. Toliko v vednost. Darko Smrke, 7291 Lossburg Linde 8, BR Deutschland.

ZAHVALA

Ob smrti naše dobre mame, stare mame, sestre in tete

JULIJANE DULMAN

Kočevje, Podgorska II.

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tov. Petru Sobarju in tov. Figarju za poslovlne besede, ki sta jih izrekla. Zahvaljujemo se tudi zastavošem, organizaciji ZB Kočevje, delovnim organizacijam, ki so darovale vence, ter vsem, ki so nam kakorkoli stali ob strani.

Zalujoči: sinovi Tone, Mirko, Vinko in Ernest z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, brata, deda, pradeda, tasta in strica

MARTINA KOVAČIČA

iz Gradca v Beli krajini

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali pokojniku vence in cvetje in ga spremlili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo občinskemu odboru ZB Metlika, krajevni organizaciji ZB Gradac, Gasilskemu društvu Gradac, društvu upokojencev Gradac in godbi iz Metlike. Prisrčna hvala tov. Rudiju Dimu st., tov. Milanu Bajcu in tov. Antonu Klepcu za tople poslovlne besede. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Zalujoči: sin Franc z ženo, sin Milan z družino, hči Milka z družino, sestra Malka z družino in drugo sorodstvo

Gradac, 21. januarja 1974

ZAHVALA

Ob tragični izgubi moža, 38-letnega

SLAVKA PADERŠIČA

in ob prerani ter nenadomestljivi izgubi preljubih hčerkic

IRENCE

14-letne

NEVENKE

in 11-letne

ki sta še v cvetu mladosti hiteli življenju naproti in nenadoma odšli kot žrtvi očkove objestnosti, ne da bi vedeli za mojo bolečino, se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani in mi na kakršenkoli način lajšali neublažljivo bol v tej strašni tragediji. Zahvaljujem se za nesebično pomoč in tolažbo tovarni zdravil Krka in splošni bolnici Novo mesto, učencem in učiteljcem 5. a razreda osnovne šole Grm in 8. razreda osnovne šole Skočjan, ki so prihiteli tako daleč, da so se še poslednjič poslovili od moje najdražje Irence in Nevenke, obema sošolkama in tov. Kralju za tople poslovlne besede. Najlepša hvala častiti duhovščini iz Novega mesta, Skočjana in Otočca za opravljeni obred. Prisrčna hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste mi izrazili sožalje, zasuli moji hčerkici s prekrasnimi venci, šopki cvetja, ki sta jih tako ljubili, in ju v neizmerno veliki množici spremlili v prerani domok. Vsem in vsakemu posebej, ki ste ju imeli radi, še enkrat iskrena hvala.

Zalujoča: žena, mati, bratje, sestre z družinami ter v osamelosti nikoli potolažena mamica, teti Jožica in Marija, družina Jakelj in drugo sorodstvo

Novo mesto

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeko, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Žviž.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Branko Podobnik, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Fotoreporter Sandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 3 din - Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 45 din, 1 cm na določeni strani 62 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 90 din. Vsak mali oglas do 10 besed 17 din, vsaka nadaljnja beseda 1,50 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 6 od 1. 1. 1974 - Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 31. 1. 1973) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

AKOJ zaposlim kuharico sprednjih let. Stanovanje preskrbljeno. Ponudbe pod „IZREDNO DOBRA PLACA“.

STANOVANJA

ZAMENJAM garsonjero v Ljubljani za enako stanovanje v Novem mestu. Šifra „LJUBLJANA-SIŠKA“.

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma ali dekletoma. Naslov v upravi lista (214/74).

1.500 DIN NAGRADE dobi, kdor mi najde neopremljeno sobo in kuhinjo ali večjo sobo v Novem mestu ali najbližji okolici. Naslov v upravi lista (242/74).

ISČEM SOBO za fanta v Novem mestu. Informacije od 14. ure dalje na telefon 21-336.

OPREMLJENO sobo oddam dijakinji. Naslov v upravi lista (230/74).

Motorna vozila

FIAT 850 SPECIAL, letnik 1971, ugodno prodam. Vprašajte popoldne po telefonu 22-288.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1970. Volčičeva 30, Novo mesto, telefon 22-184.

PRODAM ŠKODO DELUX. Interesenti naj se oglasijo na telefon 84-532.

PRODAM PRINZ 1000. Anton Turk, Ljubljanske mlekarne, Trška gora.

PRODAM osebni avto Zastava 750, letnik 1968, po ugodni ceni. Ivan Ambrožič, Sentjošt 14, Stopiče.

AMI 8 BREAK, letnik 1971, ugodno prodam. Informacije po telefonu 22-200.

NUJNO PRODAM osebni avto ZAZ (Zaporožec). Cena ugodna. Naslov v upravi lista (220/74).

PRODAM traktor (18 KM) in mlatilnico na čiščenje. Pšata 32, dol pri Ljubljani.

POCENI PRODAM osebni avto Ford Taunus 17 M, letnik 1963. Naslov v upravi lista (225/74).

PRODAM ODLIČNO ohranjen Prinz 1000 in novo trajno žarečo peč. Franc Nagelj, Mala Bučna vas 17, Novo mesto.

PRODAM kombi, letnik 1965, po zelo nizki ceni. Alojz Metelko, Ljubljanska 14, Novo mesto.

PRODAM AMI 6 za 14.000,00 din. Babič, Kristanova 24, Novo mesto, telefon 21-688 po 14. uri.

UGODNO PRODAM Zastavo 750, letnik 1971. Franc Zupančič, Bistrica 26, Sentjurper.

PRODAM ZASTAVO 750 Luxe, december 1971. Franc Černe, Nad mlini 18, Novo mesto.

PRODAM

UGODNO PRODAM kombinirano omaro. Zinka Saje, Gubčeva 19, Novo mesto.

PRODAM veliko kuhinjsko kredenco. Cena 600,00 din. Informacije: Foršek, Adamičeva 32, Novo mesto, telefon 22-588.

POCENI prodam stroj za brizganje plastičnih mas (30 g). Peter Bobnar, Godešič 88, Škofja Loka.

PRODAM seno in hlevski gnoj. Cvelbar, Dol. Kamence 25, Novo mesto.

V DOBREM stanju prodam BCS Dieslovo kosilnico in grablje (malo rabljeno) s sedežem. Cena po dogovoru. Vinko Jurečič, Groblje 43, Sentjerne.

PRODAM skoraj novo stensko italijansko haybo Orli automatic. Naslov v upravi lista.

KLAVIR SEUFFERT prodam za ravnateljstvo za 4.000 din. Miriam Klemenc, Grajska, Ribnica, telefon 87-063.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 31. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.15 Po talijinskih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Jože Colnarič: Rez in vzgoja vinske trte. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 18.15 Popoldanski simfonični koncert. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Latinosa. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Popevke in pesni ritmi.

PETEK, 8. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Teden dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Korosec: Prednost mešanice ali čistih posevkov deteljnic in trav v Sloveniji. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 „Vrtljak“. 18.15 „Signali“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Vilija Petriča. 20.00 Stop-pops 15. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 9. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Franc Krajočan: Gospodarski pomen krizanj v živinoreji. 12.40 Čez travnike in polja. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Klavir v ritmu. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 20.00 Radijski radar. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 10. FEBRUARJA: 6.00 - 6.00 DOBRO JUTRO! 8.07 Radijska igra za otroke - Marjan Marinc: Strahopetulus. 9.05 Se pomnite, tovariši... 10.05 Koncert iz naših krajev. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci. 14.05 Humoreska tega teden. - I. Kenn: Imamo novega otroka. 15.10 Nedeljsko športno popoldne. 17.25 Popularne operne melodije. 18.03 Radijska igra - Jean Husson: Zbiralec misli. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 11. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 - Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Stanko Brodnjak: Varnost pri delu z ročno motorno žago in s traktorjem v gozdu. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00

„Vrtljak“. 18.45 Interna 469. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom bratov Avenik. 20.00 Predstavljamo vam nov posnetek Beethovnovne opere „Fidelio“. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 12. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.15 Simfonični plesi na koncertnem odru. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Z nami doma in na poti. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Zafornik: Gnojenje vinogradov. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncertni oder za domačina in za gosta. 18.30 V terek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Francija Puharja. 20.00 Slovenska zemlja in pesmi in besedi. 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 13. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedneže. 10.15 Urednikov dnevniki. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Ušeničnik: Sklepanje pogodb za semenarjenje poljščin in vrtnin v letu 1974. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Loto vrtljak“. 18.15 S pop ansambli. 19.00 Obvestila. 19.30 Prenos nogometne tekme Jugoslavija - Španija. 21.15 Zvočne kaskade. 22.15 S festivalov jazza.

CETRTEK, 14. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz glasbenih sol. 10.15 Po talijinskih poteh. 11.00 - Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Z nami doma in na poti. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Pogačar: Križanje rjavih krav z bikini ameriške rjave pasme. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Popoldne za mladi svet. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Milana Ferleža. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nokturmo. 22.15 Popevke in pesni ritmi.

RADIO BREŽICE

CETRTEK - 31. JANUARJA: 16.00-16.15 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15-17.00 - Nove plošče RTB, Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame. 17.00-18.00 - glasbena oddaja; Izbrali ste sami.

SOBOTA - 2. FEBRUARJA: 16.00-17.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo, 17.00-18.00 - Radijska univerza, Jugoton vam predstavlja, Drobne misli za lepši vsakdan, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, Za naše najmlajše, Iz glasbene šole.

NEDELJA - 3. FEBRUARJA: 10.30 - Domače zanimivosti, -

Javna razprava o Konceptu razvoja Posavja - Za naše kmetovalce: inž. Jože Grubič-Gospodarnost vzreje piščancev - Nedeljski komentar s sej občinskih skupščin Brežice in Krško - Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00 - 15.30 - Občani čestitajo in pozdravljajo. **TOREK - 5. FEBRUARJA:** 16.00-16.15 - Napoved programa in srečanje z Jožico Svete. 16.15-17.00 - Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici, Tedenski športni komentar, obvestila, reklame in filmski pregled - 17.00-17.20 - Iz življenja v JLA.

naj vam zaupam bistvene prednosti

Triglav peciva!

- je HITRO in ENOSTAVNO PRIPRAVLJENO
- je POCENI
- ima LEPO in PRAKTIČNO EMBALAŽO
- ima PESTRO IZBIRO: rolade, mini rolade, kolači, TO-PO express, tonka, jurko, rozinček, poljubčke
- kosmičeve, lešnik in kokos
- je vedno SVEŽE IN dobi se V VSAKI TRGOVINI!

ZITKO LJUBLJANA

IZŠEL JE

Pip

KRIŽANKE, ZABAVA, UGANKE, NAGRADE!

UGANKARSKI PAVLIHA - MOŽGANE PREPIHA!

NEDELJA, 3. FEBRUARJA: 10.30 - Reklame, oglasi in obvestila, 10.45 - Po domače, 11.00 - Knjiga za vse (o tednu knjige), 11.15 - Minute s slovenskimi pevskami, 11.40 - Nedeljski intervju, 11.55 - Za vsakogar nekaj, 12.30 - Poročila, 12.45 - Cestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.30 - Zaključek programa.

SREDA, 6. FEBRUARJA: 16.00 - Poročila, 16.10 - Reklame, oglasi in obvestila, 16.30 - Po domače, 16.45 - DROBNE MISLI ZA LEPSI VSAKDAN: Zelo majhen ali zelo velik je človek, 16.55 - Disko klub brez imena, 17.30 - Mladinska oddaja: mi mladi kakšni smo, kaj hočemo, kaj moramo in kaj moremo, 18.00 - Zaključek programa.

CETRTEK, 31. JANUARJA: 9.00 TV v šoli (do 11.00) (Bg) - 17.50 Iz slovenske književnosti: F. S. Finžgar, Razvalina življenja - I. del (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 L. Bernstein vam predstavlja: Nenavadni instrumenti (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Po sledih napredka (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Evropsko prvenstvo v drsanju - tekmovalje moških (Zg) - v odmoru TV dnevnik (Lj).

PETEK, 1. FEBRUARJA: 9.00 TV v šoli (do 11.00) - 17.45 Veseli tobogan: Medvode (Lj) - 18.15 TV Obzornik (Lj) - 18.30 Tuja folklor: Štrbska svatba (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Krajevna skupnost in splošni ljudski odpor (Lj) - 19.25 TV kažipot (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 20.30 Propagandna reportaža (Lj) - 20.35 3-2-1 (Lj) - 20.40 Evropsko prvenstvo v drsanju (Zg) - v odmoru TV dnevnik (Lj).

SOBOTA, 2. FEBRUARJA: 9.00 TV v šoli (do 11.00) (Bg) - 16.25 Košarka Olimpija: Zadar (Lj) - 18.00 TV obzornik (Lj) - 18.15 Daktari - serijski barvni film (Lj) - 19.05 Gledate TV - Poslušate radio? (Lj) - 19.15 Gledališče v hiši (Bg) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski notranje politični komentar (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Evropsko prvenstvo v drsanju (Zg) - v odmoru TV dnevnik (Lj) - ..... Colditz (Lj).

NEDELJA, 3. FEBRUARJA: 9.30 L. N. Tolstoj: Vojna in mir, barvna TV nadaljevanka (Lj) - 10.15 Kmetijska oddaja (Bg) - 11.00 Mozaik (Lj) - 11.05 Otroška matineja: Poly in črni diamant, Enciklopedija živali (Lj) - 11.55 St. Moritz: Svetovno prvenstvo v smuku za moške, barvni prenos (EVR-13) - pribl. 13.30 Poročila (do 13.35) (Lj) - Nedeljsko popoldne (Cirkus B. Smarta, Drajna revija v Zagrebu, Očetove barve, Za konec tedna (Lj) - 17.50 Gledate TV, poslušate radio?, barvna oddaja (Lj) - 18.00 Poročila (Lj) - 18.05 Celovečerni film: Vohunka brez imena, barvni film (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Tedenski zunanje politični komentar (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Zdrava vdova, češka TV komedija (Lj) - 21.25 Nigerija, dežela presenečenj, I. del (Lj) - 21.55 Športni pregled (JRT) - 22.30 TV dnevnik (Lj).

PONEDELJEK, 4. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.00 Angleščina (Zg) - 9.30 TV v šoli (do 10.00) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.00

Angleščina (Zg) - 15.30 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Bg) - 16.45 Madžarski TVD (Pohorje, Plečivec do 17.05) (Bg) - 17.45 Ključec se zmoti, lutkovna serija Ključkeve dogodivščine (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Enciklopedija živali, barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Zg) - 19.30 Kaj hočemo - Ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 I. Torkar: Jugoslavija eksprne, TV drama (Lj) - 21.30 Kulturne diagonale (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj).

TOREK, 5. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 TV v šoli (Sa) - 10.05 TV v šoli (do 10.35) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 TV v šoli - ponovitev (Sa) - 16.05 TV v šoli - ponovitev (do 16.45) (Bg) - 16.45 Svetovno prvenstvo v smuku za ženske, barvni posnetek iz St. Moritza (Lj) - 18.00 H. Ch. Andersen: Snežna kraljica, III. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Koncert glasbene mladine Slovenije: Nastop flavistike Irene Grafenauer (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Dosežki medicine: Laparoskopije, barvna oddaja (Lj) - 19.20 Tišina, na vrsti je nemi film (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Pogovor o... (Lj) - 21.20 H. Fallada: Sam med volkovi, 12. del (Lj) - 22.05 TV dnevnik (Lj).

SREDA, 6. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.50 TV v šoli (do 11.20) (Bg) - 16.10 Svetovno prvenstvo v veleslalomu za moške, barvni posnetek iz St. Moritza (Lj) - 17.40 Poly in črni diamant, serijski film (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Na sedmi stazi, športna oddaja (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Prijatelji glasbe (Zg) - 19.20 Ne prezrite: Beneško slikarstvo 17. in 18. stoletja (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Propagandna reportaža (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 Film tedna: Roparji, alžirski film (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj).

CETRTEK, 7. FEBRUARJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 Francoščina (do 10.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Francoščina - ponovitev (do 16.05) (Bg) - 16.15 Svetovno prvenstvo v slalomu za ženske, barvni posnetek iz St. Moritza (Lj) - 17.45 Iz slovenske književnosti - F. S. Finžgar: Razvalina življenja, 2. del (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Naš ekran (Lj) - 18.55 Prešernova proslava - prenos (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 E. Zola: V kipečem loncu, barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.40 Četrtekovi razgledi (Lj) - 22.10 Nokturno: Povodni mož (Lj) - 22.20 TV dnevnik (Lj).

● Povest vam poklanja kolektiv »NOVOTEKSA« ● Povest vam poklanja kolektiv »NOVOTEKSA« ● Povest vam poklanja kolektiv »NOVO

PREŽIHOV VORANC

SAMORASTNIKI

5

Stara Hudabivka se ni zmenila za udarce, ki so padali tudi po njeni roki, in je Meto kar z eno roko dvignila čez prelaz. Sramotnega šibanja je bilo zdaj konec.

Znorele babe so pobesile svoje s krvjo obrizgane habine in so se sklonjenih glav vrtnile proti hiši, da po stari navadi zažgo šibe na domačem ognjišču.

Hudabivka je onstran plota raztrgala povezo nad Metino glavo, da so se krila spustila in pokrila Metino nago. Meta se je šele zdaj prav za prav zavedela prestane očitne sramote. Pozabila je na razbolele roke ter na pekočo bolečino svojih bokov in meč ter kriknila: „Mati, bežive!“ Dvignila je roke in jo na slepo udrla po gonjah navzdol.

Hudabivka pa, ki je dotlej zaničevanje svojega lastnega rodu z junaško vdanostjo prenašala, ker je mislila, da je to dolžna starim postavim in si ni upala nastopiti proti mogočnemu Karničniku, se je zdaj znašla, kakor bi se oprostila težke omotice. Obrnila se je proti hiši, iz katere sta bili pravkar vrženi, dvignila pesti v zrak in zakričala: „Prekleti hudiči... otrok bo pa le Karničnikov.“

Potem je zdirjala za bežečo Meto in jo doletela šele pri lesu. Tam sta se skrili daleč v goščavo in se zatekli k studencu. Hudabivka je Meti izmila zatekle in podplute oči, nato pa je navezala na ožgane roke lapuhovega listja in drugih zdravnih zelišč; naposled ji je izprala še razšibano spodnje telo.

Bolečine so že nekoliko popustile, ali Meta se še ni mogla utešiti; bolj kakor rane, jo je skelelo to, kar je pravkar doživela; vsa sramota, vsa črna preteklost sta ji zdaj stopili pred oči. Zdelo se ji je, da je njena ljubezen s koreninami izruvana iz njene srca. Ni se mogla vpokojiti; z glavo v mahu je ležala na zemlji in drhteče ihtenje ji je neprestano stresalo prsi.

Mati je sklenila, da ostaneta v gozdu skriti in se šele v mraku vrmeta domov, da bi se tako izognili zijaalom in škodoželjnim marnjam. Meta je bila tako zbita, da ji je bilo že vseeno, zato je prepustila vse materi.

Ko je Hudabivka mislila, da se je hči že malo umirila, ji je rekla:

„Ne jokaj Meta, v nekaj tednih se bodo rane zacelile in spet bo vse dobro. Zaradi greha te ne bom karala, ker si po vsem tem, kar si morala prestati, že zadosti kaznovana. - Ali po-

vem ti, zdaj se je zate križev pot šele pričel...“

Hči ji ni ničesar odgovorila, le v vresovje se je vrgla na obraz, iztegnila boleči roki od sebe in dolgo tiho ihtela. Poleg nje je molče sedela Hudabivka. Šele ko se je zmračilo, sta se čutili varne, da sta odšli domov v zavetje hudabivške bajte.

Na Karničah je še isti dan zmanjkalo Ožbeja; pet dni ga ni nihče videl, čeprav so ga povsod iskali, šteti dan so ga pa našli na parni popolnoma pijanega.

Tedaj se je Ožbej prvič napil.

Začetek moje skurne zgodbe ni nič posebnega; kar se je zgodilo z Meto, takrat ni bila nobena izjema. Dandanašnji sicer ne zgo več rok prešustnicam, toda iz hiše pa jih še čisto mečejo, posebno če gre za prilizjenko, ki se hoče vtihotapiti v hišo bodočega bogatega gospodarja.

Zato se je soseska kmalu pomirila. Kar je sledilo poslej, pa je bilo nekaj drugega od teh vsakdanjih zgodb.

Meta je čez nekaj tednov, ko so se ji zacelile roke, odšla služiti v samoto kraj Drave, odkoder se je vrnila v materino bajto roditelj - sina. Rada bi mu dala očeto ime, ali duhovnik ni dovolil, da bi se obnavljal kakršni koli spomin na Karnice. Otrok je dobil ime - Gav.

Po porodu je pustila Meta tri tedne starega otroka svoji materi ter je odšla služiti na pliberško stran, skoraj štiri ure hoda daleč; v bližini se je zaradi zamere na Karnicah nihče ni upal vzeti v službo, njej pa je bila ta oddalje-

nost prav dobrodošla, ker se je izognila karniškemuj zajedanju in hudim jezikom. Zvezo z Ožbejem si je morala s silo iztrgati iz srca.

Ko je bila vsa zadeva že pozabljena, se je Meta čez dve leti nenadoma vrnila iz službe k materi in preden je soseska razrešila pravi vzrok te nenavadne vrnitve, je Meta izlegla drugega pankerta. Za očeta je pri krstu napovedala - karniškega Ožbeja.

To je bilo huje, kakor da bi udarilo iz jasnega. Nihče ni slutil, da je med Ožbejem in med Meto še kaj, niti stara Hudabivka ne. V zadnjih dveh letih je bila Meta samo enkrat in sicer o novem letu doma in tudi takrat komaj en dan in eno noč. Tudi tega fanta duhovnik ni dovolil krstiti za Ožbeja, kakor je Meta želela, temveč mu je dal svoje posebno ime: Gaber.

Stari Karničnik je v svoji prvi jezi spet do nezavesti pretepel Ožbeja, nakaer je ta za nekaj dni izginil od hiše. Nako se je vrnil, je bil tako hudo pijan, kakor prvič. Karničnik je v svoji razburjenosti tekel do hudabivške bajte, da se tam znosil nad Meto, ali stara Hudabela mu je pred nosom zaprla vrata, da je mož mogel le zunaj bajte razsajati.

Ko se je pa Meta spet hotela vrniti v službo, jo je zgodaj zjutraj prišel iskat birič iz Doberlevesi in jo odgnal na graščino. Vedela ni, kaj to pomeni, in je polna črnih slutenj šla z biričem kakor vsak, ki je bil takrat ali pa je danes iznenada poklican na graščino.

Tam so jo sprejeli gospodje in stari Karničnik ter jo začeli tiskati, naj se

odpove razmerju z Ožbejem.

„Vidiš, Meta,“ ji je zlepa prigovarjal graščinski gospod. „Sama veš, da ta zveza nima nobenih koristi zate. Karničnikovi hiši in tebi sami je v največjo sramoto, vsej soseski pa v pohujšanje. Odpovej se tej ljubezni pred nami, pred Bogom in človeškimi postavami. Tako je najbolje zate.“

Meta je bila v zadregi. Ni se mogla znajti, kaj tiči za tem in ni nič odgovorila.

Graščinski gospod pa je nadaljeval: „Ne smeš si namreč misliti, da bi se kdaj koli mogla poročiti s karniškim sinom, najmanj pa smeš upati, da bi kdaj postala Karničnica. Oče Karničnik ne bo tega nikoli dovolil...“

„Nikoli. Rajši razdedinim sina.“ je srepo poudaril Karničnik in se od komaj zatajevane jeze obrnil v stran, ko mu je Meta skušala vloviti oči. Mlada sirota še ni imela dvajset let in je v svoji neizkušeni in dobroti še zmeraj mislila, da ima srd tega zakrnjenega človeka svoje meje.

Takrat se je ojunčila in je rekla:

„Meni Karnice še na misel ne pridejo. Čez naju oba je prišlo, da še vedela nisva kako. Meni je danes poglavito samo to, da je Ožbej oče mojih dveh otrok, ki imata pravico do očeta, in da mi je Ožbej najbližji človek na svetu in da ga imam rada...“

Ravno tega pa bi Meta ne smela izpovedati, kajti takoj se je veter obrnil.

Marta je duša kraja

„Duša našega kraja je Marta Troha,“ pravijo o 37-letni gospodinjici iz Starega Loga v kočevski občini domačini.

Marta Troha je v Starem Logu 13 let. Zelo prizadevno dela na raznih področjih že nad 10 let, posebno veselje pa ima za delo z mladino, ki jo je vzela pod svoje okrilje potem, ko so pred leti ukiniteli šolo v Starem Logu. Hkrati s šolo je namreč najprej zamrlo vse delo mladine ob raznih praznikih, potem pa je ona okoli sebe spet zbrala šolsko mladino in del predšolske. Zdaj že leta pripravljajo za skoraj vsak praznik, od državnih do občinskih in priložnostnih, otroci proslave. Po zaslugi Marte Troha torej Stari Log še naprej kulturno živi in diha.

Pridna je tudi za druga dela. Sodelovala je pri urejanju vaške dvorane, v katero so potem predstavniki ZKGP, katerih last menda je, vdrli, jo zamazali, ona pa spet vse uredi in počisti, da je vse lepo.

Za lansko julijsko proslavo je skupaj s Slavko Pršle začela čistiti vas, nakar se jima je pridružil še več vaščanov. Tako je Stari Log res lep pričakal proslavo. Ona ima zasluge, da cesta ni bila asfaltirana le do pokopališča, ampak do konca

vasi. Zdaj se zavzema za boljše prometne zveze s Kočevjem.

Skrbi za družine, ki so socialno ogrožene. Organizira pomoč Rdečega križa in z vaškimi sredstvi. Včasih da tudi iz svojega, posebno kakšni družini z več otroki. Vaščani mislijo, da bi morali starši boljše skrbeti za svoje otroke, ona pa pravi: „Otroci niso krivi, če slabo živijo, in jim pomaga.“

Nima sovražnikov. Vsem, ki so potrebni pomoči, pomaga. Pred leti je dvema starčkom pomagala dati zdravila in hrano in jima tako olajšala zadnja leta oziroma meseca življenja. Ko je bil obratovodja Janez Bobič zaboden, mu je ona nudila prvo pomoč.

„Porabimo jo za vse delo. Med drugim je tudi tajnica krajevne skupnosti, sekretarka osnovne organizacije ZK in predsednica vaškega odbora RK. Pošljemo jo na vse konference, od partijskih do Rdečega križa.“

Taki, kot je ona, bi morali biti vsi ljudje na svetu, pa bi bilo vsem lepo,“ pravijo o Marti Troha prebivalci Starega Loga, ki so v glavnem tudi prizadevni, pridni in po svojih močeh ter zmožnostih pomagajo pri napredku kraja.

J. PRIMC

Ker je od neznanca vzel tableto

Drogiran zdomec je v Dobovi vpil, da je borec Anteja Paveliča

Te dni je imelo okrožno sodišče v Novem mestu opraviti z nenavadnim primerom: Andrija Blažević, 24-letni zdomec iz Slavonskega Broda, je bil obtožen žalitve države in nasilniškega obnašanja. Izkazalo se je, da je bil fant drogirani.

Andrija Blažević se je 1. septembra vračal domov iz Francije, na vlaku pa mu je nekdo od slučajnih sopotnikov ponudil tableto. Blažević jo je pogoltnil, potem pa spil še tri slivovke. Znašel se je na železniški postaji v Dobovi brez prtljage in sam ne ve, kako. Ne spominja se drugega kot tega, da je bil kasneje na postaji milice v Brezicah. Na vlaku so Blaževiću ukradli še uro in 350 din. Vmes pa se je zgodilo tole:

Na cesti pred Dobovo je ustavljen voz, na katerem sta se peljala Milan Golc in Vlado Planinc. Potem je Blažević z nožem zagrozil Planincu, da mora peti pesem o Anteju Paveliču. Planinc je na srečo pobegnul, z Golcem pa se je napadalec odpeljal do gostilne Migovec v Dobovi. Tam je zabadel nož v vrata, v mizo pred goste, tudi v točilno mizo, zraven pa vpil, da je borec Anteja Paveliča, in mimogrede še žalil naše predstavnike. Napadal ni nikogar, pač pa je sam sebi razrezal majico. Prestrašeni gostje so ga opazovali. Tudi oni so mislili, da gre bodisi za pijanca ali pa za hudo duševno prizadetega človeka. Gledal je odsotno, s steklenim

pogledom, ni pa kazal zunanjih znakov vinjenosti.

Psihiater dr. Bregant, ki je obtožena pregledal, je menil, da je bil Blažević verjetno drogirani in s tem bistveno zmanjšano prišteven v času storitve kaznivskega dejanja. Ocenilo je naslonil tudi na izpovedbe prič. Tem je sodišče verjelo, zato je zmanjšano prištevnost štelo kot olajševalno okoliščino. Senat pod predsedstvom Janeza Kramariča je ugotovil še, da je bil predtem obtoženez nekaznovan in zelo aktiven v

mladinski organizaciji. Izhaja iz urejene družine, in ker se ničesar ne spominja, pač pa zelo obžaluje, so mu izrekli le 4 mesece in 24 dni zapora. Sodba še ni pravomočna.

CESTARJE „KRADEJO“

Prebivalci Sinjega vrha in drugih krajev ob cesti Vinica - Kočevje so hudo jezni na črnomaljski obrat novomeškega Cestnega podjetja. Vsako pomlad „poberejo“ cestarje, ki vzdužujejo omenjeno makadamsko cesto in jih ne „vrnejo“ vse do jeseni. Cesta pa propada. „Da bi vsaj makadam vzdrževali, če že ni denarja za asfalt!“ se hudujejo občani. Mlajši med njimi pa upajo, da se bodo nekoč še vozili po asfaltu po tej cesti. Prepričani so, da bi prinesel asfalt v te kraje novo življenje, predvsem pa bi „pripeljal“ turiste, saj imajo Kolpo ter možnosti za kopanje, lov in ribolov.

OB ENO KOLO

26. januarja zvečer je Mariji Korče nekdo ukradel iz avta rezervno kolo in jo okodoval za 500 din. Avtomobil je bil parkiran pred gostilno Pavlin v Mačkovcu. Kdor je to storil, je moral biti drzen, saj je pred to gostilno vedno dovolj prometa.

UMRL STOLETNIK S KOCUTNE

V petek, 18. januarja, so ob številni udeležbi občanov na šentjanskem pokopališču položili k zadnjem počitku Janeza Završnika, ki je 7. decembra slavil svoj stoti rojstni dan. Zalostno je to, da ni bilo nikogar, ki bi najstarejšemu občanu sevnike občine in enemu najstarejših Slovencev povedal nekaj besed v slovo.

B. D.

KRALJ - ALKOHOL

Socialni delavci v metliški občini trdijo - in zares nimamo razlogov, da jim ne bi verjeli - da se alkoholizem v občini še vedno širi. Alkohol še kraljuje v številnih domovih, izganja iz njih mir in ljubezen, varnost in normalno vzgojo otrok. Problem je še težji, ker skrbništvo v občini ni razširjeno.

ZLATA POROKA

V soboto sta na sevnškem matičnem uradu potrdila 50-letnico zakonske zveze Franc in Barbara Komljanec iz Polja pri Tržišču. Jubilatant je upokojen rudar, žena pa gospodinja. Oba sta še zdrava, rodilo se jima je kar 11 otrok, živi jih še osem.

Silva Rakovec iz Kočevja je odkrila dedinjo milijonov. (Foto: J. Primc)

Sirota podedovala tri nove milijone!

Kaže, da bo 3 milijone (novih) dinarjev podedovala 83-letna Pavlina Štimac, ki je revna, bolna, ne dobiva niti pokojnine niti občinske podpore, pač ji druge stare ženičke dajo včasih kakšen dinar

Če ne bi bilo matičarke kočevskega matičnega urada Silve Rakovec, ki je bila včasih matičarka v Osilnici, bi zelo verjetno ostalo 200.000 dolarjev (nad 3 milijone dinarjev) ameriški cerkvi. Zdaj pa jih bo podedovala Pavlina Štimac iz Osijeka. To je edina preživela sorodnica Kazimira Štimca, ki je umrl v Ameriki že leta 1936; lani je umrla najprej njegova žena, tri mesece za njo pa se je smrtno ponesečil še neporočeni sin, ki je bil pilot.

Matičarka Silva Rakovec iz Kočevja nam je o iskanju dedičev povedala naslednje:

„V ponedeljek, 7. januarja, so mi telefonirali iz nekega republiškega sekretariata iz Ljubljane, naj ugotovim, če še žive sorodniki Kazimira Štimca, čigar očetu je bilo ime Bartol. Po nekaterih podatkih naj bi bil rojen leta 1887 ali 1890 v Strocih ali Tršču v Zgornji Kolpski dolini, na hrvaški strani Kolpe. Tako vsaj je povedal neki Lakner v Ameriki.“

8. januarja sem pregledala matične knjige v Osilnici in Cabru, Tršču in Gerovem. V Cabru so mi rekli, da sem že četrti, ki išče podatke o Kazimiru Štimcu, da so prihajali sem že iz Zagreba, a nihče ni našel ničesar.

9. januarja so prišli še odvjetnica iz Amerike, prevajalka iz Beograda in nekdo iz sekretariata za gospodarstvo. Obiskali smo nekega Kuzelo, ki je bil dolgo v Ameriki in zna angleško, a nam ni vedel o Štimcu nič povedati. Potem smo ponovno preskali vse knjige v Osilnici in v poročni knjigi našli, da se je tu poročil neki Štimac Bartol - vendar ni bil pravi. Kljub temu pa je bil to dokaz, da so imeli ljudje tod okoli imena Bartol, ki jih danes ni več.

Nato smo šli ponovno v Gerovo, kjer nam je matičar zagotovil, da je vse že sam natančno pregledal. Zdaj sem prelistavala rojstne knjige od leta 1885... in takoj našla nekega Štimca, čigar očetu je bilo ime Bartol. Kasneje, ko sem odkrila pod datumom 4. maj 1888 še Štimac Kazimira, sem ugotovila, da sta brata in da je ta Kazimir le pravi. Nato sem pregledala knjige še vse do leta 1907 in ugotovila, da se je Bartolu Štimcu rodilo v tem obdobju skupno 11 otrok, med njimi tudi Kazimir, ki je leta 1936 umrl v Ameriki, in Pavlina, ki še vedno revno živi v Osijeku. Ostali so pomrli še mladi ali kasneje, ko so se raztepli po vsem svetu. V Gerovu je ostal le en brat, in še ta je leta 1921 umrl in takrat so Štimci-Bartolci tudi prodali hišo.

„Kako veste, da ste našli v matičnih knjigah pravega Štimca?“ me je zanimalo.

„Predvsem po tem, ker je ime „Bartol“ tu zelo redko, oziroma ga med Štimci sploh več ni. Običajna imena tod so Jaka, Jože, Ivan, Peter, Miha. In ameriška odvjetnica, ki ji po mojem ni bilo nič kaj prav, da smo našli pravega, je imela zapisano prav „Štimac Bartola Kazimir“.“

Pavlina Štimac, sestra pokojnega Kazimira, so nato hitro našli, čeprav je bila poročena in se torej zdaj piše drugače. Sedanjega primka mi matičarka Silva Rakovec ni vedela povedati. Zatrdirila mi je le, da zelo revno živi v Osijeku. Za pokojnim možem, ki je bil obrtnik, ne dobiva pokojnine. Ni le stara, ampak še revna in bolna. Njene znanke, tudi stare ženičke, ji včasih dajo kakšen dinar, da se nekako skromno preživi.

Kaže, da je Pavlina Štimac prišla v Osijek z možem, ki je bil tudi doma

iz dežele Petra Klepca. Ljudje iz te doline so namreč hodili po svetu, popravljali ure in žage, delali v hrvaških in slavonskih gozdovih ter krošnjariji oziroma prodajali blago. Marsikateri se je v kakšnem kraju za stalno naselil in odprl svojo obrtno delavnico ali trgovino. Najprej so hodili po deželah Avstro-Ogrske, kasneje pa v Francijo ali celo Ameriko.

Kaj je pokojni Kazimir Štimac v Ameriki delal in kako si je ta denar zaslužil, nismo zvedeli. Matičarka Silva Rakovec pravi, da je ameriško

odvjetnico vprašala s pomočjo prevajalke, a ni dobila odgovora. Lahko torej le ugibamo, da je to zaslužil naš Kazimir Štimac ali pa celo njegov sin pilot, saj v Ameriki dobro zaslužijo.

Zdaj ugibajo, kako bo revna Pavlina Štimac sprejela novico o bogati dediščini. Vendar nekateri še ugibajo, da od dediščine verjetno ne bo ostalo veliko, ko bodo poravnani davki in stroški za odvjetnico, ki je iskala sorodnike našega Kazimira Štimca.

J. PRIMC

Zanimanje za golobe je med ljubitelji ptic vedno večje, posebno zdaj, ko so priradili golobarji že več uspešnih tekmovalnih poštinih golobov. (Foto: Brus)

Od golobov do galebob

Na razstavi urni golobi-pismonoše, japonski galebčki, kanarčki-vrvivci in drugi ptiči

Društvo za vzgojo in varstvo ptič v Kočevju je v soboto odprlo razstavo golobov, papig, eksotov, bastardov in kanarčkov, ki je bila odprta do včeraj zvečer.

Posebne pozornosti obiskovalcev so bili deležni golobi-pismonoše, ki so se najbolje uvrstili na lanskem tekmovalju od Beograda do Kočevja, in eksoti (japonski galebčki). Razstavljeni so bili tudi kanarčki-vrvivci, bastardi in papige-skobčevke.

Člani društva so razstavni prostor - avlo nove šole - za to priložnost

zelo lepo urediti: okrasili so jo z zelenjem in različni nagačenimi ptičami in gozdnimi živalmi, med katerimi nista manjkala niti polh in medved. Andrejček Arko, učenec osnovne šole Kočevje, je razstavil zbirko znakov o naravi in ptičah, ki mu jo je gotovo pomagal urediti njegov dedek, znani filatelist Andrej Arko.

Veliko udeležbo je imel tudi društveni srečelov. Med tem, ko to pišem, pa še ni znano, kako je uspela prodaja ptič in kletk. Nekateri člani društva so namreč vzgojili zelo lepe ptiče. Tako se je s posebno lepimi papigami ponašal Marjan Zlodec.

J. PRIMC

KONEC DOBER-VSE DOBRO...

Tine Bučman je bil tako len, da so ga skorajda umetno prehranjevali. Takole po cevkah, da se ne bi revež preveč utrudil. Človek ima občutek, da se ob rojstvu ni zajokal z energijico svojega teleshča. Skozi osnovno šolo so ga preinili z zvezami, s protekcijo in Kristusovimi mukami. Kako mu je uspelo končati srednjo šolo, ni jasno nikomur. Še manj ljudje vedo, kdo mu je dal v roke diplomu visoke šole.

Deset let ni v službi Tine Bučman niti mignil s prstom na nogi. Po vseh sestankih so ga vlečili, zmajevali nad njegovo lenobo, mu grozili, da ga bodo postavili na prag in ga brenčili iz podjetja, dokler se ni nekega dne Tine Bučman pošteno razjezil, prijel v roke kos papirja... in odgovoril stranki, ki se je pritoževala, da ji v novem

bloku že vrsto leto kaplja na glavo.

Ko so vodilni v podjetju videli Tineta, da dela, so se od sreče in ginjenosti zjokali, na hitro roko sklicali sestanek in odločili povišati mu plačo, saj se je fant resno lotil posla. Po Repičevi dragi niso govorili nič drugega kot to, da se je Tine Bučman sprevergel v vrednega člana naše samoupravne družbe. Tine Bučman je postal čez noč heroj Repičeve drage...

Jožiča Garača je spremljalo delo že od rojstva. Komaj je shodil, je moral služiti pri bogatem kmetu. Skozi osnovno šolo se je pretolkel tako, da je zbiral staro železo, kosti, papir, baker in to prodajal DINOSU. Po dolgih mukah je dobil službo v skladišču.

Petnajst let je premetal težke zaboje, vstajal ob starih zjutraj, kajti do tovarne je imel uro in pol hoda. Tovarniški zvonec, ki je oznanjal pričetek dela, ga ni zalotil nikoli pred tovarniškimi vrati. Bil je vester kot črv v lepem rdečem jabolku.

Po petnajstih letih garanja je nekega dne, - bilo je že v času reforme - zakinkal na zaboju, ki je bil namenjen v Nemčijo. Pri tem ga je zalezal vodja skladišča in Jožič Garač je postal vzorec tistih, ki „zabušavajo“ nesramno in neodgovorno. „Zabušavajo“ v teh hudih časih naše reforme, ko nam je vsaka minuta dragocena, ako hočemo splaviti iz težav, v katere smo zabredli.

V opomin drugim so se za Jožičem Garačem zaprla tovarniška vrata.

TONI GASPERIČ